

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Johtamisen ja liiketalousosaamisen koulutusohjelma
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto

Vesa Jääskeläinen

ORGANISAATIOUUDISTUKSEN VAIKUTUS PALVELUKYKYYN

Itä-Suomen poliisilaitoksen teknisen rikostutkimuskeskuksen palvelukyky nyt ja tulevaisuudessa

Opinnäytetyö
Joulukuu 2016

OPINNÄYTETYÖ
Joulukuu 2016
Johtamisen ja liiketalousosaamisen koulu-
tusohjelma
Tradenomi, ylempi amk
Tikkarinne 9
80220 JOENSUU
+358 13 260 600

Tekijä
Vesa Jääskeläinen

Nimeke
Organisaatiouudistuksen vaikutus palvelukykyyn

Toimeksiantaja
Itä-Suomen poliisilaitos

Tiivistelmä

Tässä opinnäytetyössä selvitetään Itä-Suomen poliisilaitoksen teknisen rikostutkimuskeskuksen vuonna 2014 tehdyn organisaatiouudistuksen vaikutuksia teknisen rikostutkimuskeskuksen palvelukykyyn ja rikosten selvitysprosenttiin vuonna 2015. Vertailuvuodeksi otettiin vuosi 2013 ennen organisaatiouudistusta.

Teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön ammattitaitoa, asennetta, sitoutumista ja tavoitettavuutta selvitetään teknisen rikostutkimuskeskuksen asiakkaille tehdyllä palvelukyselyllä. Kyselyn tuloksia verrataan aikaisempiin vuosina 2002, 2006 ja 2011 asiakkaille tehtyihin kyselyihin.

Opinnäytetyössä esitetään tapaustutkimuksen, kyselyn ja dokumenttianalyysin kautta organisaatiouudistuksen vaikutuksia. Kyselyn vastausten ja aikaisempien kyselyjen vertaamisen, dokumenttianalyysin ja asiantuntijoille tehtyjen haastattelujen perusteella esitetään kehittämissuunnitelma, kuinka tekninen rikostutkimuskeskus selviää teknisen rikostutkinnan kasvavista haasteista tulevaisuudessa.

Kieli
suomi

Sivuja 75
Liitteet 7

Asiasanat
palvelukysely, organisaatiouudistus, tekninen rikostutkinta

THESIS
December 2016
Business Management and Leadership
Master's Thesis
Tikkarinne 9
80220 JOENSUU
FINLAND
+358 13 260 600

Author
Vesa Jääskeläinen

Title
The Effect of Organizational Reform on Service Capability

Commissioned by
Eastern Finland Police Department

Abstract

The aim of this thesis was to study the effects of organizational reform on the Crime Scene Investigation Center of Eastern Finland Police Department. The purpose was to see how the organizational reform has influenced the ability to give services and the ability to solve crimes. This study clarifies the workmanship, attitude and commitment of employees by comparing with earlier enquiries made in 2002, 2006 and 2011.

The thesis presents the impact of organizational change with case study, questionnaire and documentary analysis. Based on the survey, document analysis and interviews a development plan is presented about how the Crime Scene Investigation Center of Eastern Finland Police Department will survive the growing forensic challenges of the future.

Language

Finnish

Pages 75

Appendices 7

Keywords

service survey, organizational reform, forensic investigation

Sisältö

Tiivistelmä	2
Abstract	3
1 Johdanto	6
2 Palvelukyky	7
2.1 Palvelukyvyn osa-alueet.....	7
2.2 Asiakkaat.....	8
2.3 Asiakastyytyväisyys.....	9
2.4 Laatu	10
2.5 Asiakaskokemus	11
3 Itä-Suomen poliisilaitoksen tekninen rikostutkimuskeskus	12
3.1 Teknisen tutkimuskeskuksen organisaatio	12
3.2 Teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö ja kalusto.....	15
3.3 Teknisen rikostutkimuskeskuksen tehtävät	16
4 Tutkimuksen toteuttaminen	17
4.1 Kyselytutkimus.....	17
4.2 Aikaisemmat kyselyt.....	18
4.3 Tilastot	19
5 Tutkimuksen tulokset	19
5.1 Kyselytutkimuksen tulokset	19
5.2 Vapaita kommentteja	28
5.2.1 Joensuun yksikkö	29
5.2.2 Kuopion yksikkö.....	29
5.2.3 Mikkelin yksikkö	30
5.3 Kyselyn vastausten arviointi	33
6 Tulosten analyysi	36
6.1 Kyselytutkimusten vertailu	36
6.2 Tilastojen vertailu	42
6.2.1 Eteläinen alue.....	43
6.2.2 Itäinen alue	45
6.2.3 Pohjoinen alue.....	47
6.3 Rikosteknisen laboratorion toimeksiantotilastot.....	49
6.4 PATJA-TEK:n SQL-vertailu	51
6.5 Osaamiskartoitus	54
7 Johtopäätökset.....	56

7.1	Tutkimustulokset	56
7.2	Toimitilasäästöt	60
7.3	Toimintojen keskittämisen hyödyt ja resurssimalli	60
7.4	Yhteenveto johtopäätöksistä.....	63
8	Kehitysehdotukset	64
8.1	Teknisen rikostutkinnan hallintomalli Itä-Suomen poliisilaitoksessa.....	64
8.2	Teknisen rikostutkinnan yhdyshenkilöt	68
8.3	Teknisen rikostutkinnan koulutus	68
8.4	Itä-Suomen teknisen rikostutkimuskeskuksen kehityssuunnitelma	69
8.5	Tutkimusehdotuksia	72
	Lähteet.....	74

Liitteet

1. Webropol –kyselylomake
2. Vuoden 2013 rikoslakirikosten lukumäärä ja selvitysprosentti poliisiasemittain Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon poliisilaitoksilla
3. Vuoden 2015 rikoslakirikosten lukumäärä ja selvitysprosentti poliisiasemittain Itä-Suomen poliisilaitoksen alueella
4. Keskusrikospoliisin Rikosteknisen laboratorion toimeksiantotilasto 2013
5. Keskusrikospoliisin Rikosteknisen laboratorion toimeksiantotilasto 2015
6. Jalkineenjälkirekisteritilasto
7. Haastattelukysymyslomake

1 Johdanto

Opinnäytetyöni ajatus lähti omalta esimieheltäni tulos- ja kehityskeskustelussa kevättalvella 2015 jo ennen hakeutumistani opiskelemaan Karelia-ammattikorkeakouluun. Minulla on itänyt jo jonkin aikaa ajatus hakeutua opiskelemaan ylempää ammattikorkeakoulututkintoa vuonna 2003 suorittamani tradenomin tutkinnon jatkoksi ja nyt Karelia-ammattikorkeakoulussa oli sopiva ja kiinnostava koulutusohjelma.

Olen työskennellyt yli 34 vuotta poliisina ja 30 vuotta vaativan teknisen rikostutkinnan parissa, josta yli 20 vuotta teknisen rikostutkimuskeskuksen esimiehenä. Organisaatio ja poliisilaitosten nimet ovat vaihtuneet useasti vuosikymmenten aikana. Työskennellessäni Itä-Suomen poliisin lääninjohdon alaisessa Itä-Suomen läänin teknisessä rikostutkimuskeskuksessa vuosina 1999–2009 teimme muutaman kerran erilaisia palveluodotuskyselyjä, joissa selvitimme osaamistamme, palveluodotuksia, vasteaikoja ja ongelma-kohtia. Itä-Suomen läänin teknisen rikostutkimuskeskuksen aikana vaativaa teknistä rikostutkintaa tehtiin viidessä yksikössä Iisalmessa, Joensuussa, Kuopiossa, Mikkelissä ja Savonlinnassa.

Läänit lakkautettiin, läänihallituksissa olleet poliisin lääninjohdot lopetettiin 2010 lopussa ja Itä-Suomen läänin teknisen rikostutkimuskeskuksen vaativa tekninen rikostutkinta pilkottiin Poliisin rakenneuudistusten PORA II-uudistuksessa kolmeksi vuodeksi Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon poliisilaitoksien teknisiin rikostutkimuskeskuksiin, joissa edelleen työskenneltiin viidessä yksikössä samalla maantieteellisellä alueella. Vuoden 2014 alussa poliisin toistaiseksi viimeisin rakenneuudistus PORA III liitti nämä kolme poliisilaitosta yhteen Itä-Suomen poliisilaitokseksi, jossa poliisin toimitilasäästöjen ja keskittämisen vuoksi kaksi vaativan teknisen rikostutkinnan toimipaikkaa Iisalmessa ja Savonlinnassa lakkautettiin vuoden 2014 lopussa.

Tulos- ja kehityskeskustelussa kevättalvella 2015 esimieheni heitti ilmoille ajatuksen, että pitäisi selvittää miten organisaatiouudistus ja kahden toimipaikan sulkeminen on vaikuttanut. Onko asiakkaina olevien poliisin henkilöstön kokemukset vaativan teknisen rikostutkinnan saatavuudesta, vasteajoista, kokemukset henkilöstön osaamisesta, ammattitaidosta, asenteista ja sitoutumisesta muuttuneet sekä onko asiakkaiden kokemassa

vaativan teknisen rikostutkinnan palvelukyvyssä tapahtunut muutosta suuntaan tai toiseen. Tartuin esimieheni esittämään ajatukseen ja ajattelin samalla tehdä selvityksestä opinnäytetyön, mikäli pääsisin opiskelemaan ylempää ammattikorkeakoulututkintoa.

Vertailuaineistona minulla oli tarkoitus käyttää soveltuvin osin vuosien 2002 ja 2006 Itä-Suomen läänin teknisen rikostutkimuskeskuksen palveluodotuskyselyä, jotka tehtiin Itä-Suomen läänin teknisen rikostutkimuskeskuksen ja Itä-Suomen läänin poliisin lääninjohdon kanssa yhteistyössä. Lisää vertailuaineistoa oli tarkoitus saada Etelä-Savon teknisen rikostutkimuskeskuksen vuoden 2011 palveluodotuskyselystä.

Opinnäytetyön kyselyn ajankohdaksi valikoitui kevät 2016 sen vuoksi, että vuosi 2015 oli ensimmäinen kokonainen vuosi, jolloin kaksi yksikköä oli jo suljettu ja Itä-Suomen poliisilaitoksen vaativa tekninen tutkinta hoidettiin kolmesta yksiköstä käsin. Rikostilastojen vertailu on helpompaa vuosittain ja kyselyn asiakkailla on vielä alkuvuodesta muistissa tuoreet kokemukset vaativan teknisen rikostutkinnan onnistumisista ja mahdollisista epäonnistumisista edelliseltä vuodelta.

2 Palvelukyky

2.1 Palvelukyvyyn osa-alueet

Toimintaan kuuluvat asiakkaan ja organisaation henkilöstökontaktit, matkailupalvelukontaktit, tukijärjestelmäkontaktit sekä miljöökontaktit. Kaikista kontakteista syntyy kokemuksia, joiden kokonaisuuden perusteella asiakas on joko tyytyväinen tai tyytymätön. (Albanese & Boedeker 2002, 91.)

Teknisen rikostutkinnan koettuun palvelukykyyn vaikuttavat teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön ammattitaito, sitoutuminen, palveluhalukkuus sekä vasteajat. Kuinka hyvin teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö tavoitetaan, kuinka nopeasti henkilöstö on tapahtumapaikalla aloittamassa paikkatutkintaa ja kuinka kauan paikkatutkinta kestää. Miten ammattitaitoisesti ja virheettömästi teknisen rikostutkimuskes-

kuksen henkilöstö hoitaa paikkatutkinnan, osaako käyttää tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijoita jne.

Kuinka kauan teknisen rikostutkimuskeskuksen laboratoriossa tehtävä näytteiden esikäsittely kestää, kuinka kauan kestää tarvittavien tutkimusten tekeminen ja lausuntojen saaminen Keskusrikospoliisin Rikosteknisestä laboratoriosta. Kuinka kauan kestää esitutkintapöytäkirjaan tarvittavien liitteiden, valokuvien, piirrosten, videoiden, tutkimusraporttien jne. laatiminen, jotka osaltaan ovat riippuvaisia Rikosteknisen laboratorion lausuntojen viipymistä.

Virka-aikana tavoitettavuus ja vasteajat ovat oletettavasti suhteellisen lyhyet, vaikka toimipaikkojen vähentäminen onkin vaikuttanut vasteaikoja, ajomatkoja ja -aikoja kasvattavasti. Virka-ajan ulkopuolella päivystysaikana vasteajat saattavat olla niin suuret, ettei päivystysvuorossa olevan kannata lähteä tehtävälle, koska päivystäjä olisi perillä myöhemmin kuin lähimmän yksikön työntekijät aloittaessaan työpäivänsä normaaliin virka-aikaan. Suurin tapahtumatiheys on kuitenkin kolmessa maakuntakeskuksessa, joissa myös teknisen rikostutkimuskeskuksen yksiköt nykyisin ovat.

2.2 Asiakkaat

Asiakasnäkökulma rantautui Suomeen 1970–80-lukujen taitteessa. Julkisessa hallinnossa on pyritty pois perinteisestä byrokraattisesta katsantokannasta, jossa kansalainen nähtiin pääsääntöisesti hallintoalamaisena. (Huuskonen, Ijäs & Lehtoranta 1997, 10.)

Poliisin teknisessä rikostutkimuskeskuksen asiakkaat ovat pääasiassa sisäisiä asiakkaita, joita ovat kaikki poliisit, erityisesti rikos- ja onnettomuustutkintaa tekevät henkilöt. Asiakkaita ovat myös tutkinnanjohtajat, lupahallinnon henkilöstö sekä syyttäjät.

Ulkoisia asiakkaita ovat myös rikosten tekijät sekä rikosten ja onnettomuuksien uhrin, joko fyysiset henkilöt tai yritykset ja yhteisöt sekä mahdollisesti myös todistajat. Asiakkaita voivat olla myös toiset viranomaiset ja laitokset kuten esimerkiksi pelastuslaitos, puolustusvoimat, liikennevahinkolautakunta, Onnettomuustutkintakeskus ja vakuutusyhtiöt.

Tässä opinnäytetyössä keskityn poliisin sisäisiin asiakkaisiin, rikos- ja onnettomuustutkintaa tekeviin poliiseihin ja tutkinnanjohtajiin, joille kohdistuu suurin osa työpanoksestamme. Rikosten tekijät tai rikosten ja onnettomuuksien uhrin ovat ensisijaisesti tutkijoiden asiakkaita, joiden työtä tekninen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö avustaa tarvittaessa antamalla teknisen rikostutkinnan tukipalveluita.

2.3 Asiakastyytyväisyys

Asiakastyytyväisyyden ydin on kyky kuunnella asiakasta (Rope & Pöllänen 1995, 59). Asiakaslähtöisyyden täytyy olla luonnollista. Asiakas aistii, jos palvelu on ulkoa opittua ja teennäistä. Ei riitä, että henkilökunta tietää yrityksen palvelulinjaukset ja toimii niiden mukaisesti, vaan henkilökunnalla täytyy myös olla motivaatiota toimia asiakaslähtöisesti. (Vuokko 1997, 37.)

Teknisen rikostutkimuskeskuksen asiakkaan tyytyväisyys tai tyytymättömyys riippuu lähtökohtaisesti siitä, kuinka teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö ottaa ”jutun” omakseen. Tyytyväisyyteen vaikuttaa, kuinka nopeasti henkilöstö lähtee tehtäväpaikalle, suorittaa siellä kohtuudella vaadittavat tehtävät, löytää asiaan vaikuttavat relevantit jäljet ja pystyy antamaan tutkijalle oikeita kysymyksiä kysyttäväksi kuulusteluissa. Asiakkaan tyytyväisyyttä lisää, mikäli rikostutkimuskeskuksen henkilöstö pystyy rakentamaan luotettavan näytön syyteharkinnan ja oikeudenkäynnin perustaksi.

Rikosten tekijät asiakkaina luonnollisesti ovat tyytymättömiä teknisen rikostutkimuskeskuksen toimintaan, jos heidät tutkimuksissa saadun näytön perusteella todetaan oikeudessa syylliseksi ja tuomitaan rangaistukseen ja korvauksiin. Rikosten uhrin taas saattavat olla tyytyväisiä saman rikoksen tutkinnan tuloksiin, varsinkin jos he saavat anastettua omaisuuttaan takaisin. Tämän vuoksi tässä tutkimuksessa asiakkaat rajataan vain Itä-Suomen poliisilaitoksen henkilöstöön.

2.4 Laatu

Palvelun laatu tarkoittaa sitä, miten hyvin asiakkaan odotukset tai vaatimukset täyttyvät palvelun käyttötilanteessa. Laatu tarkoittaa asiakkaan käsitystä siitä, miten hyvin tuote tai palvelu on onnistunut. Asiakas tulkitsee laatua ja tästä syystä laatua pitäisi tutkia asiakkaan näkökulmasta. Vain asiakas voi sanoa, vastaako laatu hänen odotuksiaan. (Ylikoski 2001, 118.)

Asiakas muodostaa kokonaiskäsityksen laadusta palveluprosessin sekä palvelun lopputuloksen perusteella. Lopputuloslaatu on teknistä laatua, kun taas prosessilaatu on toiminnallista laatua. Joskus prosessilaatu eli palveluprosessi on asiakkaalle tärkeämpi kuin lopputulos. Vuorovaikutus on siis tärkeää positiivisen palvelukokemuksen luomisessa. (Ylikoski 2001, 118.)

Imagolla eli asiakkaan mielikuvalla yrityksestä on myös tärkeä rooli laatukokemuksen suodattimena. Asiakas voi kokea palvelun tyydyttävänä pienistä virheistä huolimatta, jos yrityksellä on hyvä imago. Toisaalta taas huono imago vahvistaa huonoa kokemusta. (Ylikoski 2001, 118.)

Laatu syntyy odotusten ja kokemusten vertailusta. Kun asiakas arvioi palvelun laatua, hän käsittelee laadun eri ulottuvuuksia. Yksi näistä ulottuvuuksista on luotettavuus. Palveluntarjoajan tulisi siis suorittaa palvelu virheettömästi ja pitää lupauksensa. (Ylikoski 2001, 126–127.)

Teknisessä rikostutkinnassa laatu merkitsee sitä että teknistä rikostutkintaa suorittava henkilöstö suorittaa paikkatutkinnan, taltioi näytteet, dokumentoi tulokset ja visualisoi tapahtumat siten, ettei tulosten luotettavuutta voi perustellusti asettaa kyseenalaiseksi ja myös käräjäoikeuden lautamies ymmärtää, mitä on tapahtunut. Toki aina jollakin nettipalstalla tai yleisönosastossa voi joku ”asiantuntija” kyseenalaistaa ja epäillä tutkimuksia tai antaa neuvoja jossakin murhainfo.fi-sivustolla. Tehtävät tulee kuitenkin hoitaa siten, ettei kukaan perustellusti voi kyseenalaistaa otettuja näytteitä, niiden taltiointimenetelmiä tai epäillä näytteiden kontaminoitumista.

Teknisen rikostutkinnan laatua on myös se, että pöytäkirjat, valokuvaliitteet, piirrookset, videot ja muut dokumentit ja raportit valmistuvat ilman aiheetonta viivytystä ja ajallaan. Tämä on tarpeen ja välttämätöntä tutkinnan suuntaamiseksi tai rajaamiseksi ja syyttäjän käytettäväksi syyteharkinnassa.

2.5 Asiakaskokemus

Asiakaskokemus on niiden kohtaamisten, mielikuvien ja tunteiden summa, jonka asiakas yrityksen toiminnasta muodostaa (Kortesuo & Löytänä 2011, 11). Asiakaskokemus on siis monen tekijän summa. Se ei ole tietoinen päätös, vaan siihen vaikuttavat tunteet ja tulkinnat. Asiakaskokemukseen ei välttämättä ole mahdollista vaikuttaa, mutta yritys voi kuitenkin valita, millaisia kokemuksia se yrittää asiakkaalle luoda. (Kortesuo & Löytänä 2011, 11–12.)

Asiakkaan kokemukseen vaikuttaa eniten se, kuinka teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö ottaa tehtävän vastaan. Mikäli tehtävän vastaanotto puhelimesta on nuiva ja selittelevä, sinne on pitkä matka, ei sieltä mitään jälkiä saa, päivä päättyy ja tulisi ylitöitä, asiakkaan ja teknistä rikostutkintaa tarvitsevan henkilön kokema laatu voi olla huono, vaikka paikkatutkinnassa asiantuntijan suorittamana lopulta tulisikin hyvä tulos.

Reagointialttius ja pätevyys ovat myös asiakkaille tärkeitä. Asiakaspalvelijan tulisi olla palvelualtis ja ammattitaitoinen. (Ylikoski 2001, 127.)

Jos teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö taas suhtautuu tehtävään neutraalisti tai jopa innokkaasti ja hyvin suoritettussa paikkatutkinnassa ei siitä huolimatta saada jälkiä, riittävää näyttöä tai juttu jää muuten pimeäksi, voi asiakkaan kokema laatu olla siitä huolimatta hyvää. Teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön asenne ja suhtautuminen ratkaisee paljon. Koettuun laatuun vaikuttaa myös se, kuinka nopeasti teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö saa valmista aikaiseksi pöytäkirjojen, raporttien, valokuvien, piirrosten ja videoiden kanssa.

Jos on monimutkainen ja pitkäkestoinen juttu tutkittavana, asiakas ymmärtää helpommin tuotteiden valmistumisen viivästyksen. Jos taas juttu on suhteellisen yksinkertainen, vaikkapa valvontavideon tutkiminen liikemurtoon tai vastaava ja sen tutkiminen kestää kuukausia tai jopa vuoden. Tällöin asiakkaan kokema laatu voi olla huono, koska teknisen rikostutkinnan tuottaman informaation merkitys on pitkän ajan kuluttua heikko tai suorastaan mitätön ja aika on jo saattanut ajaa tapahtuman ohi.

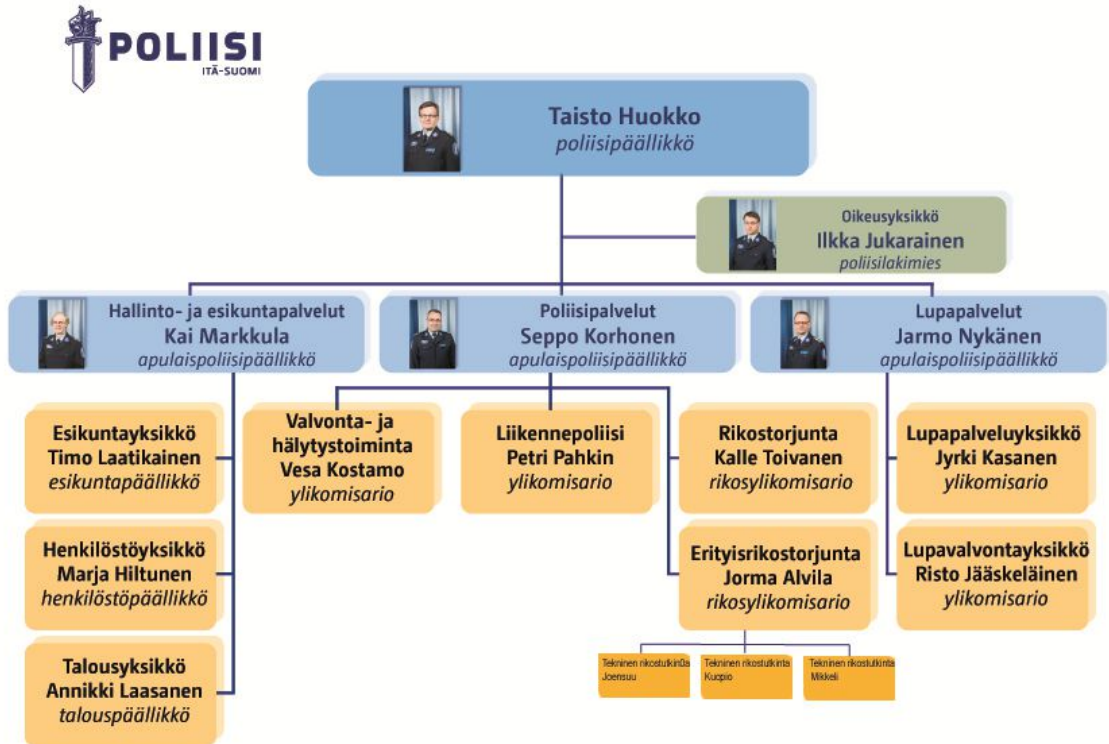
Tuotteen tai palvelun hyvän tason merkitys laskee, jos henkilökunta ei ole tarpeeksi koulutettua tai motivoitunutta (Lecklin 2006, 27).

3 Itä-Suomen poliisilaitoksen tekninen rikostutkimuskeskus

3.1 Teknisen tutkimuskeskuksen organisaatio

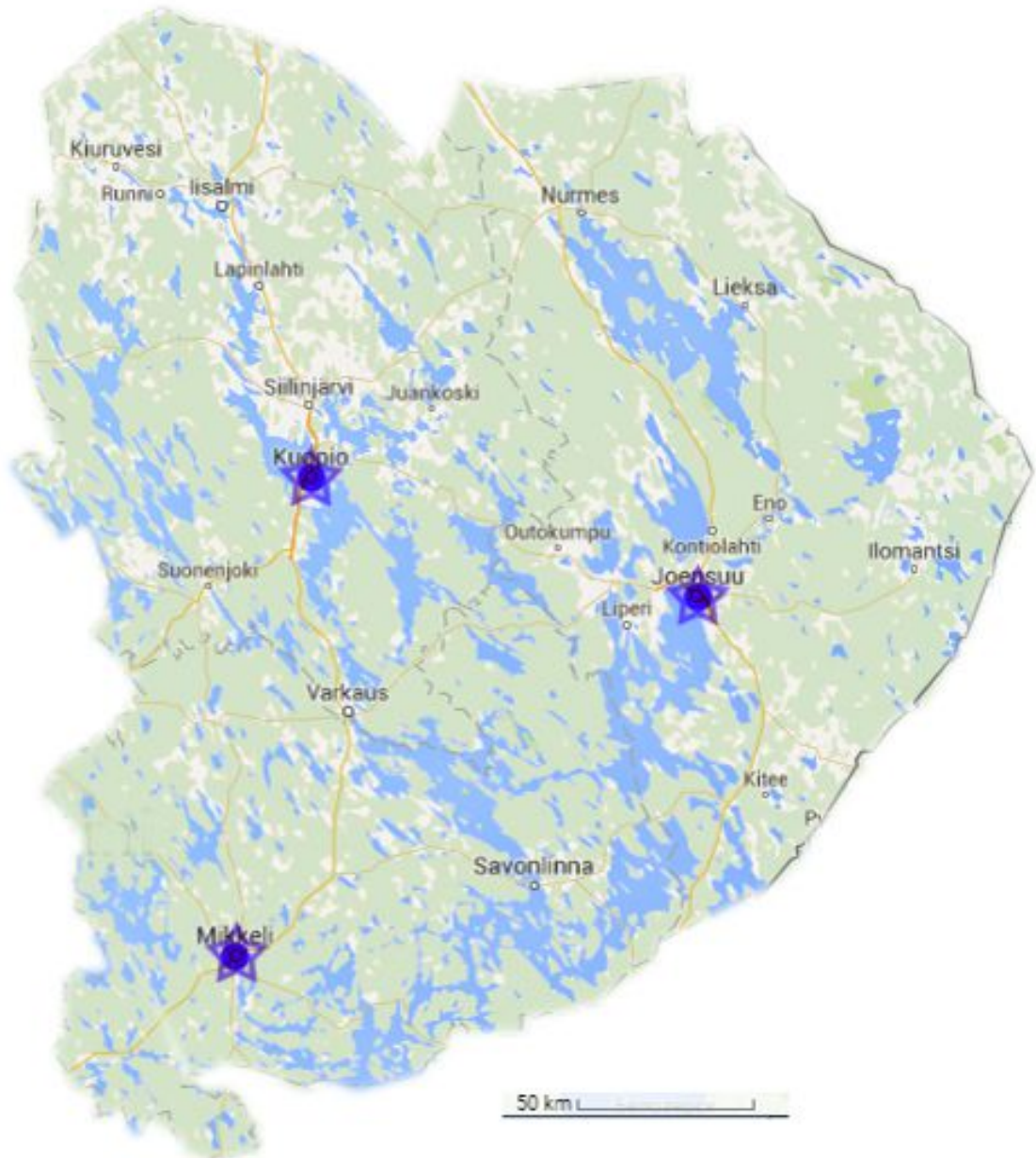
Itä-Suomen poliisilaitos on väestömäärältään neljänneksi suurin poliisilaitos ja pinta-alaltaan kolmanneksi suurin poliisilaitos Suomessa. Itä-Suomen poliisilaitoksen pinta-alasta on huomattavan suuri osa vettä ja muuhun Itä- ja Pohjois-Suomen harvaan asutuun alueeseen verrattuna Itä-Suomen väestö ei ole keskittynyt mihinkään jokivarteen, rauta- tai maantien varteen vaan väestö on jakautunut melko kaukana toisistaan oleviin isompiin ja pienempiin taajamiin.

Itä-Suomen poliisilaitoksessa tekninen rikostutkimuskeskus sijoittuu poliisipalvelulinjan Erityisrikostorjunta-sektorille, jonka sektorijohtaja, rikosylikomisario on samalla oman toimensa ohella teknisen rikostutkimuskeskuksen päällystöesimies. Teknisessä rikostutkimuskeskuksessa ei ole muita päällystöön kuuluvia henkilöitä oman toimensa ohella olevan sektorijohtajan lisäksi.

Kuvio 1. Itä-Suomen poliisilaitoksen organisaatio mukaellen (Itä-Suomen poliisilaitos 2015).

Erityisrikostorjuntasektorille kuuluvat teknisen rikostutkimuskeskuksen lisäksi talousrikostutkiminta, paljastava tutkiminta, rikostietoanalyysi ja ulkomaalaistutkiminta, jotka ovat kaikki saman sektorijohtajan alaisuudessa. Kaikissa muissa Erityisrikostorjuntasektorin yksiköissä on päätoiminen päällystoesimies.

Kuvio 2. Itä-Suomen poliisilaitoksen toiminta-alue. Teknisen rikostutkimuskeskuksen yksiköt on merkitty sinisillä tähdillä. (Itä-Suomen poliisilaitos mukaellen 2015.)

Itä-Suomen teknisen rikostutkimuskeskuksen toimialue on n. 410 km etelästä pohjoiseen ja n. 380 km idästä länteen. Ajoaikana etäisyydet ovat n. 5 tuntia etelästä pohjoiseen ja n. 5 tuntia idästä länteen.

3.2 Teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö ja kalusto

Tekninen rikostutkimuskeskus sijaitsee fyysisesti kolmella paikkakunnalla, Joensuussa, Kuopiossa ja Mikkelissä. Henkilöstöä teknisessä rikostutkimuskeskuksessa on yhteensä 27 henkilöä.

Joensuussa on ryhmänjohtaja, kolme teknistä tutkijaa, yksi ICT-tutkija ja kaksi tutkimusavustajaa. Joensuussa on yksi pakettiautomallinen rikostutkimusauto ja yksi farmariauto.

Kuopiossa on ryhmänjohtaja, seitsemän teknistä rikostutkijaa, kaksi ICT-tutkijaa ja kolme tutkimusavustajaa. Kuopiossa on kaksi pakettiautomallista rikostutkimusautoa.

Mikkelissä on ryhmänjohtaja, neljä teknistä tutkijaa, ICT-tutkija ja kaksi tutkimusavustajaa, joista toinen työskentelee Savonlinnassa. Mikkelissä on yksi pakettiautomallinen rikostutkimusauto ja yksi farmariauto.

Omassa organisaatiossani Itä-Suomen poliisilaitoksen teknisessä rikostutkimuskeskuksessa, Mikkelin yksikössä tarvitaan varsin monenlaista osaamista, kuten poliisiin vaativassa teknisessä rikostutkinnassa yleensäkin. Perustyötä tekevän teknisen rikostutkijan tulee osata kuvata kaikenlaisissa olosuhteissa sekä still-kameralla että videolla, piirtää ja mitata erilaisia kohteita. Oikeuslääketieteestä ja vammamekanismeista on hyvä olla ainakin perustietämys. Näytteiden oikeasta käsittelystä ja taltioinnista, kontaminaation välttämisestä, forensisista valonlähteistä, erilaisista kemiallisista reagensseista sekä sormenjälkien esillehaun mekaanisista ja kemiallisista menetelmistä täytyy olla vähintään riittävä tietämys.

Mikroskoopin käyttö täytyy hallita, kuvan- ja videonkäsittelyohjelmia tulee osata ja työssä on hyötyä, mikäli henkilöllä on hyvät taidot tietotekniikasta. Yksikössämme tutkitaan tietokoneiden, puhelimien, tietoverkkojen, palvelimien, navigaattoreiden ja muiden laitteiden tietosisältöjä.

3.3 Teknisen rikostutkimuskeskuksen tehtävät

Teknisen rikostutkimuskeskuksen tehtävä on rikos- ja onnettomuuspaikoilla kuvaamalla, mittaamalla, piirtämällä ja näytteitä ottamalla ja muulla tavoin saada selvitystä ja hankkia näyttöä tapahtuneisiin rikoksiin ja onnettomuuksiin niin, ettei tutkimusten luotettavuutta voida perustellusti kyseenalaistaa.

Vaativalla teknisellä rikostutkinnalla tarkoitetaan yleensä pitkäkestoista ja erikoiskoulutusta sekä -välineistöä edellyttävää teknistä paikkatutkintaa. Vaativaa teknistä rikostutkintaa suorittavat siihen erikoistuneet tekniset rikostutkimuskeskukset. Tässä määräyksessä teknisellä rikostutkinnalla tarkoitetaan soveltuvien osien lisäksi myös tietoteknistä tutkimusta, jolla tarkoitetaan digitaalisen todistusaineiston esille hakua tietoteknisistä laitteista ja ympäristöistä. (Poliisihallitus 2013.)

Poliisin velvollisuus on suorittaa teknistä rikostutkintaa, milloin tutkinnalla voi olla löydettävissä rikosta tai poliisin tutkittavaksi kuuluvaa muuta tapahtumaa todentavaa aineistoa. Teknisessä rikostutkinnassa on noudatettava esitutinnan ja poliisitutinnan yleisiä periaatteita. Tarvittaessa on käytettävä asiantuntija-apua esimerkiksi Pelastuslaitokselta, Puolustusvoimilta tai Onnettomuustutkintakeskuksesta.

Tekninen rikostutkinta on suoritettava siten, ettei tutkimustulosten luotettavuutta voida tutkinnan suorittavan tai näytteiden käsittelytavan vuoksi perustellusti asettaa kyseenalaiseksi. Teknisen rikostutkimuskeskuksen tehtäviin kuuluu varsinaisten rikos- ja onnettomuuspaikkojen tutkinnan ja näytteiden käsittelyn lisäksi teknisen rikostutkinnan kouluttaminen poliisihenkilöstölle, suojausneuvonta ja koulutus sidosryhmille. Teknisen rikostutkinnan menetelmien ja näytteiden laadunvalvonta sekä teknisen rikostutkinnan kalustohankintojen valmistelu ja kaluston huolto kuuluvat myös teknisen rikostutkimuskeskuksen tehtäviin. (Poliisihallitus 2013.)

ICT-tutkimuksiin liittyvät tehtävät kuuluvat teknisen rikostutkimuskeskuksen tehtäviin. Sekä perinteisissä rikoksissa ja onnettomuuksissa tietoteknisten laitteiden tutkiminen ja niissä olevan tietosisällön taltiointi ja tutkiminen että varsinaisten tietotekniikkarikosten, palvelunestohyökkäysten, tietomurtojen jne. verkkorikollisuuden tutkiminen ja todistusaineiston taltioiminen kuuluvat teknisen rikostutkimuskeskuksen tehtäviin. (Poliisihallitus 2013.)

Teknisen rikostutkimuskeskuksen tehtävät jakautuvat kahtia, toisaalta tehtävänä on selvittää teknisillä menetelmillä, tarvittaessa asiantuntijoita apuna käyttämällä rikosten ja onnettomuuksien tekijöitä, aiheuttajia ja syitä. Toisaalta teknisen rikostutkimuskeskuksen toisena tehtävänä on rakentaa näyttöä jo tiedetyn epäillyn syyllisyydestä tai syyttömyydestä teknisin menetelmin syytteen nostamista ja oikeuden käyntiä varten.

4 Tutkimuksen toteuttaminen

4.1 Kyselytutkimus

Tutkimuksen muodoksi valittiin monimenetelmäinen tutkimus, jossa kyselytutkimuksella ja tilastovertailuilla selvitetään palveluodotuksia ja niihin vastaamista, joita verrataan tilastotietoihin ja osaamiskartoituksen tuloksiin. Tilastoista saatuja tunnuslukuja vertailaan resurssihin ja kehitetään jonkinlainen resurssimalli. Strukturoiduilla haastatteluilla haetaan kehittämisajatuksia ja -malleja, joiden toteuttamismahdollisuuksia arvioidaan ja esitetään johtopäätösosiossa.

Kyselyn muodoksi valittiin kvantitatiivinen, eli määrällinen tutkimus, koska selvitettäviä asioita voitiin kuvailla lukumäärillä ja prosenteilla, ja tutkittavan perusjoukon koko oli suhteellisen suuri (Heikkilä 2008, 16). Tutkimuksessa oli myös kvalitatiivisen, eli laadullisen, tutkimuksen piirteitä avoimien kysymysten muodossa (Heikkilä 2008, 16).

Määrällisessä eli kvantitatiivisessa tutkimuksessa korostetaan käsitteiden määrittelyä, aineiston keruun suunnitelmaa ja tutkittavien henkilöiden valintaa. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa muuttujista tehdään taulukko ja päätelmiä tehdään tilastollisen analyysin perusteella. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 140.)

Kyselytutkimusta puolsi myös aikaisemmin tehdyt kyselytutkimukset, joihin nyt tehtävän kyselyn vastauksia voitiin vertailla. Kyselytutkimuksen kysymykset valittiin aikaisempien tutkimusten kanssa samoiksi, tutkimusten vertailtavuuden vuoksi.

Laadullisessa eli kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkitaan niitä asioita, joita ei voi määrellisesti mitata. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on tarkoitus tarkastella tutkittavaa asiaa kokonaisvaltaisesti sekä löytää ja paljastaa tosiasioita. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161.)

Tutkimus toteutettiin Webropol-kyselytutkimuksena Itä-Suomen poliisilaitoksen henkilöstölle huhtikuussa 2016. Aineisto kerättiin strukturoidulla nettilomakkeella. Kyselytutkimuksessa käytettiin samoja kyselylomakkeen kysymyksiä, mitä oli käytetty Itä-Suomen läänin teknisen rikostutkimuskeskuksen kyselyssä 2006 ja Etelä-Savon teknisen rikostutkimuskeskuksen kyselyssä 2011 kyselyjen yhteismitallisen vertailtavuuden vuoksi. Aikaisemmista kyselytutkimuksista poiketen kyselylomakkeeseen lisättiin vapaa kenttä-osio vapaille kommentteille.

Kyselytutkimus lähetettiin sähköpostilla kaikille Itä-Suomen poliisilaitoksen n. 800 viranhaltijalle. Kyselyyn saatiin 99 henkilöltä vastaukset, 54 henkilöä oli avannut linkin vastaamatta. Vastausprosentti on n. 50 rikostorjunta- sekä valvonta- ja hälytystoimintasektorin tutkijoista ja ryhmänjohtajista. Vastaamatta linkin avanneiden lukumäärä osoittaa kiinnostusta kyselyyn, mutta heillä ei ilmeisesti ole ollut omakohtaisia kokemuksia teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön saatavuudesta, ammattitaidosta tai asenteesta. Vastausprosenttia voidaan pitää varsin hyvänä verrattuna aikaisempiin, tarkemmin suunnattuihin tutkimuksiin.

4.2 Aikaisemmat kyselyt

Aikaisemmin vuosina 2002 ja 2006 Itä-Suomen läänin teknisessä rikostutkimuskeskuksessa sekä 2011 Etelä-Savon teknisessä rikostutkimuskeskuksessa tehtiin vastaavan sisältöiset kyselyt samanlaisella kyselylomakkeella.

Aikaisemmat kyselyt kohdistettiin tutkinnanjohtajiin ja tutkinnan ryhmänjohtajiin sekä kentän päällystöön ja ryhmänjohtajiin. Aikaisempien kyselyiden vastausprosentti oli noin 30 prosenttiyksikön luokkaa.

4.3 Tilastot

Tutkimuksessa vertailtiin vuoden 2015 rikostilastoja, joka oli ensimmäinen kokonainen vuosi nykyisellä uudella kolmen toimipaikan organisaatiolla, vuoden 2013 rikostilastoon. 2013 oli viimeinen vuosi, jolloin nykyinen Itä-Suomen poliisilaitos oli jaettuna PORA I-hankkeessa kolmeen maakunnalliseen poliisilaitokseen, jossa tekninen rikostutkimuskeskus toimi viidessä toimipaikassa.

Tilastot haettiin Poliisihallituksen Polstat-tilastosta poliisin tietoon tulleesta rikollisuudesta maakunnittain ja poliisiasemittain sekä Tilastokeskuksen asukaslukutilastosta maakunnittain.

Tilastovertailua suoritettiin myös Poliisiasiain tietojärjestelmän Teknisen rikostutkinnan osiosta, josta tehtiin sql-ajot eri toimipaikkojen suoritteista, jotka laskettiin tutkijoittain yhteen ja verrattiin toimipaikkojen henkilöstön lukumääriin, rikostilaston rikoksiin ja alueiden väestöpohjaan. Tilastovertailua haettiin myös Poliisin jalkineenjälkirekisteristä.

5 Tutkimuksen tulokset

5.1 Kyselytutkimuksen tulokset

Kyselytutkimuksessa saatiin vastaukset kaikkiaan 99 henkilöltä. Kyselylomakkeessa oli valintalista, mitä kolmesta teknisen rikostutkimuskeskuksen yksikköä, Joensuuta, Kuopiota vai Mikkeliä, vastaaja arvioi. Kyselylomakkeessa oli viisi numeraalista vaihtoehtoa, täysin tai melko samaa mieltä, neutraali sekä täysin tai melko erimieltä.

Kyselyvastauksista 52,53 % kohdistui Eteläisellä alueella sijaitsevaan Mikkelin yksikköön, 26,26 % Pohjoisella alueella sijaitsevaan Kuopion yksikköön ja 21,21 % Itäisellä

alueella sijaitsevaan Joensuun yksikköön. Vastaja pystyi arvioimaan useamman yksikön toimintaa, mikäli hänellä oli kokemuksia useamman yksikön palveluista kuten vaikkapa Keski-Savon alueella Pieksämäellä ja Varkaudessa voi olla kokemuksia Kuopion ja Mikkelin yksikön toiminnasta, josta syystä 99 vastaajalta tuli 103 vastausta.

Kyselyssä tiedusteltiin vastaajien tuntemusta teknisen rikostutkimuskeskuksen palveluista (Ks. Taulukko 1). Lähes 78 % vastasi tuntevansa teknisen rikostutkimuskeskuksen palvelut melko tai erittäin hyvin, toisaalta vain 2 vastaajaa vastasi tuntevansa erittäin huonosti ja 4 vastaajaa melko huonosti.

Taulukko 1. Palvelujen tuntemus.

Kuinka hyvin tunnet teknisen rikostutkimuskeskuksen palvelut		
Vastaajien määrä: 98 , valittujen vastausten lukumäärä: 98		
	N	Prosentti
Erittäin huonosti	2	2,04%
Melko huonosti	4	4,08%
Neutraali	16	16,33%
Melko hyvin	62	63,27%
Erittäin hyvin	14	14,29%
Keskiarvo		
	3,84	

Vastausten keskiarvo oli 3,84, jota voidaan pitää melko hyvänä tunnettuutena teknisen rikostutkimuskeskuksen palveluista. Toisaalta ne jotka eivät ole teknisen rikostutkimuskeskuksen palveluita käyttäneet eivätkä vastanneet kyselyyn, eivät varmaankaan tunne palveluita yhtä hyvin. Jos kyseessä olisi markkinoista elävä yritys, tähän joutuisimme panostamaan lisätäksemme tunnettuuttamme, mutta sisäisistä asiakkaistamme ne jotka palvelujamme tarvitsevat ja käyttävät, tuntevat ne vastausten mukaan varsin hyvin.

Kyselyssä tiedusteltiin myös vaativan teknisen rikostutkimuskeskuksen tavoitettavuutta virka-aikana maanantaista perjantaihin, viikonloppuna päivisin sekä arkisin virka-ajan ulkopuolella ja viikonloppuisin virka-ajan ulkopuolella.

Taulukossa 2. on näkyvissä vastaajien arviot tavoitettavuudesta virka-aikana maanantaista perjantaihin. Taulukoissa 3-5. on näkyvissä yksikkökohtaiset erot virka-aikana olevassa tavoitettavuudessa. Paras tavoitettavuus on Kuopiossa ja heikoin Mikkelissä.

Iisalmen yksikön lakkauttaminen ei näy Kuopion henkilöstön päivä-aikaisessa tavoitettavuudessa. Mikkelin yksikön päiväaikaisessa tavoitettavuudessa saattaa näkyä Savonlinnan yksikön lopettaminen ja Varkauden poliisiaseman siirto Mikkelin hoidettavaksi.

Taulukko 2. Tavoitettavuus virka-aikana koko rikostutkimuskeskus.

Virka-aikana ma-pe
Vastaajien määrä: 99, valittujen vastausten lukumäärä: 103

	N	Prosentti
Erittäin huonosti	2	2,02%
Melko huonosti	12	12,12%
Neutraali	17	17,17%
Melko hyvin	47	47,47%
Erittäin hyvin	25	25,25%

Keskiarvo
3,79

Taulukko 3. Tavoitettavuus Joensuu virka-aikana.

Joensuu virka-aikana ma-pe
Vastaajien määrä: 21, valittujen vastausten lukumäärä: 21

	N	Prosentti
Erittäin huonosti	1	4,76%
Melko huonosti	0	0%
Neutraali	3	14,29%
Melko hyvin	13	61,9%
Erittäin hyvin	4	19,05%

Keskiarvo
3,9

Taulukko 4. Tavoitettavuus Kuopio virka-aikana.

Kuopio virka-aikana ma-pe
Vastaajien määrä: 26, valittujen vastausten lukumäärä: 27

	N	Prosentti
Erittäin huonosti	0	0%
Melko huonosti	1	3,85%
Neutraali	4	15,38%
Melko hyvin	11	42,31%
Erittäin hyvin	11	42,31%

Keskiarvo
4,19

Taulukko 5. Tavoitettavuus Mikkeli virka-aikana.

Mikkeli virka-aikana ma-pe
Vastaajien määrä: 52, valittujen vastausten lukumäärä: 55

	N	Prosentti
Erittäin huonosti	1	1,92%
Melko huonosti	11	21,15%
Neutraali	10	19,23%
Melko hyvin	23	44,23%
Erittäin hyvin	10	19,23%

Keskiarvo
3,55

Virka-ajan ulkopuolisessa tavoitettavuudessa ei ole mainittavia yksikkökohtaisia eroja. Kuten arvata saattaa ja on luonnollista, virka-ajan ulkopuolella sekä viikolla että viikonloppuna, jolloin henkilöstö ei ole töissä vaan yksi henkilö päivystää kotivarallaolossa, tavoitettavuus on merkittävästi virka-aikaa heikompaa. Viikonloppuisin päivällä näkyy sama trendi yksikkökohtaisissa eroissa. Kuopiossa, jossa on eniten henkilöstöä, tavoitettavuuden keskiarvo viikonloppuna päivällä on 3,69, joka on merkittävästi korkeampi Joensuun 3,38:aan ja Mikkelin 3,18:aan verrattuna.

Kyselyssä kyseltiin myös vastaajien kokemuksia teknisen rikostutkinnan yhteydenpidosta poliisiasemille.

Taulukko 6. Yhteydenpito poliisiasemalle.

Kuinka hyvin rikostutkimuskeskus on mielestänne hoitanut yhteydenpidon poliisiasemallenne?

Vastaajien määrä: 96 , valittujen vastausten lukumäärä: 96

	N	Prosentti
Erittäin huonosti	1	1,04%
Melko huonosti	10	10,42%
Neutraali	19	19,79%
Melko hyvin	44	45,83%
Erittäin hyvin	22	22,92%

Keskiarvo
3,79

Vastaajien mielestä tekninen rikostutkimuskeskus on hoitanut lähes 69 % mielestä melko tai erittäin hyvin yhteydenpidon poliisiasemille vastausten keskiarvon ollessa 3,79. Yksiköistä Kuopion keskiarvo on 3,92, Joensuun 3,8 ja Mikkelin 3,72. Kaikki yksiköt ovat pitäneet vähintään kohtuullisesti yhteyttä poliisiasemiin koulutuksen, tiedottamisen ja laadun valvonnan merkeissä.

Koulutusvastuun hoitamisessa vastaajien arviot ovat hieman kielteisemmät kautta linjan, n. 48 % oli sitä mieltä että tekninen rikostutkimuskeskus on hoitanut koulutusvastuunsa melko tai erittäin hyvin. Toisaalta n. 23 % vastaajista oli sitä mieltä, että tekninen rikostutkimuskeskus on hoitanut koulutusvastuunsa melko tai erittäin huonosti, joka näkyi myös avoimissa vastauksissa. Koulutusta teknisestä rikostutkinnasta kaivattiin lisää, toki avoimissa vastauksissa oli näkyvissä myös ymmärrys niukentuneiden resursien ja säästöjen vaikutus. Samassa määrin ei enää koulutusta pystytä tarjoamaan, kuin vaikkapa 10 - 15 vuotta aiemmin.

Taulukko 7. Yhteistyöhalu ja asiakasmyönteisyys poliisiasemalle.

Kuinka hyvin rikostutkimuskeskus on mielestänne osoittanut yhteistyöhalua asiakasmyönteisyyttä poliisiasemanne suuntaan?

Vastaajien määrä: 98, valittujen vastausten lukumäärä: 98

	N	Prosentti
Erittäin huonosti	1	1,02%
Melko huonosti	10	10,2%
Neutraali	16	16,33%
Melko hyvin	37	37,76%
Erittäin hyvin	34	34,69%

Keskiarvo
3,95

Kysyttäessä teknisen rikostutkimuskeskuksen yhteistyöhalua ja asiakasmyönteisyyttä poliisiaseman suuntaan olivat vastauksissa n. 72 % melko tai erittäin yhteistyöhaluisia keskiarvon ollessa 3,95 (Ks. Taulukko 7).

Eri yksiköiden kesken oli hieman vaihtelua. Joensuun keskiarvon ollessa 4,1, Mikkelin 3,92 ja Kuopion 3,88, Joensuussa 85 % oli sitä mieltä että tekninen rikostutkimuskeskus on osoittanut asiakasmyönteisyyttä ja yhteistyöhalua melko tai erittäin hyvin ja 5 % erittäin huonosti, Mikkelissä vastaavat lukemat olivat 71,5 %, mutta 11,5 % oli sitä mieltä että tekninen rikostutkimuskeskus on osoittanut yhteistyöhalua ja asiakasmyönteisyyttä melko huonosti. Kuopiossa vastaavat lukemat olivat n. 65 % melko tai erittäin hyvin ja n. 16 % melko huonosti.

Kysyttäessä vastaajien kokemuksia teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön ammattitaidosta, olivat vastaukset erittäin positiivisia.

Taulukko 8. Henkilöstön ammattitaito.

Millainen käsitys teillä on teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön ammattitaidon ja tietämyksen tasosta? Arvioikaa oman poliisiasemanne kokemusten perusteella rikostutkimuskeskuksen henkilöstön ammattitaidon tasoa:

Vastaajien määrä: 98 , valittujen vastausten lukumäärä: 99

	N	Prosentti
Erittäin huonosti	1	1,02%
Melko huonosti	1	1,02%
Neutraali	8	8,16%
Melko hyvin	40	40,82%
Erittäin hyvin	49	50%

|

Keskiarvo
4,36

Yli 90 % vastaajista on arvioinut teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön ammattitaidon melko tai erittäin hyväksi (Ks. Taulukko 8). Toisaalta vain kaksi vastaajaa 99:stä on arvioinut ammattitaidon melko tai erittäin huonoksi. Tähän tulokseen täytyy jokaisen esimiestehtävissä olevan olla tyytyväinen. Toisaalta omassa yksikössä tehty osaamiskartoitus ei antanut ihan näin positiivisia tuloksia, toki hyvät tulokset olivat siinäkin, mutta ilmeisesti henkilöstö arvioi omaa osaamistaan kriittisemmin kuin asiakkaat.

Kuopiossa henkilöstön ammattitaito on arvioitu n. 92 % melko tai erittäin hyväksi, Mikkeliissä n. 91 % ja Joensuussa tasan 90 % melko tai erittäin hyväksi. Vastausten keskiarvojen ollessa Kuopiossa ja Mikkeliissä 4,37 ja Joensuussa 4,35, joita täytyy pitää erittäin hyvänä.

Kysyttäessä teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö kokonaisvastuun ottamista heille kuuluvista tehtävistä oli yli 81 % sitä mieltä että henkilöstö ottaa kokonaisvastuun melko tai erittäin hyvin. Yksi vastaaja oli sitä mieltä että henkilöstö ottaa kokonaisvastuun erittäin huonosti ja yhden vastaajan mielestä melko huonosti.

Yksiköittäin oli lieviä eroja siten, että Mikkelin henkilöstön arvioitiin ottavan n. 86 % kokonaisvastuun melko tai erittäin hyvin keskiarvon ollessa 4,21. Kuopion henkilöstön arvioitiin ottavan kokonaisvastuun n. 77 % mielestä melko tai erittäin hyvin keskiarvon ollessa 4,12. Joensuun henkilöstön arvioitiin ottavan kokonaisvastuun myös n. 77 % mielestä melko tai erittäin hyvin keskiarvon ollessa 4,05.

Taulukko 9. Henkilöstön ottama kokonaisvastuu.

Kaiken kaikkiaan teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö on sitoutunut ja ottavat hyvin vastuun heille kuuluvista tehtävistä.

Kysyttäessä vastaajien käsitystä teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön työssään osoittamasta joustavuudesta, vastaajista n. 81 % oli sitä mieltä, että teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö on melko tai erittäin joustavaa. Vain 4 % mielestä henkilökunta oli erittäin tai melko joustamatonta.

Taulukko 10. Henkilöstön työssään osoittama joustavuus.

Yksikköjen välissä vastaajien arvioimassa joustavuudessa on lieviä eroja. Vastaajat pitävät lähes 89 % Mikkelin yksikön henkilöstöä melko tai erittäin joustavana keskiarvolla 4,29. Kuopion henkilöstöä vastaajat pitävät n. 77 % melko tai erittäin joustavana keskiarvolla 4,05. Joensuun yksikön henkilöstöä vastaajat pitävät n. 71 % melko tai erittäin joustavana keskiarvolla 3,95.

Vaativan teknisen rikostutkinnan työn tulee olla laadukasta ja virheetöntä oikeusvarmuuden vuoksi. Vastaajat ovat arvioineet teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön työn jäljen n. 85 % melko tai erittäin virheetömäksi keskiarvolla 4,18. Ainoastaan yksi vastaaja on arvioinut teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön työn virheetömyyden erittäin huonoksi.

Taulukko 11. Henkilöstön työn virheetömyys.

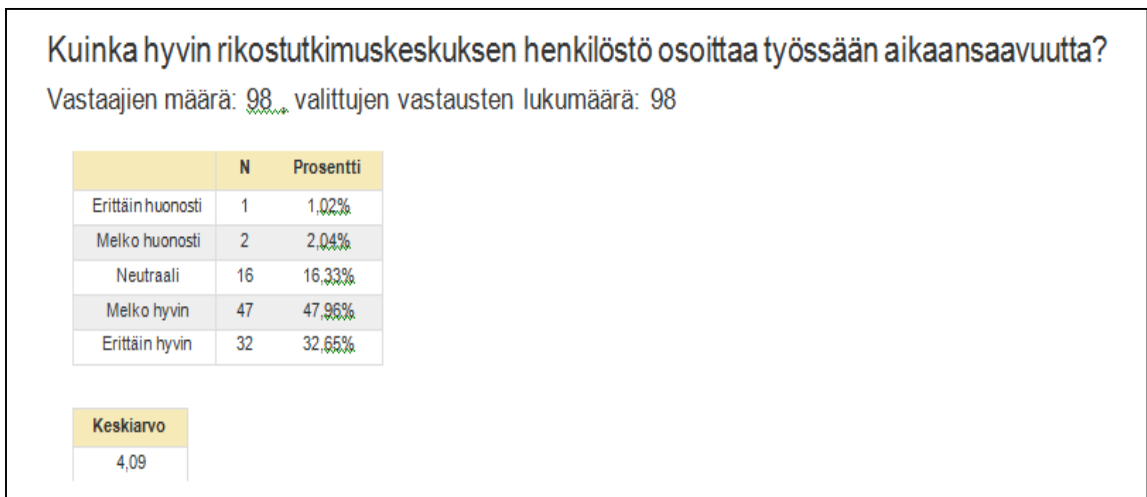

Yksiköiden välillä vastaajien arvioimassa toiminnan virheetömyydessä ei ole suuria eroja. Kuopion henkilöstön vastaajat arvioivat n. 88 % tekevän melko tai erittäin virheetöntä työtä keskiarvolla 4,31. Mikkelin henkilöstön työn vastaajat arvioivat n. 86 % melko tai erittäin virheetömäksi keskiarvolla 4,17. Joensuun henkilöstön työn vastaajat arvioivat n. 76 % melko tai erittäin virheetömäksi keskiarvolla 4,05. Kaiken kaikkiaan työn jälki on varsin virheetöntä ja laadukasta vastaajien mielestä kaikissa yksiköissä.

Kysyttäessä teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön aikaansaavuutta vastaajat arvioivat henkilöstö n. 80 % aikaansaavan tuloksia melko tai erittäin hyvin keskiarvolla 4,09.

Aikaansaavuudessa oli kyselyssä vastaajien mielestä kaikkein suurimmat erot eri yksiköiden välillä.

Taulukko 12. Henkilöstön aikaansaavuus.

Aikaansaavuuskysymyksessä yksiköiden kesken tulivat suurimmat hajonnat, melko tai erittäin aikaansaavia Mikkeliissä on n. 88 % kun Joensuussa on n. 66 %, toisaalta vain 3 % arvioi aikaansaavuuden melko tai erittäin heikoksi.

- Yksiköistä Mikkelin yksikön henkilöstön aikaansaavuuden vastaajat arvioivat 88 % melko tai erittäin hyväksi keskiarvolla 4,14.
- Kuopion yksikön henkilöstöä vastaajat pitivät n. 77 % melko tai erittäin aikaansaavina keskiarvolla 4,04.
- Joensuun yksikön henkilöstöä vastaajat pitivät n. 66 % melko tai erittäin aikaansaavina keskiarvolla 4,05. Joensuussa neutraaleja vastauksia oli n. 26 %.

Kaiken kaikkiaan kyselyyn oli suhtauduttu asiallisesti ja vastattu realistisesti. Mikkeliissä ja Joensuussa oli kummassakin yksi vastaaja, joka ei tunne teknisen rikostutkinnan palveluja, ei tavoita henkilöstöä virka-aikana eikä virka-ajan ulkopuolella ja jonka mielestä teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö ei kouluta, ei pidä yhteyttä poliisi-asetalle, ei ota vastuuta ja on ammattitaidotonta, mutta teknisen rikostutkinnan henkilöstö on kuitenkin vähintään neutraalisti aikaan saavaa väkeä

5.2 Vapaita kommentteja

Kyselylomakkeessa oli viimeisenä kohtana vapaa kenttä, johon vastaajia pyydettiin ilmaisemaan vapaasti risut, mahdolliset ruusut ja kehittämissuhteet teknisen rikostutkimuskeskuksen ja sen eri yksiköiden toiminnasta. Vapaaseen kenttään tuli 99 vastaajasta yhteensä 44 vastaajalta kommentteja, kritiikkiä, kehittämissuhteita ja jopa kii-

toksia. Osa rikostutkimuskeskuksen henkilöistä mainittiin nimeltäkin, jotka tässä opinäytetyössä on korvattu kirjaimilla ja osa on tunnistettavissa toimenkuvasta. Vapaita vastauksia tuli 44 vastaajalta 99 vastaajasta ja ne jakautuivat siten, että Joensuun yksikköä koskevia vastauksia tuli 4 vastaajalta, Kuopion yksikköä koskevia vastauksia tuli 11 vastaajalta ja Mikkelin yksikköä koskevia vastauksia antoi 29 vastaajaa.

5.2.1 Joensuun yksikkö

Joensuun yksikköä koskevat vastaukset olivat valtaosaltaan myönteisiä. Yksi kriittinen vastaus oli, joka ilmeni myös erittäin tai melko heikkona arviona lähes kaikkiin kysymyksiin Joensuun yksikköä koskien. Joensuusta koskevia kommentteja oli mm:

- Olen aina tarvittaessa saanut teknisen rikostutkimuskeskuksen palveluja.
- Omasta näkökulmasta katsottuna, olen sitä mieltä, että "teknikot" ovat yksi Itä-Suomen poliisilaitoksen ammattitaitoisimmista porukoista.
- Olen aika tyytyväinen keskuksen henkilöstön toimintaan.

Joensuun yksikköä koskeva yksi kriittinenkin kommentti tuli

- En enää kysy sieltä minkäänlaista apua, sillä erityisesti xx:ltä ei ikinä saa mitään apua.

5.2.2 Kuopion yksikkö

Kuopion yksikköä koskevat vastaukset olivat myös valtaosaltaan myönteisiä. Osassa Kuopion vastauksia näkyy myös Kuopion yksikön lisääntynyt henkilöresurssi Iisalmen lakkauttamisen jälkeen.

- Hyvää työtä tekevät!
- Kuopiossa tekniikan resurssi on vahvistunut, näkyy selkeästi aikaisempaa parempana ns. massarikosten teknisen tutkinnan hoitamisena.
- Virka-ajan ulkopuolella, kun hälytetään tekniikkaa töihin, niin pitäisi olla yleisjohtajan määräys tähän. Ei mitään järkeä kun arkiöisin yleisjohtaja on Helsingissä eikä häntä kiinnosta meidän paikalliset resurssit. Jos tekniikkaa tarvitaan, niin mielestäni kenttäjohtaja päätös pitää riittää töihin hälyttämiseen.
- Ruusut kaikille. Hyvin motivoitunutta henkilöstöä!
- Hyvää palvelua ja neuvoja olen saanut. Ei minulla ole ainakaan Kuopion yksikön osalta moittimista.

Osa Kuopion yksikköä koskevista kommentteista oli myös kriittisiä, joista osa koski ilmeisesti Iisalmen yksilön lakkauttamista ja Iisalmen resurssin siirtymistä Kuopioon:

- Teknisten tutkijoiden suorituksen laatu heittelee liikaa. Joillain on vahvaa osaamista ja laatua. Joillain jopa aivan luokatonta. Yhteistyöhakuisuus on Kuopiossa todella hyvää.
- Niin siis tässäkin muutama "innoton" pilaa koko yksikön mainetta. Siis erittäin hyviäkin toimijoita on, mutta muutama onneton mahtuu joukkoon.
- Toivoisin näkeväni tekniikkaa enemmän aamupalavereissa, myös kentän. Enemmän lyhyitä n. 10 min koulutuksia lisää ja päivitystä tietoihin joita ensipartio rikospaikoilla tarvitsee. Yleisesti ottaen tekniikan ote on parantunut ja yhteistyö on jouhevampaa, vaikka aina meillä kaikilla on parannettavaa.
- Kun on ollut talossa, missä on ollut todella hyvä, ammattitaitoinen ja osaava tekniikan oma väki ja yhdet Suomen parhaat tekniikan tilat, ja kun ne on poistettu ja siirretty noin 90 kilometrin päähän, niin palveluiden ja tekemisen taso on laskenut valtavasti. Turha sitä on kaunistella, että tässäkin asiassa on menty niin paljon pusikkoon, että ihan hirvittää.
- Edustamassani virastossa on ollut aikaisemmin oma rikostekninen ryhmä ja meillä on yhdet valtakunnan parhaat teknisen tutkinnan tilat. Kun tämän toiminnan alasajo tehtiin väkipakolla, niin tekemisen laatu huononi todella paljon. Se, että nykyisetkin tekniikan tekijät ovat ammattitaitoisia, ei korvaa sitä että he ovat kaukana eivätkö ehdi keskuspaikastaan muualle lähteä. Tämäkin poran uudistus oli pelkästään huono asia.

5.2.3 Mikkelin yksikkö

Mikkelin yksikköä koskevat kommentit olivat myös valtaosaltaan myönteisiä. Resurssin riittämättömyydestä vastaajat kantoivat huolta, palautetta kaivattiin taltioiduista näytteistä:

- Kiitos. Teette hyvää työtä vähillä resursseilla!
- Mikkelin tekniikassa on töissä yhteistyökykyistä ja -haluista sekä ammattitaitoista porukkaa. Ainoa asia, mikä tekniikan toiminnassa tökkii, on väkimäärä suhteessa töiden määrään eli porukkaa on liian vähän ja omat haasteensa on seuranneet myös tilaongelmista.
- IT -tutkija on valtakunnan huippua ja tekee töitä lähes epäinhimilliseen tahtiin. Siitä huolimatta tarjonta ei vastaa täysin kysyntää, vaan lomapoistumat yms. aiheuttavat pahoja hankaluuksia Mikkeliissä. Tännekin tarvittaisiin toinen it -tutkija, että palvelu pystyttäisiin järjestämään kattavasti.
- Viimeisimpänä tapahtumana jäi mieleen Mikkelin henkirikostapahtuma, jossa Kuopiossa päivystävä tekninen tutkija ei lähtenyt Mikkeliin, vaan paikalle hälytettiin Savonlinnasta mies ylitöillä. Taustoista en tiedä miksi näin tehtiin, mutta kuulostaa oudolta, jos päivystävä teknikko on kerran

laitettu vuoroon ja paikalle lähtee eri henkilö. Hyvää tässä tapauksessa oli Savonlinnan pään joustaminen asiassa.

- Fyysisesti lähellä olevat tilat (tutkinta - tekniikka) mahdollistaa hyvän päivittäisen kanssakäymisen eri osastojen kesken...jos välimatkaa paljon, yhteydenpito saattaa takuta!!
- Homma on toiminut mielestäni hyvin. Tosin tuntuu välillä, että rikostutkimuskeskuksen porukka kamppailee aikamoisen työkuorman alla. Oman kokemuksen ja havaintojen perusteella tekevät ylitöitäkin kovasti ja ylityöt ovat olleet aiheellisia.
Ainakin Mikkeliissä hoitavat mielellään keikat ja nurinoita ei kuulu.
- Hyvin toimii tekniikka.
- Ainakin Mikkeliissä homma toimii kuin junan vessa näin tutkijan näkökulmasta katsottuna. Ainut mikä häiritsee yhteistyötä ahkerien tekniikkojen kanssa, on iänikuinen rahapolitiikka. Laitetaan sitten tutkija seisomaan ns.tumput suorina teknikon kaveriksi rikospaikalle, koska toinen tekniikko ei saa lähteä kaveriksi esim. klo16.30...Säästäisköhän se kuitenkin enemmän rahaa, että homma hoituis nopeammin.
- Mikkelin tekniikassa pisimpään olleet XX ja NN ovat tosi avuliaita ja aikaansaavia. Todellisia ammattilaisia. Myös ZZ on avulias ja kehitysmässä varmasti hyväksi teknikoksi.
Olisi mukava kuulla, jos kentällä otetuissa näytteistä on tullut hittejä. Se ruokkisi jatkossa tekemään ja yrittämään entistä kovemmin jos onnistumisia tulisi.
- Ammattitaitoista porukkaa kaiken kaikkiaan.
- Heillä on hirvuinen kiire ja paljon töitä. Lisäksi toimitilojen tuomat ongelmat ovat luoneet paljon hankaluuksia. Tästäkin huolimatta henkilöstö on suoriutunut töistään mielestäni loistavasti. Toimivien toimipaikkojen lakkauttamiseen ei ollut mielestäni minkäänlaisia toiminnallisia perusteita. Niiden lakkauttamisen myötä kiire ja palvelujen saatavuus ovat heikentyneet merkittävästi.
- Rikostutkimuksen henkilöstö on osaavaa, ahkeraa ja ystävällistä, mutta heitä on aivan liian vähän! Henkilökuntaa ei riitä tehtäville, joita olisi tarjolla, mikä ei ole henkilöstön vika.
- Tekniikka on hoitanut oman leiviskänsä erittäin mallikkaasti. Sitoutuneita työntekijöitä, jotka minun kokemuksien mukaan hoitavat vähillä resursseilla työnsä kiittävästi.
- CC on esimerkillisen lähtövalmis ja avulias.

Kriittisiäkin kommentteja vastaajilta tuli, koskien pääasiassa Savonlinnan yksikön lakkauttamista, ICT –tutkinnan työmäärää ja tulosten valmistumisaikoja. Muutamia kehittämisohdotuksiakin vastaajat olivat esittäneet:

- Kun tekninen rikostutkimus ajettiin alas Savonlinnasta, niin teknisen tutkinnan saatavuus heikentyi olennaisesti.
- KOHTA 8: Koulutusta tarvittaisiin partioille mutta kaikkeen ei pienellä porukalla isolla alueella pysty.
Uudistuksista tarvitaan palaverissa tietoiskuja, kuten nyt on tehtykin.
- Matkapuhelimien tiedostojen kopioinnin voisi jakaa laajemmin myös

muiden kun tekniikan vastualueeseen.

- Toivon palautetta tehdystä paikkatutkinnasta, taltioiduista näytteistä ja TEKin laatimisesta. Tosin jos palautetta ei tule, voisi ajatella kaiken menneen vähintään kohtalaisesti?
- Tekniikan lakkauttaminen Savonlinnasta oli käsittämättömän huono päätös josta olemme saaneet kärsiä ja josta tulemme vielä pitkään kärsimään. Teknikkojen ammattitaidossa ei ole mitään vikaa mutta kaiken maailman ylityökiellot haittaavat suuresti tutkintojen etenemistä paikoilla joissa tekniikkaa tarvittaisiin.
- Keskittäminen alentaa tasoa muilla kuin pääpaikoilla. Yövuoroissa on ilmennyt ongelmia tekniikan saamisesta varallaolosta huolimatta tai juuri sen takia. Varallaolijan kyllä pitäisi ottaa vastuu ja itsekin liikkua, vaikka se epämiellyttävää toki onkin, mutta siitä maksetaan. Toki ei koske kaikkia. Ainakin Mikkelissä näyttäytyy, että muualta on pitkä matka Mikkeeliin.
- Palveluhan romahti Savonlinnan seudulla tekniikan lopettaessa. Kiitos täältä lähtevän teknikon ja täällä olevan tutkintasihteerin palvelua on kuitenkin jonkin verran tarjolla ja erinomaista sellaista. Suuremmat voimat ovat päättäneet tarjonnan tason ja siihen on tyytyminen.
- Kyselyssä ei tule ilmi päivittäisten tehtävien suorittamista joissa olisi tarve paremmalle osaamiselle mitä normaali kenttäpartio osaa. Keskittäminen on vienyt suuren osan tekniikan osaamisen jakamisesta mikä esim. täällä Savonlinnassa aiemmin oli lähes päivittäistä. Nykyään tekniikkaa ei saa tai ei ylipäätään pyydetä pienemmille rikoksille, vaan tekninen tutkinta vastuu jää jo valmiiksi kiireiselle kenttäpartiolle. Tekniikan järjestämät koulutuspaketit ovat myös loppuneet lähes kokonaan.
- Isot miinukset tulevat ICT- tutkinnan raporttien valmistumisajasta, jopa yli 6 kk laite-etsinnän suorittamisesta, samoin tekniikan pöytäkirjojen valmistumisajasta, lähes puoli vuotta tapahtumasta.
- Palvelu on ollut huomattavasti hitaampaa kuin Kuopiossa. Kannattaisi kenties jossain vaiheessa keskittyä olennaiseen.
- Mikkelissä ongelmana on resurssipula. Varsinkin tietokone/puhelin tutkinta laahaa, kun on vain yksi tekijä.
- Lisää tekniikkaan väkeä ja tekniikka takaisin Savonlinnaan
- Lisää kattavampaa koulutusta uusista asioista. Keskittäminen on huonontanut tiedonkulkua, kun ei omalla asemalla enää tekniikan porukkaa.
- Kuopiosta lähdetään hyvin heikosti Etelä-Savoon. kerrankin päivystäjä ei lähtenyt vaan hälytti Savonlinnasta miehen ylityönä Mikkeeliin. Hyvä että joku tuli eli kenttäpartio oli tyytyväinen. Ihmetteli vaan kun päivystävä mestari ei lähtenyt tappopaikalle. Jos ei sinne niin mihin sitten.
- Erittäin tarpeellinen olisi ollut Savonlinnassa, huonoa kun lopetettiin. Öisin ei kuulemma murtopaikoille enää tulla, huonontaa tutkinnan tasoa ja jutut ei selviä, partioita vähän yöllä, ei ole aikaa tissaroida ja kun vielä ei ole tietoa-taitoa, tehtävien hoito rikospaikoilla on hidasta, liian keskittynyttä isoihin kaupunkeihin, muutoin henkilöstö hyvää ja asiantuntevaa, vastustin keskittämistä mutta raha puhui.

5.3 Kyselyn vastausten arviointi

Vapaisissa vastauksissa eniten vastauksia oli tullut Eteläiseltä alueelta koskien Mikkelin yksikköä, jota koskevia vastauksia oli muutenkin eniten. Muutamissa vapaisissa vastauksissa oli suhtauduttu kriittisesti organisaatiouudistuksessa tapahtuneisiin Iisalmen ja Savonlinnan yksiköiden lakkauttamiseen.

Tutkimuskeskuksen palvelut tunnetaan melko tai erittäin hyvin. Palvelujen tunnettuuteen ei juuri tarvitse panostaa. Asiakkaamme myös varsin hyvin tietävät, minkälaisia temppejuja meiltä voi odottaa ja vaatia, sekä toisaalta tietävät mihin pystymme ja mitä mahdollisuuksia tekninen rikostutkinta tuottaa esitutkinnalle.

Numeraalisissa vastauksissa teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön tavoitettavuutta päiväaikaan, arkena ja viikonloppuna sekä yöaikaan arkena ja viikonloppuna, ei vapaisissa vastauksissa näkyviä kriittisiä kommentteja vastaavia arvioita käynyt ilmi. Päiväaikaan arkena rikostutkimuskeskuksen henkilöstö on lähes 73 % melko tai erittäin hyvin tavoitettavissa, viikonloppuna teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö on n. 47 % melko tai erittäin hyvin tavoitettavissa. Toisaalta arkisin päivällä teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö on melko tai erittäin huonosti tavoitettavissa n. 14 % mielestä ja viikonloppuisin päivällä n. 16 % mielestä.

Vapaiden kriittisten vastausten perusteella olisi voinut olettaa tavoitettavuuden olevan heikompaa päiväaikaan teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön töissä ollessa. Numeraalisten vastausten perusteella ilmeisesti tavoitettavuus on kuitenkin kohtuullista, koska suurin tapahtumatiheys on kolmessa maakuntakeskuksessa.

Yhteydenpidon poliisiasemille kaikki yksiköt olivat hoitaneet varsin hyvin, kaikki yksiköt olivat hoitaneet n. 66-75 % melko tai erittäin hyvin yhteydenpidon poliisiasemille. Joensuun osalta 5 % arvioi yksikön hoitaneen yhteydenpidon erittäin huonosti, Kuopion osalta 15 % ja Mikkelin osalta 12 % arvioi yksikön hoitaneen yhteydenpidon poliisiasemille melko huonosti. Yhteydenpidon hoitaminen teknisen rikostutkimuskeskuksen sijaintipaikkakunnalla on tietysti helpompaa maantieteellisistä seikoista johtuen.

Koulutusvastuun hoitamisessa yksiköiden välillä on melko suuriakin eroja. Joensuu on hoitanut asian parhaiten, 85 % mielestä koulutusvastuu on hoidettu melko tai erittäin

hyvin. Kuopiossa vastaajien käsityksen koulutusvastuun hoitamisesta ovat hajautuneet, 52 % mielestä koulutus on hoidettu melko tai erittäin hyvin, 24 % mielestä melko tai erittäin huonosti ja 24 % mielestä neutraalisti. Mikkelissä vastaavat luvut ovat 49 % melko tai erittäin hyvin, 49 % neutraalisti tai melko huonosti ja 2 % erittäin huonosti.

Teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö on osoittanut asiakasmyönteisyyttä ja yhteistyökykyä poliisiasemien suuntaan melko, erittäin hyvin tai neutraalisti n. 90 %, kymmenkunta vastaajaa on arvioinut asiakasmyönteisyyden ja yhteistyökyvyn melko tai erittäin huonoksi. Vastausten perusteella henkilöstö palveluasenne vaikuttaisi olevan valtaosin kohdallaan keskiarvon ollessa 3,96. Yksiköiden kesken ei ole suuria eroja vastauksissa, ainoastaan Mikkelissä on 10 % vastaajista arvioinut asiakasmyönteisyyden ja yhteydenpidon poliisiasemille melko heikoksi.

Teknisen rikostutkimuskeskuksen ammattitaidossa ei vaikuttaisi vastaajien mielestä olevan huomautettavaa, yli 98 % vastaajista pitää henkilöstöä melko tai erittäin ammattitaitoisena tai neutraalina. Ammattitaitokysymysten vastausten keskiarvo on 4,36 eikä yksiköiden kesken vastaajien käsityksessä teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön ammattitaidossa näytä olevan eroja.

Teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö ottaa vastaajien mielestä kokonaisvastuun heille kuuluvista tehtävistä varsin hyvin. Vastaajien mielestä 94 - 100 % henkilöstö ottaa kokonaisvastuun melko tai erittäin hyvin tai vähintäänkin neutraalisti keskiarvon ollessa 4,15.

Joustavuutta teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö osoittaa myös varsin hyvin, n. 95 % mielestä vastaajia henkilöstö osoittaa joustavuutta melko tai erittäin hyvin tai vähintäänkin neutraalisti. Yksiköiden välillä on lievää hajontaa, Mikkelissä vastaajien mielestä henkilöstö osoittaa joustavuutta 100 % vähintään neutraalisti, Kuopiossa n. 12 % osoittaa melko huonosti ja Joensuussa 5 % erittäin huonosti joustavuutta. Vastaajien määrät ovat Kuopion yksikköä arvioitaessa 3 vastaajaa ja Joensuun yksikköä arvioitaessa 1 vastaaja, jotka ovat arvioineet henkilöstön joustavuutta kriittisesti. Kokonaisuudessaan koko rikostutkimuskeskuksen vastausten keskiarvo on 4,16.

Teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön työn jälki on melko, erittäin tai neutraa-

listi virheetöntä 99 % mielestä. Yksiköittäin ei vaihtelua juuri ole, Kuopiossa ja Mikkelissä työn jälki on 100 % vähintäänkin neutraalisti virheetöntä ja Joensuussa muuten, mutta yhden vastaajan mielestä Joensuun yksikkö tekee sutta ja sekunda erittäin paljon. Vastausten keskiarvon on 4,18, joka on virheettömyyden osalta varsin hyvä.

Aikaansaavuudessa ei numeraalisissa vastauksissa ollut näkyvissä korrelaatiota vapaiden vastausten kritiikkiin tutkimusten, raporttien, lausuntojen, valokuvien, videoiden ja piirrosten viipymistä. Teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö on vastaajien mielestä erittäin, melko tai vähintään neutraalisti aikaansaavaa n. 97 % mielestä keskiarvolla 4,09. Ainoastaan 3 vastaajaa on arvioinut aikaansaavuuden melko tai erittäin huonoksi, eikä kukaan näistä vastaajista ole Kuopiosta, jossa aikaansaavuus on arvioitu vähintään neutraaliksi 100 %. Mikkelissäkin vastaajista 96 % on arvioinut aikaansaavuuden vähintään neutraaliksi ja 4 % melko huonoksi. Joensuussa yksi vastaaja on arvioinut yksikön aikaansaavuuden erittäin huonoksi.

Kaiken kaikkiaan kyselyn vastauksista on näkyvissä yhteydenpitoa, koulutusvastuuta, yhteistyöhalua ja asiakasmyönteisyyttä eli asenteita mittaavissa kysymyksissä vastausten keskiarvon vaihtelevan välillä 3,31–3,95, joka sekin on reilusti yli puolivälin asteikolla 1-5. Melko tai erittäin huonosti teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö hoitaa kysymyksissä kysytyt tehtävät n. 10-11 % mielestä, jossa on parannettavaa.

Ammattitaitoa, kokonaisvastuunottoa, joustavuutta, virheettömyyttä ja aikaansaavuutta mittaavissa kysymyksissä vastausten keskiarvot vaihtelivat välillä 4,09-4,36, joka mielestäni on erinomainen tulos ja osoittaa henkilöstön ammattitaitoa ja sitoutumista työhönsä. Melko tai erittäin huonosti teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön ammattitaidon ja työn laadun arvioi kysymyksestä riippuen 1 tai 2 henkilöä, jotka 103 vastauksesta edustavat vajaata 2 % vastauksista.

Vastausten perusteella Itä-Suomen teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön osaaminen ja asenne on kohdallaan, työn laatu on virheetöntä. Resurssit ovat lievästi alimitoitettut ja ainakin osan vähemmän kiireellisistä töistä valmistuminen viipyy vastaajien mielestä kohtuuttoman kauan. Koulutusvastuun ja poliisiasemien yhteydenpidon osalta Mikkelissä on parannettavaa.

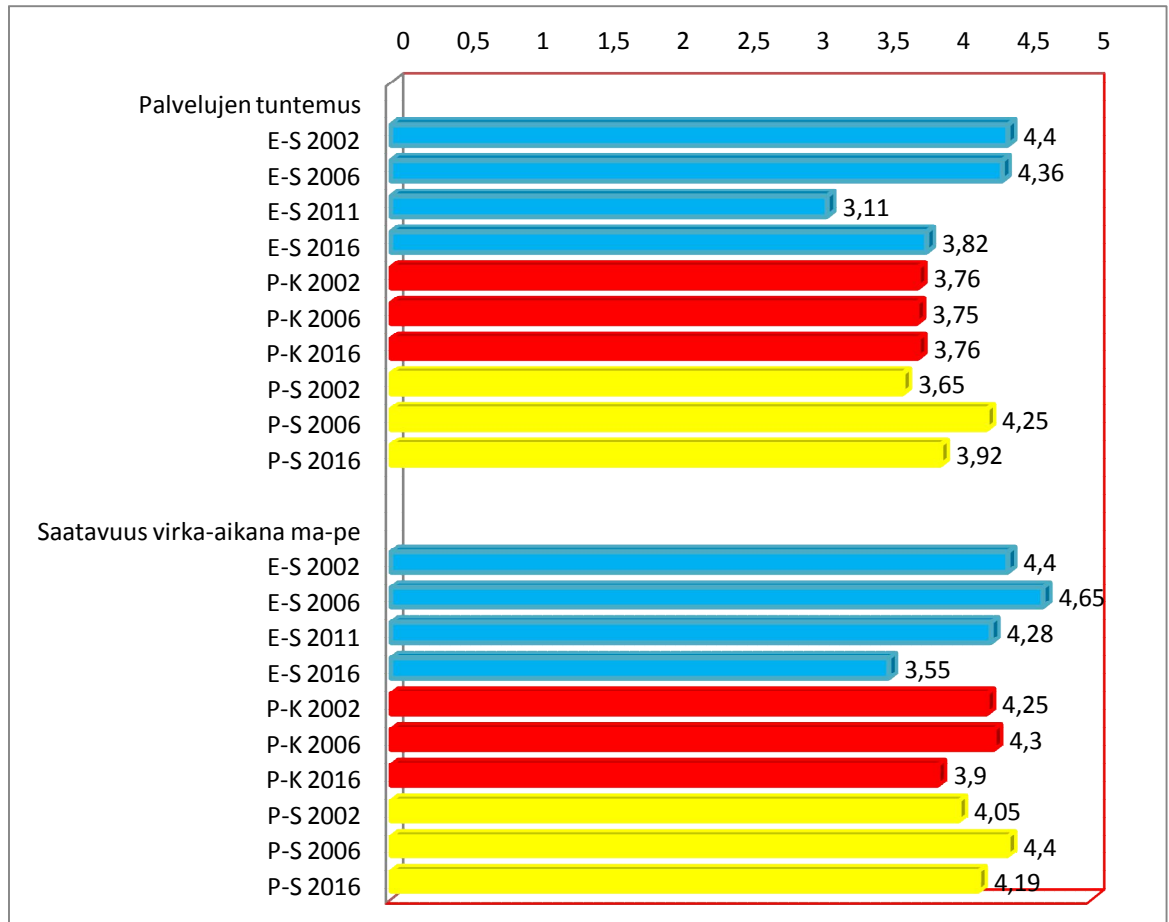
Kaiken kaikkiaan vastaukset ovat varsin hyvin samassa linjassa, kuin vuosina 2002, 2006 ja 2011 tehdyissä kyselyissä. Ammattitaito on arvioitu varsin hyväksi eikä asenteessakaan ole suuresti moittimista, arviot ovat keskiarvona reilusti asteikon puolivälin yläpuolella.

6 Tulosten analyysi

6.1 Kyselytutkimusten vertailu

Kyselytutkimuksia olemme tehneet vuosina 2002 ja 2006 Itä-Suomen läänin poliisin lääninjohdon alaisessa Itä-Suomen läänin teknisessä rikostutkimuskeskuksessa. Toimintaympäristö oli silloin hieman erilainen, erikokoisia ja erilaisia itsenäisiä poliisilaitoksia oli 14 ja teknisen rikostutkimuskeskuksen yksiköitä oli viisi, joilla jokaisella oli oma perustoimialueensa. Vuonna 2011 PORA II-uudistuksen jälkeen teimme Etelä-Savon poliisilaitoksen teknisessä rikostutkimuskeskuksessa vastaavalla kysymyslomakkeella kyselyn Etelä-Savon alueella.

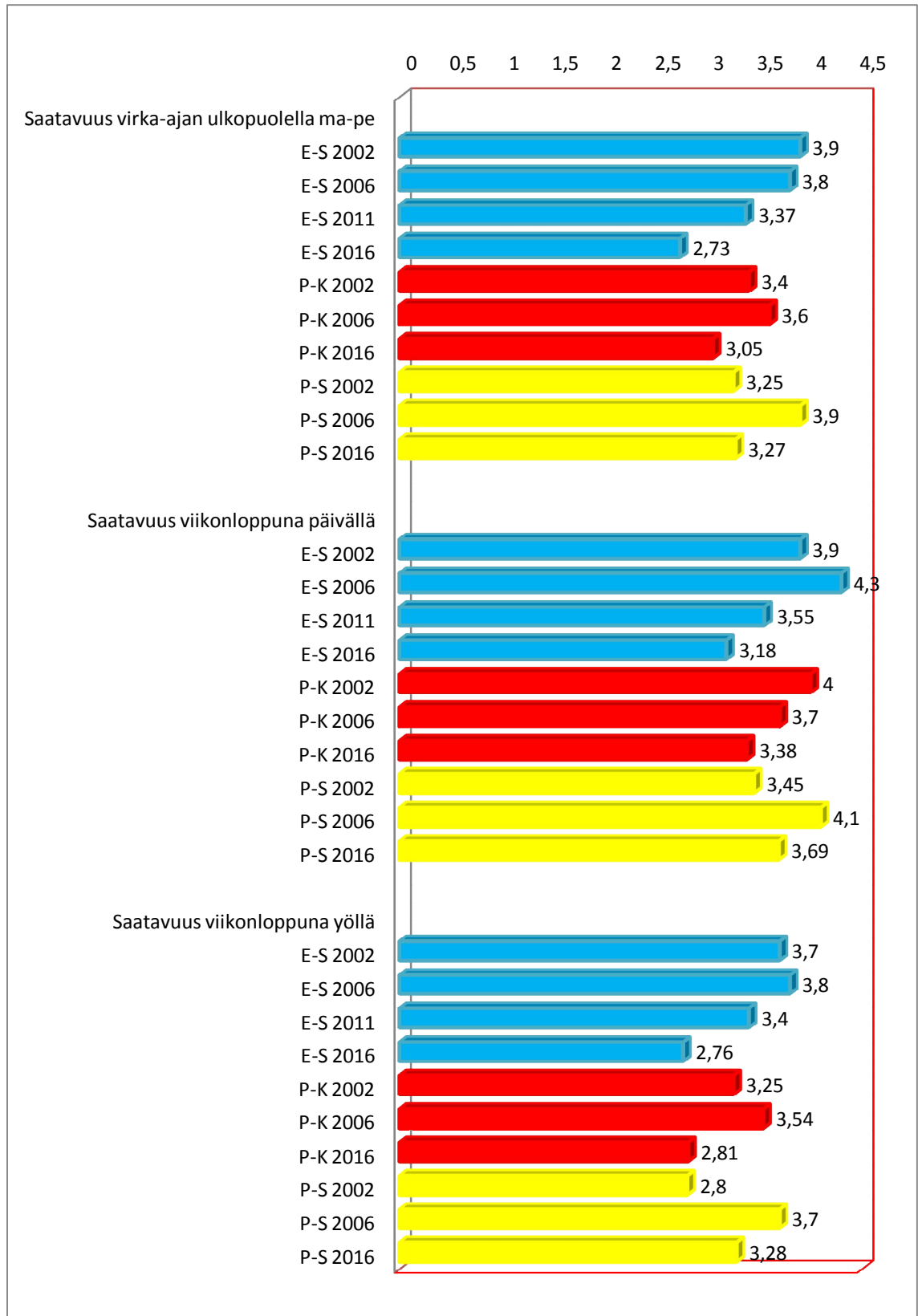
Nyt vuonna 2016 Itä-Suomen poliisilaitoksen alueella tehdyssä kyselyssä maantieteellinen alue on jokseenkin sama kuin aikaisemmissa kyselyissä. Muutamia rajojen siirtymiä ja kuntien vaihtoa toimialueesta toiseen on tapahtunut ja teknisen rikostutkimuskeskuksen yksiköitä on lakkautettu. Aikaisempia viiden yksikön tuloksia on laajennettu Itä-Suomen poliisilaitoksen Eteläistä, Itäistä ja Pohjoista toimialuetta koskevaksi siten, että Iisalmen ja Savonlinnan tulokset on liitetty Kuopion ja Mikkelin tuloksiin yhteismitallisuuden parantamiseksi.

Kuvio 3. Kyselytutkimusten vertailu vuosina 2002-2016, palvelujen tuntemus ja saatavuus.

Kuviossa 4 on näkyvissä palvelujen saatavuuden heikentyminen päiväaikaan vuodesta 2006 vuoden 2016 kyselyyn verrattuna. Osasy syy lienee Iisalmen ja Savonlinnan yksiköiden lakkauttamisella ja Joensuun yksikön resurssin vähenemisellä kahdella henkilöllä.

Ilta- ja yöaikaan palveluiden saatavuus on ymmärrettävästi heikompaa, koska henkilöstö päivystää kotivaralla jossakin alueella, eikä päivystäjä välttämättä satu olemaan sillä alueella, jolla akuutti tarve on, mutta siinäkin vastaajat viimeisimmässä kyselyssä kertovat palveluiden saatavuuden heikentyneen.

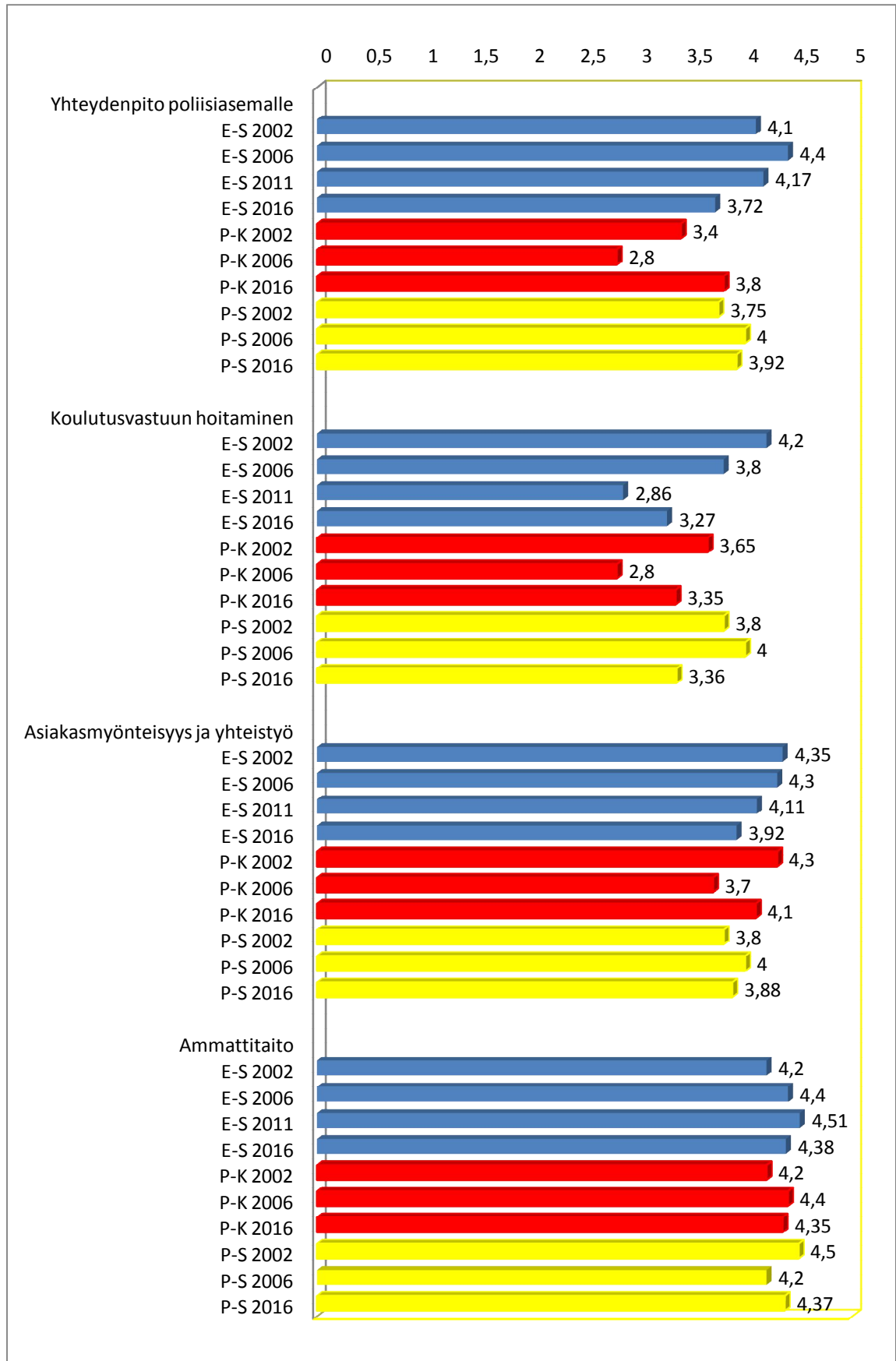
Kuvio 4. Kyselyvastausten vertailu 2002-2016, saatavuus virka-ajan ulkopuolella.

Kuviossa 5 on näkyvissä koulutusvastuun hoitamisen hiipumista, jota vastaajat kritisoi-
vat myös avoimissa vastauksissa. Henkilöresursseja oli 2000-luvun alkupuolella huo-

mattavasti enemmän sekä koulutuksen antajilla että vastaanottajilla. Poliisien henkilömäärän vähenemisen myötä myös koulutukseen käytettävät tunnit ovat vähentyneet. Pakolliset ampumataso- ja voimankäyttökoulutukset vievät valtaosan koulutukseen käytettävistä tunneista. Joitakin lainsäädäntöuudistuksia on pakko kouluttaa henkilöstölle, mutta muusta koulutuksesta joudutaan sitten karsimaan ja entistä enemmän joutuu tekemään töitä vanhentuneilla tiedoilla ja hieman ”korvakuulolla.”

Asiakasmyönteisyys ja yhteistyökyky ovat myös hieman hiipuneet vastaajien mielestä, se voi osaltaan johtua vähentyneistä resursseista. Aina ei pysty vastaamaan kyllä asiakkaan esittämään pyyntöön, koska joku vakavampi tapaus painaa päälle. Lähtökohtaisesti pyyntöihin on kuitenkin pyrittävä vastaamaan positiivisesti, koska pyytävä on jo ylittänyt yhden tai kaksi kynnystä ottaessaan yhteyttä teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstöön.

Toisaalta kyselyn vastauksissa näkyy, että olemme edelleenkin vastaajien mielestä erittäin ammattitaitoinen joukko ja siinä ei ole ammattitaidon laskua vastaajien mielestä näkynyt, vaikka osassa yksiköitä on sukupolven vaihdos ollut käynnissä ja joukkoon on tullut uusia, vielä toistaiseksi varsin kokemattomia, koulutus- ja perehdytysvaiheessa olevia työntekijöitä.

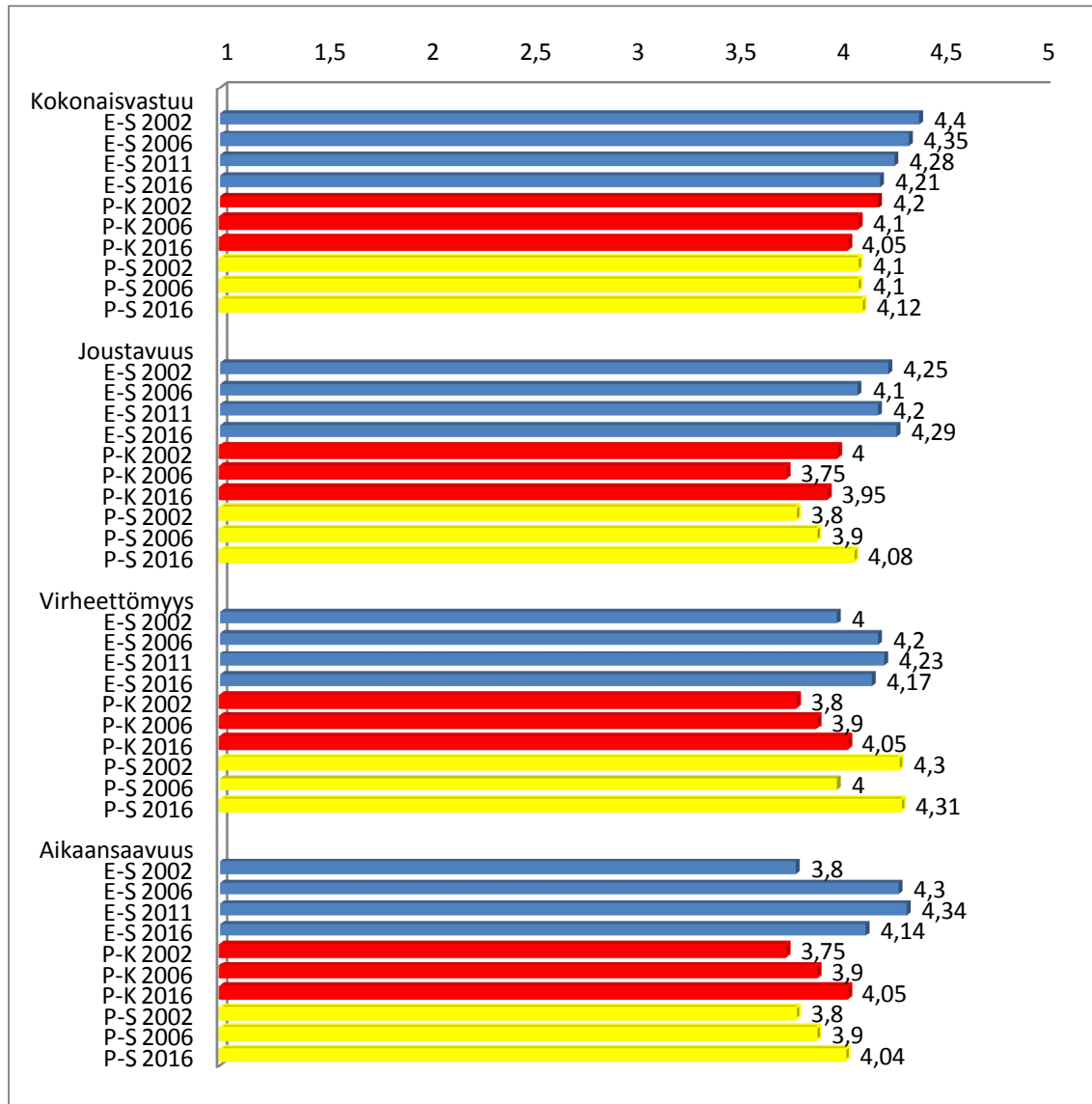
Kuvio 5. Kyselyvastausten vertailu 2002-2016 yhteydenpitoa, koulutusvastuuta, asiakasmyönteisyyttä ja ammattitaitoa mittaavat kysymykset.

Asennetta mittaaviin kysymyksiin Kuviossa 6 vastaajat olivat arvioineet kaikkien yksiköiden ottavan hyvin kokonaisvastuun teknisen rikostutkimuskeskuksen hoidettavaksi kuuluvista asioista, eikä siinä ole tapahtunut juuri muutosta viimeisen 15 vuoden aikana.

Vastaajien arvioimassa joustavuudessa yksiköiden välillä on pieniä, muttei juuri mainittavia eroja. Kaikki yksiköt tekevät nykyisin varsin virheetöntä työtä, Joensuun yksikkö on parantanut virheettömyyttään 2000-luvun alusta samalle tasolle muiden kanssa ja kaiken kaikkiaan kaikki yksiköt ovat vastaajien mukaan parantaneet virheettömyyttään 2000-luvun alusta.

Aikaansaavuuden Mikkelin yksikössä eteläisellä alueella vastaajat ovat arvioineet numeraalisessa arvioinnissa parhaimmaksi. Numeraaliset arvoinnit eivät korreloi vapaiden vastausten arvioita, joissa Mikkelin osalta kriittisiä arvioita esitettiin raporttien, ICT-tutkimusten, piirrosten, videoiden ja valokuvaliitteiden viipymistä. Numeraalisissa arvioissa ne on kuitenkin arvioitu korkeimmalle teknisessä rikostutkimuskeskuksessa.

Vastaajien arvioiden mukaan asennepuolessa ja ammattitaidossa ei juuri parannettavaa ole teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön toiminnassa ja henkilöstö ottaa hyvin kokonaisvastuun teknisen rikostutkimuskeskukselle kuuluvista tehtävistä. Se, mihin vähentyneet ja vähenevät resurssit vaikuttavat, on koulutus, yhteydenpito ja tavoitettavuus. Jos ketään ei ole lähimmässä yksikössä töissä tai yksikkö on lakkautettu, ihan pienen asian takia ei vaivauduta soittamaan edes konsulttikysymystä kauempana ja ehkä vieraana koetun yksikön henkilöstölle. Aikaansaavuuskin on varsin hyvällä tasolla vielä, vaikka henkilöstö on vähentynyt, uusia menetelmiä ja tehtäviä on tullut ja vapaissa sanallisissa vastauksissa tuotosten viipymiä kritisoitiin.

Kuvio 6. Kyselyvastausten vertailu 2002-2016, asennetta ja laatua mittaavat kysymykset.

6.2 Tilastojen vertailu

Rikostilastoista otin referenssivuodeksi vuoden 2013. Tämä vuosi oli viimeinen vuosi, jolloin nykyisen Itä-Suomen poliisilaitoksen alueella toimi kolme maakunnallista poliisilaitosta ja vaativaa teknistä rikostutkintaa suoritettiin viidessä toimipaikassa. Maakuntien väestömäärä oli 2013 lopussa Etelä-Savossa n. 152 000, Pohjois-Karjalassa n.166 000 ja Pohjois-Savossa n. 249 000 asukasta (Väestörakenne 2016).

Poliisihallituksen johdon portaalin rikostilastoista otettiin rikoslakirikosten, pois lukien liikenne rikokset, lukumäärät ja selvitettyjen rikosten lukumäärät kolmesta maakunnasta nykyisen Itä-Suomen poliisilaitoksen poliisiasemien alueelta. Huomioitavaa on, että rikosten tutkinnassa yleensä tilastoidaan rikoslakirikokset pois lukien liikenne rikokset. Ylinopeussakot ja muut liikenne rikokset, jotka todetaan tapahtumapaikalla tien päällä, ovat käytännössä lähes kaikki selvitettyjä rikoksia ja niitä ei yleensä rikosten selvitystasoa kuvaavissa tilastoissa esitetä.

Maakuntien kesken rikosten selvitysprosentteissa oli kohtuullinen ero vuonna 2013, rikoslakirikokset selvisivät n. 54-59 % todennäköisyydellä. Etelä-Savon poliisilaitoksen selvitysprosentti oli huonoin ja Pohjois-Savon paras. Poliisilaitosten sisällä poliisiasemien välillä selvitysprosenttien erot olivat suurempia.

Vuoden 2014 alusta perustettiin Poliisin III rakennehankkeen yhteydessä Itä-Suomen poliisilaitos ja vuoden 2014 lopussa muodostettiin Itä-Suomen poliisilaitokseen organisaatiouudistuksessa Eteläinen, Itäinen ja Pohjoinen alue. Alueet rikkoivat aikaisempien maakunnallisten poliisilaitosten rajat siten, että Varkauden ja Leppävirran kunnat liitettiin Pieksämäen, Heinäveden ja Joroisten kanssa samaksi poliisialueeksi Eteläiseen kenttäjohto- ja tutkinta-alueeseen. Samassa organisaatiouudistuksessa lakkautettiin teknisen rikostutkimuskeskuksen Iisalmen ja Savonlinnan yksiköt ja vaativa tekninen rikostutkinta keskitettiin Joensuun, Kuopion ja Mikkelin yksiköihin.

Organisaatiouudistuksessa luovuttiin maakuntarajoista. Vuonna 2014 Itä-Suomen poliisilaitokseen perustetuista uusista alueista Eteläisen alueen asukasluku oli n. 182 000, Itäisen alueen 165 000 ja Pohjoisen alueen 217 000 asukasta (Väestörakenne 2016).

6.2.1 Eteläinen alue

Vuonna 2013 Etelä-Savon teknisen rikostutkimuskeskuksen Mikkelin yksikön alueeseen kuuluivat Mikkelin, Mäntyharjun ja Pieksämäen poliisiasemat. Savonlinnan yksikön toiminta-alueeseen kuuluivat Savonlinnan ja Juvan poliisiasemat.

Nykyisen Itä-Suomen poliisilaitoksen Eteläisen alueen poliisiasemien rikoslakirikosten lukumäärät ja selvitysprosentit poimittuina vuoden 2013 Polstat-tilastosta (Ks. Taulukko 13), joka vuonna 2013 oli Etelä-Savon poliisilaitosta.

Taulukko 13. Etelä-Savon poliisilaitoksen poliisiasemien selvitysprosentit 2013 (Polstat 2013).

Etelä-Savon poliisilaitos 54,0 %		
Mikkeli	3495	46,2 %
Juva	745	60,7 %
Mäntyharju	428	47,2 %
Savonlinna	1844	59,3 %
Pieksämäki	967	56,7 %

Etelä-Savon poliisilaitoksen alueella Etelä-Savon maakunnassa rikokset selvisivät parhaiten Savonlinnan ja Juvan poliisiasemien alueella n. 60 % osuudella ja heikoimmin Mikkelin poliisiaseman alueella 46,2 % osuudella.

Vuoden 2014 Itä-Suomen poliisilaitoksen perustamisen ja Itä-Suomen teknisen rikostutkimuskeskuksen organisaatiouudistuksen jälkeen Eteläisen alueen rikosten selvitysprosentit olivat jonkin verran laskeneet vuonna 2015, jolloin koko vuosi toimittiin uudella organisaatiolla.

Nykyisen Itä-Suomen poliisilaitoksen Eteläisen alueen poliisiasemien rikoslakirikosten lukumäärät ja selvitysprosentit poimittuina vuoden 2015 Polstat -tilastosta (Ks. Taulukko 14), joka vuonna 2013 oli Etelä-Savon poliisilaitosta.

Eteläisen alueen selvitysprosentti on laskenut lähes 5 prosenttiyksikköä vuodesta 2013 jälkeen. Laskusuuntaus olisi ollut vielä suurempi, ellei Varkauden poliisiaseman alue keskimääräistä parempine selvitystasoineen olisi tullut Eteläiseen alueeseen vuoden 2014 lopussa.

Taulukko 14. Eteläisen alueen poliisiasemien selvitysprosentit 2015 (Polstat 2015).

Eteläinen alue 49,5 %		
Mikkeli	3472	48,4 %
Juva	685	51,4 %
Mäntyharju	455	39,8 %
Savonlinna	1491	50,4 %
Pieksämäki	1002	52,3 %
Varkaus	1696	54,8 %

Savonlinnan, Juvan, Mäntyharjun ja Varkauden poliisiasemien alueella rikoslakirikosten selvitysprosentti on laskenut n. 9 prosenttiyksikköä. Vaativa tekninen rikostutkinta keskitettiin Mikkeliin vuoden 2015 alusta, Mikkelin poliisiaseman selvitysprosentti on noussut 2 prosenttiyksikköä, kaikilla muilla asemilla selvitysprosentit ovat pudonneet 4-9 prosenttiyksikköä vuoden 2013 tasosta.

6.2.2 Itäinen alue

Pohjois-Karjalan poliisilaitoksen alueella Pohjois-Savon maakunnassa rikokset selvisivät parhaiten Lieksan ja Kiteen poliisiasemien alueella 61-62 % osuudella ja heikoimmin Joensuun poliisiaseman alueella 54,2 % osuudella. Pohjois-Karjalan teknisen rikostutkimuskeskuksen toimialueeseen kuului koko Pohjois-Karjalan maakunta.

Nykyisen Itä-Suomen poliisilaitoksen Itäisen alueen poliisiasemien rikoslakirikosten lukumäärät ja selvitysprosentit poimituina vuoden 2013 Polstat-tilastosta (Ks. Taulukko 15), joka vuonna 2013 oli Pohjois-Karjalan poliisilaitosta.

Taulukko 15. Pohjois-Karjalan poliisilaitoksen poliisiasemien selvitysprosentit 2013
(Polstat 2013)

Pohjois-Karjalan poliisilaitos 58,0 %		
Joensuu	5319	54,2 %
Ilomantsi	176	55,7 %
Kitee	589	61 %
Lieksa	553	62%
Nurmes	668	59,4 %
Outokumpu	898	56,0 %

Itäisellä alueella, jossa muutoksia teknisen rikostutkimuskeskuksen yksiköihin, henkiöstöön eikä poliisiasemien lukumäärään ole ollut organisaatiouudistuksessa, koko alueen selvitysprosentit ovat laskeneet n. 4 prosenttiyksikköä.

Joensuu, jossa on lähes kaksi kertaa enemmän rikoksia kuin koko muulla alueella yhteensä, on parantanut selvitystasoaan lähes 13 prosenttiyksikköä ollen yhdessä Nurmeksen kanssa yli 67 % selvitystasossa, mikä on merkittävän hyvä taso.

Nykyisen Itä-Suomen poliisilaitoksen Itäisen alueen poliisiasemien rikoslakirikosten lukumäärät ja selvitysprosentit poimittuina vuoden 2015 Polstat-tilastosta (Ks. Taulukko 16), joka vuonna 2013 oli Pohjois-Karjalan poliisilaitosta.

Taulukko 16. Itäisen alueen poliisiasemien selvitysprosentit 2015 (Polstat 2015).

Itäinen alue 54,1 %		
Joensuu	4891	67,4 %
Ilomantsi	138	39,4 %
Kitee	605	47,9 %
Lieksa	421	49,6 %
Nurmes	556	67,1 %
Outokumpu	958	53,2 %

6.2.3 Pohjoinen alue

Pohjois-Savon poliisilaitoksen alueella Pohjois-Savon maakunnassa rikokset selvisivät parhaiten vuonna 2013 Juankosken ja Varkauden poliisiasemien alueilla lähes 64 % osuudella. Heikoimmin rikokset selvisivät Kuopion ja Iisalmen poliisiasemien alueella n. 56 % osuudella.

Pohjois-Savon teknisen rikostutkimuskeskuksen Kuopion yksikön toimialueeseen kuuluivat vuonna 2013 Kuopion, Juankosken, Siilinjärven, Suonenjoen ja Varkauden poliisiasemat. Iisalmen yksikön toimialueeseen kuuluivat Iisalmen poliisiaseman alue.

Taulukko 17. Pohjois-Savon poliisilaitoksen poliisiasemien selvitysprosentit 2013 (Polstat 2013).

Pohjois-Savon poliisilaitos 59,1 %		
Kuopio	6986	56,1 %
Iisalmi	2746	56,5 %
Juankoski	392	63,5 %
Siilinjärvi	622	59,5 %
Suonenjoki	593	56,0 %
Varkaus	1483	63,8 %

Nykyisen Itä-Suomen poliisilaitoksen Pohjoisen alueen poliisiasemien rikoslakirikosten lukumäärät ja selvitysprosentit poimittuina vuoden 2013 Polstat-tilastosta (Ks. Taulukko 17), joka vuonna 2013 oli Pohjois-Savon poliisilaitosta.

Pohjoisella alueella selvitysprosentin lasku on ollut 6 prosenttiyksikköä ja se olisi ollut hieman pienempi, mikäli Varkaus olisi ollut Pohjoisella alueella vielä vuonna 2015. Iisalmen poliisiasema on parantanut selvitysprosenttiaan 3,5 prosenttiyksikköä.

Nykyisen Itä-Suomen poliisilaitoksen Pohjoisen alueen poliisiasemien rikoslakirikosten lukumäärät ja selvitysprosentit poimittuina vuoden 2015 Polstat-tilastosta (Ks. Taulukko 18), joka vuonna 2013 oli Pohjois-Savon poliisilaitosta.

Taulukko 18. Pohjoisen alueen poliisiasemien selvitysprosentit 2015 (Polstat 2015).

Pohjoinen alue 53,1 %		
Kuopio	6551	54,0 %
Iisalmi	2440	61,0 %
Juankoski	446	54,0 %
Siilinjärvi	662	46,1 %
Suonenjoki	547	50,5 %

Teknisen rikostutkinnan toimipaikkojen lakkauttamisilla ei näytä olevan kovin suoraa korrelaatiota selvitysprosentteihin. Savonlinnassa ja Juvalla, jossa tekninen rikostutkinta on ajettu alas, selvitysprosentit ovat laskeneet eniten, n. 9 %. Mäntyharjussa ja Varkauudessa, jossa teknisen rikostutkinnan yksikköä ei ole ollutkaan, selvitysprosentit ovat myös laskeneet. Toisaalta vaativan teknisen rikostutkinnan keskittäminen Mikkeliin ei ole tehostanut tutkintaa ja parantanut Mikkelin selvitysprosentteja kovinkaan paljoa. Koko Eteläisen alueen selvitysprosentit ovat laskeneet eniten Itä-Suomen poliisilaitoksessa.

Myöskään teknisen rikostutkimuskeskuksen Iisalmen yksikön lakkauttaminen ja toiminnan keskittäminen Kuopioon ei ole parantanut Kuopion selvitysprosenttia, vaan se on laskenut n. 2 %. Mielenkiintoista on se, että Iisalmen poliisiaseman selvitysprosentti on noussut n. 3 % tekniikan yksikön lakkauttamisen ja Kuopioon keskittämisen jälkeen. Varkaus-Pieksämäki–alueen selvitysprosentti on varsin hyvä, vaikka siellä ei ole teknisen rikostutkinnan yksikköä koskaan ollutkaan. Ilmeisesti alue, suhteellisen lyhyiden välimatkojen päässä maakuntakeskuksista, keskellä poliisilaitoksen maantieteellistä aluetta, on pystynyt käyttämään tehokkaasti Kuopion, Mikkelin, Savonlinnan ja Joensuun yksiköiden palveluja.

Vielä kolme vuotta sitten maakunnallisissa poliisilaitoksissa toimittaessa rikoslakirikosten selvitysprosentit olivat varsin hyvällä tasolla, 54–59 % rikoslakirikoksista selvisi nykyisen Itä-Suomen poliisilaitoksen alueella olleissa maakunnallisissa poliisilaitoksissa. Vaikuttaa siltä, että organisaatiouudistukset eivät ole ainakaan onnistuneet tehostamaan rikostutkintaa, koska selvitysprosentit ovat laskeneet kaikkien poliisialueiden alueella.

Vuonna 2013 Iisalmen poliisiaseman alueella teknisen rikostutkinnan yksikkö on suorittanut 84 paikkatutkimusta ja 251 näytteenkäsittelyä eli yhteensä 335 tutkimusta ja vuonna 2015 Kuopion yksikkö on suorittanut 61 Iisalmen poliisiaseman alueelle kohdistunutta paikkatutkimusta ja näytteen käsittelyä. Vastaavasti 2013 Savonlinnan ja Juvan poliisiasemien alueella Savonlinnan teknisen rikostutkinnan yksikkö on suorittanut 186 paikkatutkimusta ja 237 näytteenkäsittelyä eli yhteensä 423 tutkimusta ja vuonna 2015 Mikkelin yksikkö on suorittanut 133 Savonlinnan ja Juvan poliisiasemille kohdistunutta paikkatutkimusta ja näytteenkäsittelyä. Tässä, että Savonlinnan ja Juvan poliisiasemille kohdistuneet teknisen rikostutkinnan suoritteet ovat vähentyneet 290 suoritteella vuodesta 2013 vuoteen 2015, lienee osaselitys laskeneille selvitysprosentteille. Iisalmessa taas teknisen rikostutkinnan suoritteiden väheneminen 274 suoritteella on nostanut Iisalmen poliisialueen selvitystasoa 3 prosenttiyksikköä.

Muutamien poliisiasemien kohdalla on tapahtunut positiivista kehitystä, esimerkiksi Iisalmen ja Joensuun kohdalla selvitystasot ovat nousseet. Onko sitten kyse uudesta hyvästä ja tehokkaammasta toimintamallista ja onko kyseessä pitempiaikainen trendi vastavirtaan uimisesta, vai onko kyseisenä vuonna sattunut jäämään kiinni jokin sarjarikos, huumausaine- tai asuntomurtosarja tai vastaava, joka näkyy selvitystasossa nousupiikkinä. Se ei ilmene näistä tilastoista.

6.3 Rikosteknisen laboratorion toimeksiantotilastot

Teknisen rikostutkinnan yksiköt lähettävät tapahtumapaikoilta kerätyt ja tutkimuskeskuksessa esikäsitellyt näytteet tutkimus- ja lausuntopyynnöillä tutkittavaksi Keskusrikospoliisin rikostekniseen laboratorioon.

Liitteessä 5 näkyvässä toimeksiantotilastossa näkyy vuoden 2013 kolmen poliisilaitoksen ja teknisen rikostutkimuskeskuksen viiden yksikön Rikostekniseen laboratorioon lähettämät toimeksiannot sekä ”pimeisiin rikoksiin” tulleet sormenjälki- ja dna-osumat.

Etelä-Savon teknisen rikostutkimuskeskuksen Mikkelin ja Savonlinnan yksiköt ovat lähettäneet kaikkiaan 864 tutkimuspyyntöä, joista on tullut kaikkiaan 52 pimeään rikokseen eli n. 6 % dna-osuma. Sormenjälkiin on tullut 10 osumaa pimeisiin rikoksiin n. 1,2 % osuudella. (Ks. Liite 5.)

Pohjois-Karjalan tekninen rikostutkimuskeskus Joensuusta on lähettänyt 885 tutkimuspyyntöä, joista 49 pimeään rikokseen eli n. 5,5 % on tullut dna-osuma. Sormenjälkiin on tullut 2 osumaa pimeisiin rikoksiin eli n. 0,2 % tutkimuspyynnöistä on tullut sormenjälkitunnistus. (Ks. Liite 5.)

Pohjois-Savon tekninen rikostutkimuskeskuksen Iisalmen ja Kuopion yksiköt ovat lähettäneet yhteensä 1192 tutkimuspyyntöä, joihin on tullut 86 rikokseen eli n. 7,2 % on tullut dna-osuma. Sormenjälkiin vastaavasti on tullut 11 osumaa eli n. 0,9 % osuudella. (Ks. Liite 5.)

Kaikkiaan kaikkien kolmen poliisilaitoksen teknisen rikostutkinnan yksiköt olivat lähettäneet vuonna 2013 tutkimuspyyntöjä 2941 kappaletta, joissa tietysti useissa oli useampi kuin yksi näyte. Näistä 2941 tutkimuspyynnöstä on saatu yhteensä 186 dna-osumaa eli n. 6,3 % tutkimuspyynnöistä on tuottanut dna-osuman. Sormenjälkiosumia taas on tullut 23 osumaa eli n. 0,7 % tutkimuspyynnöistä on tuottanut sormenjälkitunnistuksen. (Ks. Liite 5.)

Liitteessä 6 näkyvässä Rikosteknisen laboratorion toimeksiantotilastossa vuodelta 2015 ei ole eroteltavissa teknisen rikostutkinnan yksiköiden lähettämiä toimeksiantoja. Toimeksiannot on jaoteltu poliisilaitoskohtaisesti ja tilastosta on näkyvissä, Itä-Suomen poliisilaitoksen teknisen rikostutkimuskeskuksen yksiköt ovat lähettäneet Rikostekniseen laboratorioon yhteensä 2963 tutkimuspyyntöä. Näihin tutkimuspyyntöihin on tullut 186 dna osumaa eli n. 6,2 % ja 25 sormenjälkiosumaa eli n. 0,8 % tutkimuspyynnöistä on tuottanut sormenjälkiosuman. (Ks. Liite 6.)

Tutkimuspyyntöjen määrä on kaiken kaikkiaan hieman lisääntynyt vuodesta 2013 vaikka rikosten lukumäärä on hieman laskenut. Tutkimustuloksia tulee keskiarvona lähes samalla tasolla kuin vuonna 2013, dna-osumien määrä on laskenut 0,1 prosenttiyksikköä ja sormenjälkiosumien määrä on kasvanut 0,1 prosenttiyksikköä. Ainoa poikkeama oli Joensuun vähäinen sormenjälkitunnistusten määrä verrattuna muihin yksiköihin vuonna 2013. Vuoden 2015 toimeksiantotilastosta ei trendiä enää voi havaita tilastoteknisistä muutoksista johtuen.

6.4 PATJA-TEK:n SQL-vertailu

Vuodelta 2013 on ajettu Poliisiasian tietojärjestelmän Teknisen rikostutkinnan osiosta SQL-ajot Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon teknisen rikostutkinnan yksiköiden suoritteista jaotellen suoritteet viidessä yksikössä työskennelleiden henkilöiden suhteessa. Paikkatutkimuksia koskevassa osiossa on jakajana teknisten tutkijoiden lukumäärä, jotka käytännössä ovat tehneet paikkatutkimuksia. Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon poliisilaitosten teknisen tutkinnan suoritteita PATJA SQL -kyselystä 1.1. - 31.12.2013 on taulukoissa 19–21.

Taulukko 19. Tapahtumapaikkatutkimukset yksiköittäin jaettuna henkilöstöllä 2013 (Poliisiasian tietojärjestelmä 2013).

Paikkatutkimuksia	RTK Mikkeli	RTK Savonlinna
Etelä-Savo 548/338 tekniikka	152 kpl 50,3/hlö	186 kpl 93/hlö
	RTK Joensuu	
Pohjois-Karjala 426/223 tekniikka	223 kpl 55,75/hlö	
	RTK Kuopio	RTK Iisalmi
Pohjois-Savo 492/366 tekniikka	366 kpl/61 hlö	84 kpl/42 hlö

Näytetutkimuksia koskevassa osiossa on jakajana kaikkien viiden yksikön henkilöstö, jotka ovat tehneet sekä paikkatutkimuksia ulkona tapahtumapaikoilla että näytetutkimuksia sisällä rikostutkimuskeskuksen laboratoriossa.

Taulukko 20. Näytetutkimukset yksiköittäin jaettuna henkilöstöllä 2013 (Poliisiasian tietojärjestelmä 2013).

Näytetutkimuksia	RTK Mikkeli	RTK Savonlinna
Etelä-Savo 511	189 kpl 47,3/hlö	237 kpl 79/hlö
	RTK Joensuu	
Pohjois-Karjala 366	366 kpl 61/hlö	
	RTK Kuopio	RTK Iisalmi
Pohjois-Savo 1502	1207 kpl 172,4/hlö	251 kpl 83/hlö

Näytetutkimusten lukumäärässä ovat kaikki näytteet, sekä teknisen rikostutkimuskeskuksen teknisten tutkijoiden että kenttäpartioiden ja taktisten tutkijoiden tapahtumapaikoilta taltioimat näytteet.

Paikkatutkimuksissa näkyvät lukumäärät kertovat paikkatutkimusten lukumäärän, jotka kenttäpartiot ja taktiset tutkijat ovat tehneet tapahtumapaikoilla ja toisaalta paikkatutkimusten lukumäärän, jotka teknisen rikostutkimuskeskuksen tutkijat ovat tehneet tapahtumapaikoilla. Etelä-Savossa teknisen rikostutkimuskeskuksen tekniset tutkijat ovat tehneet paikkatutkimuksista n. 38 %, Pohjois-Karjalassa tekniset tutkijat ovat tehneet paikkatutkimuksista n. 34 % ja Pohjois-Savossa tekniset tutkijat ovat tehneet paikkatutkimuksista n. 42 %.

ICT -tutkimuksia vuonna 2013 on tehty varsin vaihtelevasti eri teknisissä rikostutkimuskeskuksissa. Kuopiossa ICT-tutkimukset oli jaoteltu atk-laitteiden tutkimuksiin ja puhelinten tutkimuksiin, jotka tehtiin eri paikoissa.

Taulukko 21. ICT-tutkimukset jaettuna henkilöstöllä 2013 (Poliisiasiain tietojärjestelmä 2013).

	ATK-tutkimuksia	RTK Mikkeli	RTK Savonlinna
Etelä-Savo	154	144	10
		RTK Joensuu	Asiantuntijaryhmä
Pohjois-Karjala	15	13	2
		RTK Kuopio	RTK Iisalmi
Pohjois-Savo	27	14	0

Vuonna 2015, jolloin kolme maakunnallista poliisilaitosta oli yhdistetty Itä-Suomen poliisilaitokseksi, ei enää saanut eriteltyä paikkakunta- tai poliisialuekohtaista tilastoa kaikista paikkatutkimuksista. Vuoden 2013 tilastossa näkyi maakunnallisten poliisilaitosten kenttäpartioiden ja taktisten tutkijoiden suorittamat paikkatutkimukset, mutta vastaavaa tietoa ei vuodelta 2015 ole saatavissa nykyisiltä Itä-Suomen poliisilaitoksen poliisialueilta.

Teknisen rikostutkimuskeskuksen osalta Poliisiasiain tietojärjestelmän Teknisen tutkimuksen osiosta on ajettavissa tilasto teknisen rikostutkimuskeskuksen yksiköiden ja yksit-

täisten tutkijoiden suoritteista. Itä-Suomen poliisilaitoksen teknisen tutkinnan suoritteita PATJA SQL-kyselystä 1.1. - 31.12.2015 on taulukoissa 22-24.

Taulukko 22. Tapahtumapaikkatutkimukset yksiköittäin jaettuna henkilöstöllä 2015 (Poliisiasiain tietojärjestelmä 2015).

Paikkatutkimuksia	Eteläinen alue/Mikkeli	
	381	95/hlö
	Itäinen alue/Joensuu	
	174	43/hlö
	Pohjoinen alue/Kuopio	
	553	69,5/hlö

Paikkatutkimukset Itäisellä alueella teknisen rikostutkimuskeskuksen Joensuun yksikön alueella ovat vähentyneet vuodesta 2013 n. 50 paikkatutkimuksella.

Taulukko 23. Näytetutkimukset yksiköittäin jaettuna henkilöstöllä 2015 (Poliisiasiain tietojärjestelmä 2015).

Näytetutkimuksia	Eteläinen alue/Mikkeli	
	445	74/hlö
	Itäinen alue/Joensuu	
	543	90,5/hlö
	Pohjoinen alue/Kuopio	
	1290	114,5/hlö

Näytetutkimukset Eteläisellä alueella Mikkelin yksikössä ovat vähentyneet n. 100 ja Pohjoisella alueella Kuopiossa n. 300 näytetutkimuksella. Itäisellä alueella näytetutkimukset ovat taas lisääntyneet vajaalla 200 näytetutkimuksella.

Taulukko 24. ICT-tutkimukset yksiköittäin jaettuna henkilöstöllä 2015 (Poliisiasiaain tietojärjestelmä 2015).

ICT -tutkimuksia	Eteläinen alue/Mikkeli	
	180	45/hlö
	Itäinen alue/Joensuu	
	100	50/hlö
	Pohjoinen alue/Kuopio	
	14	14/hlö

ICT-tutkimukset ovat Itäisellä alueella lisääntyneet n. 80 tutkimuksella, syynä on kirjaamiskäytännön muuttuminen. Eteläisellä alueellakin ICT-tutkimukset ovat lisääntyneet n. 30. ICT-tutkimuksissa on huomioitava, että valtaosan ICT-tutkimuksista tekevät päätoimiset ICT-tutkijat, joista päätoiminen tutkija Mikkelissä tekee n. 150 tutkimusta ja loput 30 ovat jääneet muille oman toimen ohella yksinkertaisempia ja helpompia ICT-tutkimuksia tekeville. Samoin Joensuussa päätoiminen ICT-tutkija tekee 80 % tutkimuksista.

6.5 Osaamiskartoitus

Itä-Suomen läänin teknisessä rikostutkimuskeskuksessa tehtiin ensimmäinen osaamiskartoitus 2008 ja toisen kerran teimme osaamiskartoituksen 2011 Etelä-Savon teknisessä rikostutkimuskeskuksessa. Vuonna 2015 teimme uusimman osaamiskartoituksen koko henkilöstölle. Osaamiskartoituksen asteikko on hieman erilainen palvelukyselyn asteikkoon verrattuna, joten osaamiskartoituksen tuloksia ei voi suoraan verrata palvelukyselyn tuloksiin.

Osaamiskartoituksessa on näkyvissä henkilöstön kriittinen arviointi omaa osaamista ja tekemistään kohtaan. Palvelukyselyn vastaajat ovat arvioineet teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön ammattitaidon ja osaamisen merkittävästi korkeammalle kuin teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö itse omassa osaamiskartoituksessaan.

Osaamiskartoituksissa on laskettu kunkin yksikön osaamistaseindeksi, joita on verrattu aikaisempiin kartoituksiin. Mikkelin yksikön osalta oli näkyvissä jonkinlainen notkahdus yksikön osaamistaseindeksissä verrattuna vuoteen 2011. Vuodesta 2011 vuoteen 2015 yksikön henkilöstöstä on vaihtunut n. 65 %, joten uudet, vasta perehdytetyt ja vielä perehdytysvaiheessa olevat tekniset tutkijat, eivät ole vielä samalla osaamistasolla, kuin vuonna 2011 olleet kokeneet tekniset tutkijat.

Tämä osaamistaseindeksin notkahdus ei kuitenkaan ole näkyvissä palvelukyselyn vastauksissa, joissa yksikön henkilöstön osaaminen ja ammattitaito on arvioitu vastaajien taholta varsin hyväksi. Osaamiskartoituksissa on näkyvissä yksikön henkilöstön osaamisen kehitys ja mihin tulos- ja kehityskeskusteluiden yhteydessä päivitettävissä henkilökohtaisissa kehityssuunnitelmissa koulutusta suunnataan ja panostetaan.

Yhtenä tämän opinnäytetyön alkuperäisenä tarkoituksena oli luoda koulutusmalleja, mikäli palvelukyselyssä olisi tullut vastauksissa esille teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön osaamisvajetta jollakin osa-alueella. Palvelukyselyn sekä numeraalissa että vapaissa vastauksissa kävi ilmi, että teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö on erittäin ammattitaitoista ja osaaminen riittää erittäin hyvin asiakkaiden vaatimiin tarpeisiin, joten varsinaisia koulutusmalleja ja kehityspolkuja ei tarvitse suunnitella osaamisessa ja ammattitaidossa olevien kuoppien korjaamiseksi.

Osaamiskartoitusta on tarkoitus tehdä joka kolmas vuosi ja mikäli siinä ilmenee osaamisvajetta, siihen reagoidaan. Osaamiskartoituksen olen jättänyt liitteistä tarkoituksella pois, koska en halua asiakaskunnan selvittävän henkilöstömme osaamisvaatimuksia ja henkilöstön osaamista kartoitushetkellä.

7 Johtopäätökset

7.1 Tutkimustulokset

Tutkimustulosten perusteella ja aikaisempiin palvelukyselyihin vertaamalla Itä-Suomen teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstö tekee hyvää ja laadukasta työtä kaikissa yksiköissä erittäin ammattitaitoisesti. Osa kyselyissä kysytyistä asioista on selkeästi parantunut 2000-luvun alusta tähän päivään, osa taas on lievästi hiipunut, joka suurimmalta osalta selittynee vähentyneillä resursseilla.

Asennekin näyttää olevan suurimmalla osalla henkilöstöä kohdallaan, henkilöstö sitoutuu ja ottaa kokonaisvastuun tekniselle rikostutkimuskeskukselle kuuluvista tehtävistä. Vapaissa vastauksissa on kritisoitu muutamia yksittäisiä henkilöitä Joensuussa ja Kuopiossa, ne eivät erotu suurina notkahduksina numeraalisissa vastauksissa. Jonkin verran Iisalmen ja Savonlinnan yksiköiden lakkauttamiset näkyvät heikentyneinä arvioina henkilöstön tavoitettavuudesta, aikaansaavuudessa, koulutuksen vähenemisenä ja yhteydenpidossa poliisiasemille, kuten oli odotettavissakin. Kaiken kaikkiaan vähentyneistä resursseista ja yksikköjen lakkauttamisista huolimatta tehtävistä on selvitty vastaajien mielestä kohtuullisen hyvin.

Verrattaessa Poliisiasian tietojärjestelmän Teknisen rikostutkinnan osion SQL-kyselyn suoritteita vuodelta 2013 Rikosteknisen laboratorion toimeksianto- ja osumatilastoon sekä rikoslakirikosten selvitysprosentteihin ei selvää korrelaatiota ole havaittavissa.

Etelä-Savon poliisilaitoksessa on tehty eniten paikkatutkimuksia, vaikka Etelä-Savossa rikoksia on vähiten. Etelä-Savosta on lähetetty vähiten tutkimuspyyntöjä Rikostekniseen laboratorioon, mutta niihin on saatu eniten osumia. Kuitenkin Etelä-Savon selvitysprosentti oli maakunnallisista poliisilaitoksista alhaisin, n. 54 %. Toki joidenkin poliisiasemien, kuten Savonlinnan ja Juvan selvitysprosentit olivat varsin hyvät, mutta yleisesti jokin syy on ollut, miksi rikoksia ei ole saatu selvitettyä teknisen rikostutkinnan tuloksista huolimatta.

Vuoteen 2015 mennessä koko Eteläisen alueen selvitysprosentti oli edelleen laskenut ja aiemmin hyvällä tasolla olleiden poliisiasemien selvitysprosentit olivat laskeneet merkittävästi, koko alueen selvitysprosentin ollessa 49,5 %. Paikkatutkimuksia tehtiin toi-

seksi eniten, mutta näytteiden käsittelyä oli tehty vähiten. Rikosteknisen laboratorion tilastoista ei enää pystynyt erittelemään yksikkökohtaisia tuloksia osumista tai tutkimuspyynnöistä.

Pohjois-Karjalan poliisilaitoksessa paikka- ja näytetutkimuksia tehtiin varsin paljon vuonna 2013. Tutkimusten lukumäärä korreloi Rikosteknisen laboratorion toimeksiantotilastoihin, jossa vuonna 2013 Pohjois-Karjalasta oli lähetetty toiseksi eniten tutkimuspyyntöjä, mutta osumia oli tullut vähiten ja sormenjälkiosumia oli vain 0,2 % tutkimuspyynnöistä. Rikoslakirikosten selvitysprosentti oli kuitenkin n. 58 % Pohjois-Karjalan poliisilaitoksen alueella.

Vuonna 2015 paikkatutkimukset olivat vähentyneet n. 50 paikkakäynnillä, mutta näytetutkimukset olivat lisääntyneet lähes 200 tutkimuksella. Ilmeisesti kenttäpartiot ja taktiset tutkijat ovat taltioineet tapahtumapaikoilta näytteitä runsaammin. Rikosteknisen laboratorion toimeksiantotilastosta ei vuonna 2015 enää saa eroteltua yksikkökohtaisia lukuja, mutta koko Itä-Suomen poliisilaitoksen teknisen rikostutkimuskeskuksen tutkimuspyynnöt ja osumat ovat jokseenkin samalla tasolla kuin kolmen maakunnallisen poliisilaitoksen rikostutkimuskeskusten pyynnöt vuonna 2013. Itäisen alueen selvitysprosentit ovat laskeneet n. 4 prosenttiyksikköä, mutta Joensuun poliisiaseman selvitysprosentit olivat nousseet n. 13 prosenttiyksikköä. Tämä lienee johtunut jostakin muusta syystä, kuin teknisen rikostutkimuskeskuksen tehostuneesta toiminnasta, ainakaan tunnuslukujen valossa ei selitystä teknisen rikostutkimuskeskuksen toiminnasta löydy.

Pohjois-Savon poliisilaitoksen alueella paikkatutkimuksia oli tehty teknisen rikostutkimuksen yksiköiden toimesta enemmän kuin kenttäpartioiden ja taktisten tutkijoiden toimesta vuonna 2013. Näytetutkimuksia oli tehty kolminkertainen määrä paikkatutkimuksiin verrattuna ja tutkimuspyyntöjä Rikostekniselle laboratoriolle oli lähetetty eniten ja tuloksia oli tullut suunnilleen samassa suhteessa kuin Etelä-Savon poliisilaitoksen alueelle. Rikosten selvitysprosentti oli 58,1 %.

Vuonna 2015 paikkatutkimukset Pohjoisella alueella olivat vähentyneet n. 300 paikkakäynnillä ja näytetutkimukset samoin n. 300 tutkimuksella. Selvitysprosentti oli laskenut koko Pohjoisella alueella n. 5 % ja Kuopiossa n. 2 %. Rikosteknisen laboratorion toimeksiantotilastoista ei saa eroteltua yksikkökohtaisia tutkimuspyyntö- ja osumalukuja. Pohjoisella alueella vähenevät paikka- ja näytetutkimukset korreloivat jollakin tavalla rikoslakirikosten laskevia selvitystasoja. Teknisen rikostutkimuskeskuksen Iisalmen

yksikön lakkauttamisen ansiosta tai siitä huolimatta Iisalmen poliisiaseman selvitysprosentti oli noussut lähes 5 %.

Rikoslakirikosten selvitystasot, Rikosteknisen laboratorion toimeksiantotilastot ja Poliisiasiain tietojärjestelmän Teknisen rikostutkinnan osion SQL–kyselyt eivät anna selvää vastausta ja korrelaatiota teknisen rikostutkimuskeskuksen toiminnasta rikoslakirikosten selvitystasoon.

Yksi merkittävä tilastotieto, joka osaltaan selittää rikosten selvitysprosenttien eroja, ovat jalkineenjälkirekisterin tilastot vuosilta 2013 ja 2015. Jalkineen jäljet, sekä rikospaikoilta taltioidut jäljet että epäillyiltä taltioidut jalkineiden vertailujäljet ovat merkittävä tekijä tavanomaisen, ns. massarikosten selvitystason selittäjänä sekä rikosten sarjoittamisessa, esimerkiksi hit and run -tyyppisten asunomurtojen sarjoittamisessa. Savonlinnan osalta jalkineen vertailujälkien määrä on laskenut vuoden 2013 68 jäljestä vuoden 2015 11 jälkeen. Mikkelin jäljet eivät ole kuitenkaan nousseet samassa suhteessa, vertailujäljet ovat lisääntyneet vuoden 2013 44 jäljestä vuoden 2015 51 jälkeen (Ks. Liite 6).

Joensuun hyvää selvitystasoa jalkineenjäljet osaltaan selittävät, vuonna 2013 jalkineiden vertailujälkiä on taltioitu 133 jälkeä ja vuonna 2015 vielä 66 jälkeä (Ks. Liite 6).

Kuopiossa vertailujälkien taltiointi on myös vähentynyt, vuoden 2013 489 jäljestä vuode 2015 340 jälkeen. Iisalmessa jalkineiden vertailujälkien taltiointi on vähentynyt 77 jäljestä 12 jälkeen vuodesta 2013 vuoteen 2015 mennessä, mutta selvitystaso on siitä huolimatta noussut n. 5 %.

Kaikkialla rikospaikoilta taltioidaan jälkiä, toisissa paikoissa enemmän kuin toisissa. Ellei epäillyiltä kuitenkaan taltioida edellytysten ollessa jalkineiden vertailujälkiä, ei ole olemassa jälkiä, joihin rikospaikkajälkiä verrata ja sitä kautta selvittää rikoksia.

Toisaalta vuonna 2015 Itä-Suomen poliisilaitoksessa on poliisin tietoon tullut 27 016 rikoslakirikosta ja Itä-Suomen teknisen rikostutkimuskeskuksen yksiköistä on lähetetty 2963 tutkimuspyyntöä eli n. 11 % rikoslakirikoksista on lähetetty tutkimuspyyntö Rikostekniseen laboratorioon. Lähetetyistä tutkimuspyynnöistä on 27 016 rikoslakirikokseen saatu n. 0,7 % dna –osuma ja 0,09 % sormenjälkiosuma. Näitten tilastolukemien valossa tekninen rikostutkinta vaikuttaa marginaaliselta puuhastelulta, jolla ei ole juuriakaan merkitystä rikosten kokonaisselvitystasoon.

Toki tutkimuspyyntöihin on pyydetty tutkimuksia ja lausuntoja on saatu myös muihin tutkimusalueisiin kuin dna:han ja sormenjälkiin. Tilastoista ei ole saatavissa esimerkiksi jalkineenjälki-, ase-, käsiala-, palonäyte-, huumausaine- tai väärennyslausuntoja eriteltyinä, joista kuitenkin kokonaisuudessaan on huomattava osa tuosta 11 % rikoslakirikoksia, joihin tutkimuspyyntöjä on lähetetty.

Tilastot eivät tietenkään ole koko totuus ja entistä esimiestäni siteeratakseni: ”Ihminen, joka rakastaa tilastoja on perverssi, mutta tilastot ovat välttämätön paha oman toiminnan arvioimiseen ja ohjaamiseen”. Tilastojen puutteellisuus ja rajallisuus on tunnistettava ja tunnustettava. Tilastoista eivät kaikki asiat käy ilmi, eikä kaikkia asioita oikein voi tilastoida, mutta puutteistaan huolimatta tilastot näyttävät suuntaa ja niistä voidaan havainnoida erilaisia ilmiöitä ja niiden muutoksia eri vuosina.

Tilastojärjestelmät eivät tuota tietoa, milloin jostakin tietokoneesta tai puhelimesta löytyvä tieto suuntaa tutkintaa oikeille jäljille, milloin jollakin jalkineen jäljellä voidaan suunnata tutkintaa johonkin kohteeseen eikä rikosteknisen laboratorion toimeksiantotilastoista käy ilmi, moneenko huumausaine-, tulipalo-, ympäristö- tai omaisuusrikokseen on saatu näyttö henkilöstä tai tapahtumasta, josta henkilö on jo ollut poliisilla kiinni tai epäilty tiedossa.

Tässä tutkimuksessa käytetyssä kyselytutkimuksessa, sen vapaissa vastauksissa ja numeraalisten arvioiden sarjoissa, jotka ovat toistuneet vuodesta 2002 vuoteen 2015 samoina kysymyksinä, on mielestäni merkittävä arvo teknisen rikostutkinnan merkityksen ja vaikuttavuuden arvioinnissa. Teknisellä rikostutkinnalla on merkityksensä, varsinkin silloin kun johonkin kylkkisaarenmurhaan tai vastaavaan korkean profiilin rikokseen löytyy se yksi sormenjälki, jolla tekijä sidotaan tekijäksi rikokseen. Silloin sillä rikoslakirikoksista 0,09 % saadulla tunnistuksella on merkitystä, epäilty saa oikeudenmukaisen rangaistuksen ja asianomistajat toivottavasti sielulleen rauhan ja asianmukaiset korvaukset tapahtuneesta oikeudenloukkauksesta. Vastaavasti teknisen rikostutkinnan epäonnistuminen paikkatutkinnassa saattaa johtaa merkittäviin kustannuksiin ja rikos saattaa jäädä selviämättä, kuten esimerkiksi ns. Ulvilan tapauksessa teknisen tutkinnan suorittamista on kritisoitu.

7.2 Toimitilasäästöt

Teknisen rikostutkimuskeskuksen yksiköiden lakkauttamisia Iisalmessa ja Savonlinnassa on perusteltu toimitiloista saatavilla säästöillä ja toimintojen keskittämisen ja tehostamisella. Säästöillä perustellut yksikköjen lakkauttamiset eivät ole tuoneet säästöjä ylioptimisista tilasäästöistä tinkimisen ja tyhjien tilojen säilyttämisestä johtuen.

Iisalmessa teknisen rikostutkimuksen tilat ovat tyhjiään ja poliisilaitos maksaa niistä tyhjiä tiloista vuokraa koko ajan. Savonlinnassa toimitiloista laskettiin saatavan säästöä 50 000 €, mikäli kaikista toimitiloista luovutaan. Osa toimitiloista, n. 100 m² on edelleen Savonlinnan poliisiaseman käytössä, n. 70 m² on Senaatti saanut vuokrattua ja n. 150 m² on edelleen tyhjiään vailla käyttöä.

Tässä tapauksessa toimitilasäästöt ovat aiheuttaneet kustannusten kasvua muilla momenteilla ja toimijoilla. Kulut ovat kasvaneet lisääntyneinä ylitöinä, päivärahoina, polttoainekuluina ja autossa istumiseen käytettävänä työaikana, jolloin ei tapahdu muuta kuin matkustetaan rikostutkimuskeskuksesta tehtäväpaikalle tai takaisin ja joka työajan käyttö ei näy missään.

Toimivien yksikköjen lakkauttamisilla on saatu poliisiasemien rikosten selvitysprosentti romahdutettua, maksettua vuokraa tyhjiä tiloista ja vuokranantaja Senaatille vuokraamattomista tiloista kiinteitä kuluja. Poliisilaitokselle on tullut kuluja lisääntyneistä ylitöistä ja autossa istumiseen käytetystä työajasta. Kokonaisuutena valtion rahapussiin ei säästöjä ole tullut.

7.3 Toimintojen keskittämisen hyödyt ja resurssimalli

Toimintojen keskittämisen ei ole saatu toimintaa tehostettua, ainakaan rikostilastot eivät sitä osoita. Eteläisellä alueella ja Mikkelissä sekä Pohjoisella alueella ja Kuopiossa ovat selvitysprosentit laskeneet, vaikka teknisen rikostutkimuksen toimintoja on keskitetty näihin paikkoihin. Samaa laskevaa suuntausta kertovat myös viimeisimmän, vuotta 2015 koskevan, huhtikuussa 2016 tehdyn palvelukyselyn vastaukset ja vapaissa vastauksissa esitetyt arviot.

Rikosten selvitysprosentti on laskenut Savonlinnan poliisiaseman alueella 9 % vuodesta 2013 vuoteen 2015. Selvitysprosentin lasku voi johtua osaltaan teknisen rikostutkinnan yksiköiden lakkauttamisista tai myös poliisiasemien muun henkilöstön vähenemisestä. Teknisen rikostutkimuskeskuksen Kuopion ja Mikkelin henkilöstön työajasta entistä suurempi aika kuluu autossa istumiseen eikä Kuopion ja Mikkelin poliisiasemien selvitysprosentti ole noussut vastaavasti.

Toisaalta teknisen rikostutkimuskeskuksen Iisalmen ja Savonlinnan yksiköiden lakkauttamiset ja niiden lakkauttamisten vaikutus Iisalmen ja Savonlinnan poliisiasemien selvitysprosentteihin ei kuitenkaan ole vaikuttanut koko poliisilaitoksen selvitysprosentteihin radikaalisti suuntaan eikä toiseen. Koko poliisilaitoksen alueen rikosten selvitysprosentti on laskenut 2013 vuoden kolmen maakunnallisen poliisilaitoksen 61,0 %:sta vuoden 2015 55,6 %:iin. Iisalmen ja Savonlinnan poliisiasemien rikosten lukumäärä yhteensä on kuitenkin vain n. 15 % koko poliisilaitoksen rikosten lukumäärästä.

Itä-Suomen poliisilaitos muutti organisaatiotaan vuoden 2014 lokakuussa muodostaen kolme kenttäjohto- ja tutkinta-alueita, Eteläisen, Itäisen ja Pohjoisen alueen tarkoituksena että alueet olisivat väestö- ja tehtävämääriltään lähes samankokoiset.

Kuten edellä esitetyistä tilastoista näkyy, Eteläisen alueen väestömäärä on lisääntynyt vuoden 2014 organisaatiomuutoksessa n. 30 000 asukasta 151 652 asukkaasta 181 896 asukkaaseen ja rikosten määrä on lisääntynyt reilulla 2000 rikoksella n. 7051 rikoslakirikoksesta 8346 rikokseen (Väestörakenne 2016).

Itäisen alueen asukasmäärä on vuoden 2013 164 755 asukkaasta lisääntynyt n. 500 asukasta vuoden 2015 165 258 asukkaaseen. Rikosten määrä vuodesta 2013 Itäisellä alueella on laskenut 8203:sta reilulla 600 rikoksella vuoden 2015 7569 rikokseen.

Pohjoisella alueella asukasmäärä on laskenut vuoden 2013 248 407 asukkaasta vuoden 2014 organisaatiomuutoksen myötä vuoden 2015 216 577 asukkaaseen. Poliisiin tietoon tulleet rikokset olivat Pohjoisella alueella vastaavasti vuoden 2014 organisaatiomuutoksessa laskeneet vuoden 2013 12822 rikoksesta vuoden 2015 10646 rikokseen.

Vuonna 2015 Eteläisellä alueella teknisen rikostutkimuskeskuksen Mikkelin yksikössä työskenteli koko vuoden ryhmänjohtajan lisäksi kolmen teknistä tutkijaa, kaksi tutkimusavustajaa ja yksi ICT-tutkija yhden viran ollessa auki käytännössä koko vuoden.

Mikkelin yksikön osalta vuonna 2015 yhtä yksikön työntekijää kohti oli 26 000 asukasta ja 1192 rikoslakirikosta.

Itäisellä alueella teknisen rikostutkimuskeskuksen Joensuun yksikössä työskenteli koko vuoden ryhmänjohtaja, kolme teknistä tutkijaa, kaksi tutkimusavustajaa ja yksi ICT-tutkija. Itäisellä alueella yhtä työntekijää kohti oli vuonna 2015 n. 23 608 asukasta ja 1081 rikosta.

Pohjoisella alueella Kuopion yksikössä työskenteli koko vuoden ryhmänjohtaja, 7 teknistä tutkijaa, kolme tutkimusavustajaa ja yksi ICT-tutkija. Pohjoisella alueella yhtä työntekijää kohti oli 18 048 asukasta ja 887 rikoslakirikosta.

Tästä on selvästi näkyvissä, että Itä-Suomen poliisilaitoksen johto on vuoden 2014 organisaatiouudistuksessa unohtanut laskea erityisrikostorjuntasektorin resurssit muuttuneita olosuhteita vastaaviksi. Valvonta- ja hälytystoimintasektorin ja Rikostorjuntasektorin henkilöstö on siirtynyt uudelle alueelle asukasmäärän ja rikosten suhteessa, mutta Erityisrikostorjuntasektorin henkilöstö on jäänyt entisille virkapaikoilleen, vaikka asukasmääriä ja rikoksia on siirretty alueelta toiselle.

Keskiarvona laskettuna Itä-Suomen poliisilaitoksessa poliisin tietoon vuonna 2015 tulleet 27016 rikosta ja alueella olleet 563 970 asukasta jaettuna teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstöllä, pitäisi jokaista työntekijää kohti olla suunnilleen 1000 rikosta ja 20 141 asukasta.

Näistä keskiarvolaskelmista voidaan johtaa karkea resurssimalli, jonka mukaan Eteläisellä alueella tulisi olla ryhmänjohtaja, viisi teknistä tutkijaa, kaksi tutkimusavustajaa ja yksi ICT-tutkija. Itäisellä alueella tulisi olla ryhmänjohtaja, viisi teknistä tutkijaa, kaksi tutkimusavustajaa ja yksi ICT-tutkija sekä Pohjoisella alueella tulisi olla ryhmänjohtaja, kuusi teknistä tutkijaa, kaksi tutkimusavustajaa ja kaksi ICT-tutkijaa, mikäli alueet, asukasluku ja rikosten lukumäärä pysyy entisellään.

Kaupunkisuunnittelun optimimuoto on neliö. Käytännössä sekä luontoon liittyvät (vesistöt, vuoristot) että ihmisen rakentamat olosuhteet (liikenneväylät, tehtaat) muovaavat kaupunkien yhdyskuntarakenteiden maantieteellisiä muotoja ja ulottuvuuksia ja vievät niitä etäämmäksi optimista. (Rautiainen & Vatanen 2015, 23.)

Aluemaantieteellisistä seikoista johtuen voi joutua tekemään erilaisia painotuksia vesistöjen rikkomalla alueella ja poliisialueella olevien taajamien asukas- ja rikosmäärillä.

Ympyräpohjainen laskenta ei kuvaa todellisia liikenneolosuhteita, sillä tiestö ei kulje missään täysin suoraan vaan se on mukautunut paikallisiin luonnonmaantieteellisiin liikkumista vaikeuttaviin tekijöihin. Vesistöisyys lienee merkittävin yksittäinen maaliikennettä rajoittava tekijä Suomessa, sillä vesistön kierron myötä todellinen kuljettu etäisyys voi kasvaa moninkertaiseksi linnuntie-etäisyyteen verrattuna. (Rautiainen & Vatanen 2015, 25.)

Aluemaantieteellisillä seikoilla voi laskea tarvittavaa resurssia myös poliisihallinnossa. Itä-Suomen väestön sijaitessa suuremmissa ja pienemmissä taajamissa vesistöjen ympärillä vaikuttaa siihen, mikä aika menee vaikkapa Pielisen, Kallaveden tai Saimaan kiertämiseen alueella olevien tehtävien hoitamiseksi.

7.4 Yhteenveto johtopäätöksistä

Palvelukyselyn vastauksista, palvelukyselyn vertaamisesta aikaisempiin kyselyihin ja tilastoanalyysistä voidaan tehdä seuraavat johtopäätökset:

- Organisaatiouudistuksen teknisen rikostutkinnan yksiköiden lakkauttamisen tärkeimpänä perusteena esitetyt toimitilasäästöt eivät ole toteutuneet Iisalmessa eivätkä Savonlinnassa
- Toimitilojen lakkauttamisilla ja toimintojen keskittämisillä ei ole saatu merkittävää selvitysprosenttien paranemista aikaan maakuntakeskusten poliisiasemilla
- Lakkautettujen teknisen rikostutkinnan yksiköiden toimialueilla teknisen rikostutkinnan suoritteet ovat romahtaneet ja selvitysprosentti on laskenut paikoitellen jopa 9 prosenttiyksikköä, toisaalta jossain on noussut 3 prosenttiyksikköä
- Parhaimmat tulokset ovat Itäisellä alueella, jossa organisaatiouudistuksessa ei ole lakkautettu yksiköitä eikä henkilöstöä siirretty muihin toimipaikkoihin ja Joensuussa selvitysprosentti on noussut 13 prosenttiyksikköä. Toimivaa laitetta ei välttämättä kannata alkaa korjaamaan.
- Organisaatiouudistuksessa Itä-Suomen poliisilaitoksen johto on alueita muuttaessaan siirtänyt ihmisiä ja rikoksia alueelta toiselle, mutta resursseja ei ole siirretty samassa suhteessa, josta on seurannut yksiköiden välistä epäsuhtaa työkuormassa
- Teknisen rikostutkinnan palvelukyky on säilynyt numeraalisesti varsin hyvällä tasolla kyselyvastausten perusteella vuodesta 2002 vuoteen 2016 saakka, vapaissa vastauksissa organisaatiouudistusta on kritisoitu ja resursseja pidetty puutteellisina toisilla alueilla (Eteläinen alue), toisilla taas vastaavasti resurssin lisääntyminen on huomattu teknisen tutkinnan saatavuuden parantumisena (Pohjoinen alue)

- Teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön ammattitaito, virheettömyys ja sitoutuminen ovat kyselyvastausten perusteella erittäin hyvällä tasolla
- Parannettavaa löytyy alueittain yhteydenpidosta poliisiasemille ja koulutuksen antamisesta, jotka ovat kiinteästi sidoksissa käytettävissä oleviin resursseihin. Paikatutkintojen suorittaminen, näytteiden käsittelyt ja tutkimustulosten dokumentointi ja esittäminen tutkijoille, syyttäjille ja oikeudelle ovat kuitenkin se tärkein tehtäväalue

8 Kehitysehdotukset

8.1 Teknisen rikostutkinnan hallintomalli Itä-Suomen poliisilaitoksessa

Itä-Suomen poliisilaitoksen teknisen rikostutkimuskeskuksen taso ja työn jälki on laadullisesti kaikkien haastateltujen mielestä hyvä, kuten se on myös kyselyyn vastanneiden asiakkaiden mielestä. Rikostutkimuskeskusten yksiköiden lakkauttaminen ei ole kustannustehokkuuden ja vasteaikojen kannalta hyvä ratkaisu, ilman erillisjärjestelyjä (Sippola 2016).

Kaikki haastatellut pitivät parhaana hallintomallina sitä, että tekninen rikostutkimuskeskus on poliisilaitoksen toiminto. Tekninen rikostutkinta liittyy kiinteästi poliisilaitoksen operatiiviseen tutkintaan (Leppilahti 2016). Jonkinlainen keskitetty ohjaus Poliisihallituksen tai Rikosteknisen laboratorion suunnasta nähtiin tarpeelliseksi ja välttämättömäksi muun muassa laatuohjauksen, akkreditoitien ja standardien muodossa.

Ruotsissa Tekniska Rotelnit on siirretty NFC:n (Nationelsk Forensisk Centrum) johdon ja valvonnan alle, mutta tästä ei ole vielä kokemuksia (Sippola 2016). Keskusrikospoliisin Rikosteknisen laboratorion alaisuudessa menetettäisiin kiinteä yhteys poliisilaitoksen tutkintaan (Leppilahti 2016).

Kaikkien haastateltujen mielestä paras vaihtoehto on samantasoiset, verkostomaisesti toimivat ja mahdollisesti jollekin pienelle alueelle erikoistuvat tekniset rikostutkimuskeskukset. Kaksi- tai kolmiportaisessa järjestelyissä statusongelmat nousisivat haastateltujen mielestä suuriksi ja toimintaa haittaaviksi. Kaksi- tai kolmitasoisissa rikostutki-

muskeskuksissa tulisi ongelmia myös kansalaisen yhdenvertaisuuden suhteen, kaikkien tulee saada samanlaiset palvelut riippumatta asuinpaikasta (Toivanen 2016).

Itse olen samaa mieltä haastattelemieni asiantuntijoiden kanssa teknisen rikostutkinnan kehittämisen suunnasta. Itä-Suomen poliisilaitoksessa teknisen rikostutkinnan tulevaisuus tulee olla verkostomaisessa, varsin hyvin varustelluissa teknisen rikostutkinnan yksiköissä, jotka toimivat yhden johdon alaisuudessa ja tekevät omalla perustoimialueellaan kaikki tavanomaisissa tehtävissä useimmiten tarvittavat tutkimukset (Toivanen 2016).

Joissakin erikoisemmissa tai kalliita laitteita vaativissa tutkimuksissa jokin yksikkö voi keskittyä tiettyihin tehtäviin ja jokin toinen toisiin tehtäviin. Tällaisia tehtäviä voivat olla varsinkin koko ajan monimutkaistuvassa ICT-maailmassa tehtävät tutkimukset, virtuaalivaluutoilla maksettavat huumekaupat ja verkkohyökkäykset, jotka eivät ole fyysisesti paikkaan sidottuja tutkimuksia. Räjähdyspaikkatutkimukset voisivat myös olla yhden yksikön erikoistumisalue, onneksi autopommeja ja muita räjähdysrikoksia tapahtuu Suomessa varsin harvoin verrattuna esimerkiksi Lähi - Idän maihin.

Ruotsissa on Linköpingissa sijaitsevan kansallisen rikoslaboratorion (NFC) lisäksi täydellisesti varustetut tekniset rikostutkimuskeskuksen Göteborgissa, Malmössä ja Tukholmassa. Ruotsin väkiluku on kaksinkertainen Suomeen verrattuna ja maantieteellisestikin hieman suurempi. Malmössä on poliisivirassa olevia teknisiä rikostutkijoita, sisätiloissa sormenjälkien esillehaussa työskentelevä kemisti, studiossa työskentelevä valokuvaaja, muotojälkitutkija vertailemassa ase-, jalkineen- ja työkalunjälkiä sekä neljä – viisi insinööriä tekemässä ICT-tutkimuksia (Hägg 2013). Muualla Euroopassa vastaavan kokoisissa maissa on yksi tai kaksi rikoslaboratoriota, Hollannissa on yksi, Portugalissa kaksi, Itävallassa, Norjassa ja Tanskassa yksi lausuntoja antava rikoslaboratorio.

Erityisesti täytyy mielestäni varoa Ruotsin mallia, jossa Rikostekninen laboratorio, nykyisin Nationellt forensiskt centrum (NFC) on ollut eri organisaatiossa ja eri hallinnon alla kuin poliisi ja sen tekniset rikostutkimuskeskukset. Keskusteluissa ruotsalaisten kollegoiden kanssa on heidän suureksi ongelmaksi ilmennyt se, että lausuntoja antavat laboratorioihmiset eivät luota teknisten rikostutkijoiden kirjauksiin. Lausuntoja antavan yksikön tulee päästä teknisen rikostutkinnan dokumentteihin ja kirjauksiin tarvittaessa käsiksi ja näkemään ne.

Oman empiriani mukaan erittäin hyvin toimiva järjestelmä oli Poliisin lääninjohdon alaisuudessa toiminut Itä-Suomen läänin tekninen rikostutkimuskeskus vuosina 1999-2009. Yksikkö toimi viidellä paikkakunnalla, sillä oli yksi päätoiminen päällystötasoinen esimies, jolla oli valtuudet ratkaista taloudelliset asiat, hankinnat, matkustaminen sekä yli- ja haattatöiden tekeminen ja koulutus. Viiden yksikön ryhmänjohtajat muodostivat päällikön kanssa johtoryhmän, jossa koulutukset, hankinta-asiat ja muut tärkeät asiat keskusteltiin läpi ennen päällikön päätöstä.

Yksiköllä oli myös ensimmäinen laatujärjestelmä Suomessa, ensimmäisenä sisäisiä auditointeja ja johdon katselmuksia, kaiken kaikkiaan toiminta yksikössä oli varsin edistyksestä ja tulokset olivat erinomaisia. Yksiköissä olevat henkilöt ja sitä myöten eri yksiköt olivat erikoistuneet hieman eri asioihin ja heillä oli omat vastualueensa. Sillä tavalla henkilöstö kehitti itseään ja yksikköään ja tarvittaessa avusti omalla osaamisen erikoisalueellaan toista yksikköä vaativimmissa ja harvinaisemmissa tutkimuksissa.

Näkemykseni mukaan vastaavia järjestelmiä tulisi olla jokaisessa nykyisessä 11 poliisilaitoksessa ja tärkeintä olisi, että poliisilaitoksen teknisen rikostutkimuskeskuksen esimies olisi päätoiminen.

Itä-Suomen poliisilaitoksen nykyisessä tilanteessa Erityisrikostorjuntasektorin johtaja on oman toimensa ohella teknisen rikostutkimuskeskuksen päällystöesimies. Hänellä on johdettavanaan teknisen rikostutkimuskeskuksen lisäksi paljastavaa tutkintaa, rikostietoanalyysiä, talousrikostutkintaa sekä ulkomaalaistutkintaa, joten aikaa ei riitä paneutua teknisen rikostutkimuskeskuksen kehittämiseen, vaikka halua ja kykyä olisikin.

Toisaalta asiat voisivat olla huonomminkin. Teknisen rikostutkimuskeskuksen ryhmänjohtajan ja sektorijohtajan välissä voisi olla kumileimasimena oman toimensa ohella joku tutkinnanjohtaja päällystöesimiehenä. Tällainen tutkinnanjohtaja, jota tekninen rikostutkinta ei voisi vähempää kiinnostaa eikä hänellä olisi halua tai valtuuksia päättää mistään voisi saada negatiivisia vaikutuksia henkilöstön sitoutumiseen, motivaatioon ja työhyvinvointiin.

Esimiehellä tulisi olla aikaa, halua ja motivaatiota paneutua henkilöstön asioihin, yksikön kehittämiseen, resurssien hankkimiseen sekä riittävästi taloudellisia ja henkilöstöhallinnollisia toimivaltuuksia. Eikä olisi haitaksi, vaikka hänellä olisi hieman substanssiosaamistaakin. Ryhmänjohtajat kuitenkin hoitavat päivittäisjohtamisen ja heillä on ja on oltava riittävä substanssiosaaminen teknisen rikostutkimuskeskuksen tehtäviin.

Teknisen rikostutkimuskeskuksen yksiköt voisivat erikoistua ja verkostoitua harvemmin tarvittaviin tutkimusmenetelmiin ja erikoislaitteistoa voitaisiin hankkia näihin erikoistuneisiin yksiköihin siten, ettei kaikkia kalleimpia ja harvemmin käytettäviä laitteita tarvitsisi hankkia jokaiseen yksikköön. Kattava peruslaitteisto ja tilat täytyy olla jokaisessa yksikössä, että pystytään tekemään laadukasta ja oikeusvarmaan teknistä rikostutkintaan ja näytteiden käsittelyä.

Jos vaativa näytteiden käsittely, sormenjälki-, pienhiukkas-, kuitu-, mikroskooppi- ja dna- ja puhdistilatyöskentelyn vaatimat tutkimukset keskitetään valtakunnallisesti vain muutamaaan ”täydellisesti varustettuun tekniseen rikostutkimuskeskukseen” eikä niitä tehdä jokaisessa yksikössä, siinä menetetään paljon. Teknisten tutkijoiden ja tutkimusavustajien asenteet ja sitoutuminen puhdistilatyöskentelyyn ja laatuvaatimuksiin on saatu hyvälle tasolle vuosien koulutuksella.

Kyselyvastauksissa vuodesta 2002 lähtien erinomaiset arviot saanut ammattitaito rapistuu ja rikospaikalla ei enää välttämättä suojauduta ohjeiden mukaan ja toimita proseduurien mukaisesti, jos tekninen tutkija itse ei tee ja ymmärrä myös laboratoriotyöskentelyä puhdistiloissa. Jos tämä nykyisin hyvin toimiva järjestelmä tuhotaan, oikeusvarmuudessa menetetään paljon ja olemme samassa tilanteessa kuin Ruotsissa. Ruotsissa lähes jokaisen näytteen kohdalla täytyy miettiä, miten tämä näyte on taltioitu, onko se otettu ohjeen mukaisesti, onko se puhdas ja voiko sen tutkia ja antaa lausunnon vai pitäisikö se hylätä ja heittää menemään. Tähän mielestäni Suomella ei ole varaa.

Teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön tulee tulevaisuudessakin olla valtaosaltaan poliisikoulutuksen ja -kokemuksen saaneita henkilöitä, ainakin kaikkien paikkatutkijoiden. Suomessa ei toistaiseksi kouluteta teknisiä tutkijoita muualla kuin Poliisiammattikorkeakoulun täydennyskoulutuksessa. Esimerkiksi USA:ssa ja Englannissa on muutamissa yliopistoissa maisteriohjelmiä forensiikan alalta.

Tutkimusavustajan ja vaikkapa ICT-tutkijan tehtäviin voidaan rekrytoida siviilihenkilöitä, vaikkapa laborantteja, ehkä kemistejä tai tietokone- tai tietoliikenneinsinöörejä tehtäviin, joissa ei tarvita poliisivaltuuksia.

8.2 Teknisen rikostutkinnan yhdyshenkilöt

Teknisen rikostutkinnan yhdyshenkilöverkoston käyttöä tulisi tehostaa, heidän työaikaansa voisi suunnata enemmän tekniseen tutkintaan, joillakin poliisi-asemilla jopa päätoimiseksi. Heillä voisi olla tehtävänä näytetaltiointia, videotutkimuksia ja myös näytteiden kuljettaminen teknisen rikostutkinnan yksiköihin tutkittavaksi. Samalla yhdyshenkilö voisi hoitaa laadunvalvontaa ja koulutusta esimerkiksi näytetaltioinneista, humalatilatutkimuksista ja henkilörekisteröinneistä. Teknisen rikostutkinnan yhdyshenkilöt pitäisivät samalla huolta tutkijoiden ja ensipartioiden käytössä olevasta kalustosta ja välineistöstä sekä huolehtisivat tarviketäydennyksistä.

Teknisen rikostutkinnan yhdyshenkilöt voisivat olla samalla reservinä, mikäli sattuu tulemaan joku suuri ja pitkäaikainen paljon resursseja vaativa tapahtuma, kuten vaikkapa Myyrmannin räjähdysen kaltainen tapahtuma, jonka tutkinta kesti tapahtumapaikalla useita päiviä ja taltioitujen näytteiden jatkokäsittely useita kuukausia rekonstruktioineen useiden henkilöiden voimin.

Nykyisellään teknisen rikostutkinnan yhdyshenkilöt ovat lähinnä nimellinen kirjaus laatukäsikirjassa ja jakelukanava, joille materiaalilähetykset toimitetaan.

8.3 Teknisen rikostutkinnan koulutus

Teknisen rikostutkinnan koulutukseen on panostettava sekä Keskusrikospoliisissa että Poliisiammattikorkeakoulussa. Tässä asiassa on valitettavasti viimeiset neljä – viisi vuotta menty koko ajan taaksepäin. Henkilöstö on suurelta osin vaihtunut ja koulutusvelka on koko ajan kasvanut. Meillä on useita teknisiä rikostutkijoita, jotka ovat olleet jo vuosia töissä pelkästään omassa yksikössä saadun perehdytyksen ja työpaikkakoulutuksen varassa. Tämä on melko vaarallinen tie ja on olemassa riski että teknisten rikostutkijoiden osaamistaso ei enää ole valtakunnallisesti sama. Tärkeintä tulevaisuudessa on koulutuksen laadun ylläpitäminen. Huolenani on erityisesti osaavien kouluttajien löytyminen ja mahdollisuudet heidän käyttämiseen koulutukseen (Leppilahti 2016). Oikeusvarmuudesta ei voi puhua, jos tutkimuksen tulos riippuu siitä, kuka keikkapaikalla sattuu menemään. Nykyinen koulutus suuntautuu enemmän ja enemmän edulliseen

itseopiskeluun ja verkko-opintoihin, jotka soveltuvat varsin hyvin vaikkapa tradenomin ylempään ammattikorkeakoulututkintoon.

Teknisen rikostutkijan työ on suurelta osin käsillä tekemistä ja sen oppimiseen tarvitaan vierihoidtoa ja konkreettista tekemistä. Verta pitää roiskia että tietää miten se käyttäytyy ja millaisesta iskusta tulee minkäkinlainen jälki. Sitä ei voi oppia pelkästään videoita ja kuvia katselemalla kuten ei palopaikan tutkintaakaan voi oppia pelkästään kuvia ja videoita katsomalla. Palopaikalla on käytävä paikan päällä lapioimassa ja lukemassa tulen jättämiä jälkiä ja palokuvioita. Toki verkkokoulutuksella on oma sijansa esimerkiksi omaehtoisessa teorian opiskelussa ennen lähiovetuspäiviä, jolloin varsinainen työn teko jollakin menetelmällä opiskellaan.

8.4 Itä-Suomen teknisen rikostutkimuskeskuksen kehityssuunnitelma

Itä-Suomen poliisilaitoksen teknisen rikostutkimuskeskuksen tulevaisuus riippuu varsin pitkälle siitä, mitä valtion hallinnossa tapahtuu ja miten valtion talous kehittyy. Tuleeko vielä uusia Poliisihallinnon rakenneuudistuksia ja mihin suuntaan ne ovat menossa, kasvavatko yksiköt vielä suuremmiksi vai alkavatko yksiköt pilkkoutua pienemmiksi organisaation turvottua mahdottomaksi hallita. Puutteen ja kurjuuden jatkuessa kehityssuunta on todennäköisesti taantuva ja kaikki kehittäminen muuttuu henkiinjäämiskamppailuksi.

Myös EU:n päätökset eri standardien käyttöönotosta, vaatimukset teknisen rikostutkinnan menetelmien akkreditoinneista, vaikuttavat teknisen rikostutkinnan tulevaisuuteen Itä-Suomen poliisilaitoksessakin. Itä-Suomen väestö vanhenee ja vähenee ja sitä myöten myös rikokset ja onnettomuudet saattavat muuttaa muotoaan. Teknisen rikostutkinnan menetelmät ja laitteet kehittyvät ja kallistuvat, joka paikkaan ei ole varaa ostaa viimeistä huutoa olevia laitteita, kuten ei ole ollut enää pitkään aikaan.

Norjassa esimerkiksi lähes kaikki henkirikokset, joita maassa tapahtuu vain n. 50 vuodessa, hoidetaan Oslost Kriposin toimesta, lukuun ottamatta Oslon poliisipiirin alueella tapahtuneita henkirikoksia. Suomessakin henkirikosten väheneminen on näkyvä trendi, pudotusta on tapahtunut omankin virkaurani aikana n. 180 henkirikoksesta vuodessa nykyiseen n. 135-150 henkirikokseen. Jos henkirikokset vähenevät muiden Pohjoismai-

den tai Euroopan maiden tasolle, uskottavaa ja laadukasta henkirikostutkintaa, joka on teknisen rikostutkinnan vaativin alue, ei pystytä pitämään yllä koko maan alueella, mutta siihen on vielä aikaa useita kymmeniä vuosia, jos se toteutuu koskaan Suomessa.

Joka tapauksessa tulevaisuudessakin Itä-Suomen poliisilaitoksen alueella tulee olla useampia kuin yksi teknistä rikostutkintaa suorittava yksikkö. Kuten edellä olen maininnut, oman empiriani mukaan yli 30 vuoden kokemuksella vaativasta teknisestä rikostutkinnasta aikaisemmin käytössä ollut viiden yksikön malli oli mielestäni optimaalinen, mutta tehtyjen päätösten mukaan on elettävä. Nykyisestä kolmesta yksiköstä ei ole mielestäni enää varaa vähentää, koska jo nykyisten kolmen yksikön henkilöstön työajasta huomattavan suuri osa kuluu autossa istumiseen matkalla tehtäväpaikalle ja takaisin (Sippola 2016).

Itä-Suomen poliisilaitoksen teknisessä rikostutkimuskeskuksessa tulee mielestäni olla yksi päätoiminen päällystöesimies sekä vähintään kolme nykyistä yksikköä, jotka toimivat verkostomaisesti, tuottaen vaativan teknisen rikostutkinnan palvelut omilla toiminta-alueillaan. Yksiköiden henkilöressurssien tulee olla riittävät, edellä esitetyn resurssimallin mukaiset, mikäli toimialueet ovat nykyisen suuruiset väestö- ja rikosmäärittään sekä pinta-aloiltaan. Resurssimallissa tulisi huomioida yhtenä lähteenä olevan aluemaantieteen laskelmat. Teknisen rikostutkimuskeskuksen yksiköt voivat erikoistua erilaisiin tehtäviin ja avustaa omilla erikoistumisalueillaan muita yksiköitä.

Tulevaisuudessa Itä-Suomen poliisilaitoksen teknisessä rikostutkimuskeskuksessa on pystyttävä hyödyntämään joillakin alueilla hyvin toimivaa ensipartiotyötä ja kehitettävä ensipartiotyötä muilla alueilla. Rikospaikkajälkien, erityisesti jalkineiden jälkien sarjoittamista on tehostettava.

Rikoksesta epäiltyjen henkilötuntemerkkien taltioimista on tehostettava ja se on saatava vartijoiden päivittäiseksi rutiiniksi kaikilla poliisivankilapaikkakunnilla. Ei olisi haitaksi, jos jokaiselle poliisiasemalle ja poliisivankilalle määritettäisiin tulostavoitteet epäiltyjen henkilörekisteröinnille, ettei suurin osa rikoksesta epäillyistä menisi prosessin läpi ilman henkilörekisteröintiä, tuntemerkkien ja valokuvien tallentamista.

Taktisten tutkijoiden on rikoksesta epäiltyä kuulustellessaan päivitettävä rutiininomaisesti epäillyn henkilötiedot ja rekisteröitävä hänet rikosilmoitukseen, josta epäillylle on myös ilmoitettava. Tällä varmistetaan näytteiden jatkokäsittely ja se, ettei rikosoikeu-

dellisten muutoseikkojen laiminlyönnin vuoksi jokin näyte jää tallentamatta järjestelmään.

Yhteistyötä rikosten sarjoituksessa on parannettava analyysiyksikön kanssa, varsinkin liikkuvien hit and run -tyyppisten rikossarjojen tutkinnan yhteydessä. Yhteisistä toimintamalleista on luotava rutiininomaisia prosesseja.

Laadun ylläpitäminen ja kehittäminen täytyy olla päivittäistä ja arkirutiinia. Näytteiden säilytys lukituissa näytelokeroissa, dokumentoitu kuljettaminen tutkimuspaikkaan ja tulevaisuudessa akkreditoitujen menetelmien käyttäminen standardien mukaisesti tulee olla arkipäivää. Työ on ollut laadukasta jo viimeiset 15 vuotta, mutta laadun osoittaminen ulkopuoliselle riippumattomalle akkreditoijalle vaatii vielä muutaman kehitysaskeleen (Leppilahti 2016).

Tulevaisuudessakin teknisten rikostutkimuskeskusten päätyötä tulee olemaan vaativa rikos- ja onnettomuuspaikkatutkinta. Tulevaisuudessa toiminnan painotukset ja resurssit tulevat siirtymään tulevaisuudessa Rikosteknisestä laboratoriosta Rikostutkimuskeskukseen. Laitetekniikka kehittyy siihen suuntaan, että mittaukset/testit/jne. voidaan tulevaisuudessa tehdä lähes reaaliajassa suoraan rikospaikalla (Sippola 2016). ICT-tutkintaan on panostettava tulevaisuudessa entistä enemmän, huomioiden toki koko ajan muuttuva toimintaympäristö ja laitekanta, ICT-osaamista on laajennettava ja syvennettävä (Toivanen 2016).

Tekniseen rikostutkimuskeskukseen on perustettava vastaavanlainen kalusto- tai hankintaryhmä, joka oli Itä-Suomen läänin teknisessä rikostutkimuskeskuksessa ja joita on muissa poliisilaitoksen erikoisryhmissä, kuten TEPO- tai VATI -ryhmissä. Ryhmän kokoonpanossa tulee olla puheenjohtajana joku yksikön esimies, jäseniä muista yksiköistä ja yksi ICT-tutkija. Ryhmän tehtävänä on kartoittaa kalusto- ja välinetarpeet, koordinoida ja hankkia tarvittavat ohjelmistolisenssit ICT-tutkintaan sekä muihin tarvittaviin ohjelmiin. Ryhmän tulee seurata teknisen rikostutkinnan kehitystä ja vaatimuksia, tehdä hankintaesityksiä ja priorisoida hankittavien välineiden ja laitteiden hankintajärjestystä huomioiden julkisilta hankinnoilta edellytettävät lain säännökset ja kilpailutukset.

8.5 Tutkimusehdotuksia

Tutkimuksessa yhtenä lähteenä käyttämäni Simo Rautiaisen ja Eero Vatasen Itä-Suomen yliopiston maantieteen tutkimus voisi auttaa erilaisten resurssimallien laadinnassa. Kuten tämän opinnäytetyön alussa olevasta, Itä-Suomen poliisilaitoksen teknisen rikostutkimuskeskuksen kartasta on näkyvissä, sinistä vettä on paljon ja sen kiertämiseen kuluu aikaa. Aluemaantieteen ja palvelujen saavutettavuuden selvittämisessä uskon olevan apua mitattaessa palvelujen vaatimia resursseja.

Nyhdän resursseja on jaettu varsin karkeasti, kuten itsekin esitin asukas- ja rikosmäärien perusteella. Erilaisia painotuksia on kehitelty milloin neliökilometrien, milloin laiturien pituuksien, lentokenttien tai kesämökkien lukumäärän perusteella. Tuohon mainitsemaani lähteeseen perustuen resurssimalleja voisi laskennallisesti selvittää maantieteen näkökulmasta ja todistaa tieteellisesti Poliisin eri rakenneuudistuksien työryhmissä usein käyttämäni lausuman: ”Maantiede on siitä mielenkiintoinen tieteenala, ettei hallintotiede mahda sille mitään. Kilometri on 1000 metriä, eikä sitä saa millään hallintopäätöksellä neljäsosaan tai edes puolitettua.”

Tilastoja on tässä opinnäytetyössä käytetty karkeasti suuntaa antavana taustatietona, käykö ilmi palvelukyselystä jotain korrelaatiota vaikkapa rikosten selvitysprosentteihin. Tilastoja voisi avata ja tutkia enemmän, millaisissa rikoksissa teknistä rikostutkintaa käytetään avuksi ja onko siitä minkä verran hyötyä. Selvää on että omaisuus-, ympäristö-, huumausaine-, väkivaltarikoksissa teknisellä rikostutkinnalla on enemmän käyttöä kuin vaikkapa talous- tai liikenne rikoksissa.

Toki kuolonkolareissa ja pahoihin vammautumisiin johtaneissa tie-, vesi-, raide- tai ilmailiikenneonnettomuuksissa tekninen rikostutkintakin voi auttaa selvittämään tapahtumien kulkua tai syyllisyyskysymyksiä ja jopa saada kolarin rikosnimikkeen muuttamaan törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta ja kuolemantuottamuksesta tapoksi tai murhaksi. Talousrikoksissa asiakirjatutkimukset sekä erilaiset ICT-ympäristöissä tehtävät tutkimukset voivat auttaa hankkimaan näyttöä ja selvittämään rikoksia.

Joissakin rikoslajeissa teknisen rikostutkinnan suorittaminen on jopa välttämätöntä, josakin toisessa rikostyyppissä teknisellä rikostutkinnalla saattaa saada jotain lisäarvoa ja

jossakin voi olla jokseenkin merkityksetöntä. Joissakin rikoslajeissa rikos on niin sanotusti ”pimeä” tullessaan poliisin tietoon ja parhaimmillaan teknisellä tutkinnalla voidaan saada epäillyn nimi rekistereistä. Toisissa rikoksissa epäilty on jo poliisin tiedossa ilmoitushetkellä, mutta teknisellä tutkinnalla voidaan selvittää tapahtumien kulkua, tapahtumajärjestystä ja kenen kertomus pitää paikkansa ja kuka puhuu minkäkin verran muunnettua totuutta.

Teknisen rikostutkinnan vaikuttavuus riippuu tutkittavana olevasta rikoslajista ja tätä vaikuttavuutta rikoslajikohtaisesti tai rikostyyppien suhteen voisi selvittää jossakin jatkotutkimuksessa tai uudessa tutkimushankkeessa.

Lähteet

- Albanese, P. & Boedeker, M. 2002. Matkailumarkkinointi. Helsinki: Edita.
- Alvila, J. Sektorijohtaja, rikosylikomisario. Itä-Suomen poliisilaitos. 15.11.2016. Haastattelu.
- Drotz, W. Generalisti, Svensk Kriminalteknisk Laboratorium. 10.9.2013. Haastattelu.
- Etelä-Savon teknisen rikostutkimuskeskuksen asiakaskysely. Etelä-Savon poliisilaitos. 2011. Mikkeli.
- Etelä-Savon teknisen rikostutkimuskeskuksen laatukäsikirja. Etelä-Savon poliisilaitos. 2013. Mikkeli.
- Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Huuskonen, J., Ijäs, N., & Lehtoranta, O. 1997. Julkisten palvelujen laadunarviointi. Helsinki. Tilastokeskus.
- Hägg, M. Chef, Teknisk Roteln. Malmö polismyndighet. 10.9.2013. Haastattelu.
- Itä-Suomen läänin teknisen rikostutkimuskeskuksen asiakaskysely. 2002. Mikkeli. Itä-Suomen lääninhallitus, Poliisin lääninjohto.
- Itä-Suomen läänin teknisen rikostutkimuskeskuksen asiakaskysely. 2006. Mikkeli. Itä-Suomen lääninhallitus, Poliisin lääninjohto.
- Itä-Suomen poliisilaitos. Itä-Suomen teknisen rikostutkimuskeskuksen osaamiskartoitus. 2015.
- Kortesuo, K. & Löytänä, J. 2011. Asiakaskokemus: Palvelubisneksestä kokemusbisnekseen. Helsinki: Talentum.
- Lecklin, O. 2006. Laatu yrityksen menestystekijänä. Helsinki: Talentum.
- Leppilahti, A. Poliisitarkastaja, Poliisihallitus. 30.9.2016. Haastattelu.
- Määräys poliisin teknisestä rikostutkinnasta. 2013. Helsinki. Poliisihallitus.
- Poliisiasiaain tietojärjestelmän TEK –osion SQL –raportit vuosilta 2013 ja 2015. 2016. Mikkeli.
- Poliisin tietoon tullut rikollisuus. Suomen virallinen tilasto. Verkkojulkaisu. ISSN=1797-3651. Helsinki. Tilastokeskus (viitattu: 7.6.2016). Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/polrik/>.
- Polstat, poliisin rikostilasto. (Viitattu 10.6.2016). 2016. Poliisihallitus.
- Rautiainen, S. & Vatanen, E. 2015. Saaristoisuuden ja vesistöisyyden vaikutukset kuntien kustannuksiin Hirvensalmella, Mikkeliissä ja Savonlinnassa. Spatia –rapotteja 2/2015. Itä-Suomen yliopisto. Joensuu.
- Rope, T. & Pöllänen, J. 1995. Asiakastytyväisyyden johtaminen. Juva. WSOY.

Sippola, E. Laboratorion johtaja, Rikostekninen laboratorio. Keskusrikopoliisi.
8.9.2016. Haastattelu.

Väestörakenne, verkkojulkaisu. Suomen virallinen tilasto.ISSN=1797-5379. Helsinki.
Tilastokeskus (viitattu: 7.6.2016). Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vaerak/>.

Toivanen, K. Sektorijohtaja, rikosylikomisario. Itä-Suomen poliisilaitos. 7.9.2016.
Haastattelu.

Vuokko, T. 1997. Avaimena asiakaslähtöisyys. Helsinki. Edita.

Ylikoski, T. 2001. Unohtuiko asiakas? Keuruu. Otavan kirjapaino

Liite 1 Webropol –palvelukyselylomake

Teknisen rikostutkimuskeskuksen palvelukysely

Kyselyssä kartoitetaan Itä-Suomen poliisilaitoksen teknisen rikostutkimuskeskuksen palvelukykyä ja asiakkaiden kokemuksia organisaatiouudistuksen ja kahden toimipaikan lakkauttamisen jälkeen

Vastausasteikko kysymyksiin:

erittäin huonosti melko huonosti neutraali melko hyvin erittäin hyvin

1 2 3 4 5

1. Valitse teknisen rikostutkimuskeskuksen yksikkö, jota arvioit *

- Joensuu
- Kuopio
- Mikkeli

2. Kuinka hyvin tunnet teknisen rikostutkimuskeskuksen palvelut

Erittäin huonosti Melko huonosti Neutraali Melko hyvin Erittäin hyvin

Kuinka hyvin teknisen rikostutkimuskeskuksen palveluja on kokemanne perusteella saatavana eri aikoina poliisiasemanne alueella? Arvioikaa palvelujen saatavuutta suhteessa poliisiasemanne tarpeisiin.

3. Virka-aikana ma-pe

Erittäin huonosti Melko huonosti Neutraali Melko hyvin Erittäin hyvin

4. Virka-ajan ulkopuolella ma-pe

Erittäin huonosti Melko huonosti Neutraali Melko hyvin Erittäin hyvin

5. Viikonloppuna päivällä

Erittäin huonosti Melko huonosti Neutraali Melko hyvin Erittäin hyvin

6. Viikonloppuna iltaisin ja öisin

Erittäin huonosti Melko huonosti Neutraali Melko hyvin Erittäin hyvin

7. Kuinka hyvin rikostutkimuskeskus on mielestänne hoitanut yhteydenpidon poliisiasemallenne?

Erittäin huonosti Melko huonosti Neutraali Melko hyvin Erittäin hyvin

8. Kuinka hyvin rikostutkimuskeskus on mielestänne hoitanut sille kuuluvan koulutusvastuun poliisiasemallanne?

Erittäin huonosti Melko huonosti Neutraali Melko hyvin Erittäin hyvin

9. Kuinka hyvin rikostutkimuskeskus on mielestänne osoittanut yhteistyöhalua ja asiakasmyönteisyyttä poliisiasemanne suuntaan?

Erittäin huonosti Melko huonosti Neutraali Melko hyvin Erittäin hyvin

Rikostutkimuskeskuksen henkilöstön ammattitaito ja pätevyys**10. Millainen käsitys teillä on teknisen rikostutkimuskeskuksen henkilöstön ammattitaidon ja tietämyksen tasosta? Arvioikaa oman poliisiasemanne kokemusten perusteella rikostutkimuskeskuksen henkilöstön ammattitaidon tasoa:**

Erittäin huonosti Melko huonosti Neutraali Melko hyvin Erittäin hyvin

11. Kuinka hyvin rikostutkimuskeskuksen henkilöstö mielestänne ottaa kokonaisvastuun heille kuuluvista tehtävistä?

Erittäin huonosti Melko huonosti Neutraali Melko hyvin Erittäin hyvin

12. Kuinka hyvin rikostutkimuskeskuksen henkilöstö osoittaa työssään joustavuutta?

Erittäin huonosti Melko huonosti Neutraali Melko hyvin Erittäin hyvin

13. Kuinka hyvin rikostutkimuskeskuksen henkilöstö osoittaa työssään virheettömyyttä?

Erittäin huonosti Melko huonosti Neutraali Melko hyvin Erittäin hyvin

14. Kuinka hyvin rikostutkimuskeskuksen henkilöstö osoittaa työssään aikaansaavuutta?

Erittäin huonosti Melko huonosti Neutraali Melko hyvin Erittäin hyvin

15. Vapaa palaute, risut, mahdolliset ruusut ja kehittämiskohteet, joihin toivotte teknisen rikostutkimuskeskuksen panostavan

2000 merkkiä jäljellä

Liite 2 Polstat Rikostilasto 2013

2013

2013

		Ilmoitettu kpl	Ilmoitettuja rikoksia / 1000 as.	Selvitys%	Keski- määräinen tutkinta- aika vrk.
5742 Iisalmen polisiasema	140 Iisalmi	1 295	58,5	61,3%	75,5
	239 Keitele	134	54,1	46,3%	108,3
	263 Kuruvesi	333	37,0	53,5%	96,3
	402 Lapinlahti	357	34,7	59,7%	98,7
	595 Pielavesi	261	53,0	40,2%	108,2
	762 Sonkajärvi	227	50,5	52,4%	119,7
	925 Vieremä	139	35,4	57,6%	89,1
	Yhteensä	2 746	48,0	56,5%	88,7
5743 Ilomantsin polisiasema	146 Ilomantsi	176	30,9	55,7%	102,9
	Yhteensä	176	30,9	55,7%	102,9
5744 Joensuun polisiasema	167 Joensuu	4 875	65,7	53,8%	90,2
	276 Kontolahti	444	31,2	58,6%	87,6
	Yhteensä	5 319	60,2	54,2%	90,0
5745 Juankosken polisiasema	174 Juankoski	134	26,3	67,2%	80,4
	204 Kaavi	72	21,7	61,1%	65,2
	687 Rautavaara	39	21,5	46,2%	108,7
	857 Tuusniemi	147	52,6	66,0%	81,8
	Yhteensä	392	30,1	63,5%	80,3
5746 Juvan polisiasema	171 Joroinen	191	36,1	67,0%	103,0
	178 Juva	217	32,0	52,5%	84,6
	623 Puumala	139	58,6	58,3%	95,6
	681 Rantasalmi	117	29,8	53,8%	90,9
	768 Sulkava	81	28,5	81,5%	81,3
	Yhteensä	745	35,1	60,7%	92,2
5747 Kiteen polisiasema	260 Kitee	383	33,8	66,1%	95,2
	707 Rääkkylä	66	26,5	53,0%	124,3
	848 Tohmajärvi	140	28,6	50,7%	76,2
	Yhteensä	589	31,5	61,0%	94,3
5741 Kuopion pääpolisiasema	297 Kuopio	6 986	64,1	56,1%	95,7
	Yhteensä	6 986	64,1	56,1%	95,7
5748 Lieksan polisiasema	422 Lieksa	553	44,6	62,0%	144,7
	Yhteensä	553	44,6	62,0%	144,7
5749 Mikkelin polisiasema	097 Hirvensalmi	98	41,2	65,3%	370,4
	213 Kangasniemi	204	34,9	60,3%	108,0
	491 Mikkelä	3 193	58,6	54,1%	115,3
	Yhteensä	3 495	55,7	54,7%	123,4
5751 Mäntyharjun polisiasema	507 Mäntyharju	353	55,5	46,2%	213,2
	588 Pertunmaa	75	40,4	52,0%	205,8
	Yhteensä	428	52,1	47,2%	211,8
5752 Nurmeksen polisiasema	176 Juuka	172	32,3	76,2%	124,0
	541 Nurmee	432	52,0	53,9%	91,7
	911 Valtimo	64	26,4	51,6%	104,0
	Yhteensä	668	41,6	59,4%	103,4
5753 Outokummun polisiasema	426 Liperi	457	36,9	60,4%	82,5
	309 Outokumpu	297	40,4	55,9%	80,8
	607 Polvijärvi	144	30,5	42,4%	45,0
	Yhteensä	898	36,7	56,0%	77,4
5754 Pieksämäen polisiasema	593 Pieksämäki	967	49,8	56,7%	78,4
	Yhteensä	967	49,8	56,7%	78,4
5755 Savonlinnan polisiasema	046 Enonkoski	52	33,9	82,7%	54,1
	090 Heinävesi	95	25,4	60,0%	142,6
	740 Savonlinna	1 697	46,4	58,8%	88,1
	Yhteensä	1 844	44,1	59,5%	89,6
5756 Siilinjärven polisiasema	749 Siilinjärvi	622	29,0	59,3%	94,2
	Yhteensä	622	29,0	59,3%	94,2
5757 Suonenjoen polisiasema	686 Rautalampi	108	31,4	44,4%	209,8
	778 Suonenjoki	382	51,0	60,7%	151,1
	844 Tervo	50	29,3	62,0%	237,4
	921 Vesanto	53	22,8	39,6%	168,7
	Yhteensä	593	39,6	56,0%	168,7
5758 Varkauden polisiasema	420 Leppävirta	253	24,6	65,2%	123,6
	915 Varkaus	1 230	55,1	63,5%	103,7
	Yhteensä	1 483	45,5	63,8%	107,1
5740 Itä-Suomi		28 504	50,2	56,7%	100,2
KOKO MAA YHTEENSÄ		344 258	63,4	49,0%	102,4

Liite 3 Polstat Rikostilasto 2015

		2015			
		Ilmoitettu kpl	Ilmoitettuja rikoksista / 1000 as.	Selvitys%	Keskimääräinen tutkinta-aika vrk.
5742 Iisalmen poliisiasema	140 Iisalmi	1 306	59,1	54,9%	85,3
	239 Keitele	78	32,5	76,9%	134,0
	263 Kuruvesi	280	32,0	69,3%	100,3
	402 Lapinlahti	301	29,8	61,1%	110,8
	595 Pielavesi	175	36,5	78,3%	84,3
	762 Sonkajärvi	205	47,3	72,7%	168,9
	925 Vieremä	95	24,9	73,7%	127,9
	Yhteensä	2 440	43,3	61,9%	102,4
5743 Ilomantsin poliisiasema	146 Ilomantsi	138	25,1	39,9%	69,0
	Yhteensä	138	25,1	39,9%	69,0
5744 Joensuun poliisiasema	167 Joensuu	4 503	60,0	68,2%	62,3
	276 Kontolahti	388	26,4	58,5%	79,5
	Yhteensä	4 891	54,5	67,4%	63,5
5745 Juankosken poliisiasema	174 Juankoski	146	29,9	56,8%	97,5
	204 Kaavi	116	36,1	53,4%	84,9
	687 Rautavaara	41	23,2	58,5%	278,3
	857 Tuusniemi	143	52,0	50,3%	71,5
	Yhteensä	446	35,3	54,0%	104,5
5746 Juvan poliisiasema	171 Joroinen	138	26,6	44,9%	96,0
	178 Juva	232	35,0	66,8%	125,3
	623 Puumala	107	46,4	26,2%	91,2
	681 Rantasalmi	119	31,2	62,2%	122,2
	768 Sulkava	89	31,9	37,1%	128,0
	Yhteensä	685	33,1	51,4%	117,0
	5747 Kiteen poliisiasema	260 Kitee	367	33,4	51,5%
707 Raakkylä		75	30,8	41,3%	49,0
848 Tohmajärvi		163	34,0	42,9%	154,9
Yhteensä		605	33,2	47,9%	97,1
5741 Kuopion pääpoliisiasema	297 Kuopio	6 551	58,8	54,0%	93,1
	Yhteensä	6 551	58,8	54,0%	93,1
5748 Lieksan poliisiasema	422 Lieksa	421	34,7	49,6%	106,9
Yhteensä	421	34,7	49,6%	106,9	
5749 Mikkelin poliisiasema	097 Hirvensalmi	122	52,4	27,9%	279,4
	213 Kangasniemi	211	37,1	58,3%	98,6
	491 Mikkeli	3 139	57,5	48,6%	139,8
	Yhteensä	3 472	55,4	48,4%	139,6
5751 Mäntyharjun poliisiasema	507 Mäntyharju	368	58,7	40,5%	229,2
	588 Pertunmaa	87	47,6	36,8%	147,2
	Yhteensä	455	56,2	39,8%	214,7
5752 Nurmeksen poliisiasema	176 Juuka	165	32,1	61,8%	91,4
	541 Nurmes	338	41,8	66,9%	91,1
	911 Valtimo	53	22,4	84,9%	92,6
	Yhteensä	556	35,7	67,1%	91,4
5753 Outokummun poliisiasema	426 Liperi	452	36,6	48,7%	83,4
	309 Outokumpu	374	52,1	60,7%	91,1
	607 Polvijärvi	132	28,6	47,7%	123,4
	Yhteensä	958	39,7	53,2%	91,7
5754 Pieksämäen poliisiasema	593 Pieksämäki	1 002	52,6	52,3%	89,1
	Yhteensä	1 002	52,6	52,3%	89,1
5755 Savonlinnan poliisiasema	046 Eronkoski	16	10,6	81,2%	172,8
	090 Heinävesi	150	41,2	45,3%	65,0
	740 Savonlinna	1 325	36,8	50,6%	110,2
	Yhteensä	1 491	36,3	50,4%	107,2
5756 Sillinjärven poliisiasema	749 Sillinjärvi	662	30,5	46,1%	104,7
	Yhteensä	662	30,5	46,1%	104,7
5757 Suonenjoen poliisiasema	686 Rautalampi	119	35,3	54,6%	109,0
	778 Suonenjoki	329	44,3	51,1%	96,2
	844 Tervo	52	31,9	32,7%	77,6
	921 Vesanto	47	20,9	55,3%	137,5
	Yhteensä	547	37,3	50,5%	102,0
5758 Varkauden poliisiasema	420 Leppävirta	302	30,1	40,4%	115,3
	915 Varkaus	1 394	63,8	57,9%	91,6
	Yhteensä	1 696	53,2	54,8%	94,7
5740 Itä-Suomi		27 016	47,8	55,6%	96,1
KOKO MAA YHTEENSÄ		338 643	61,8	48,1%	119,0

Liite 4 Rikosteknisen laboratorion toimeksiantotilasto 2013

	Ajoneuvotutkimukset	Alkoholi- ja huumeututkimukset	Asiatutkimukset	Asiakirjatutkimukset	Asiantuntijalausunnot	DNA-tutkimukset	Elektronimikroskopia	Hilukasututkimukset	Huume- ja lääkeanalyysit	Kansainväliset sormenjälkitutkimukset	Kolliikkotutkimukset	Kultu- ja karvatutkimukset	Kuva- ja videotutkimukset	Kasvatututkimukset	Käsiteltyjen esineiden tutkimukset	Kemialliset tutkimukset	Setelitutkimukset	Sormenjälkitutkimukset	Tekniset tutkimukset	Tietotekniset tutkimukset	Aänitutkimukset	Olytutkimukset	Summa	DNA-osumat	Sormenjälkitutkimukset				
Itä-Karjalan pi	2	25	3	126	1	1	1	1	6	363	1	3	15	23	46	2	9	2	727	35	9	3	727	35	9				
Itä-Pohjanmaan pi	2	6	5	195	1	9	74	9	1	4	485	21	10	1	8	29	1	1	863	52	4	1	863	52	4				
Itä-Savon pi	8	1	133	11	83	2	3	442	41	20	6	10	93	6	4	1	1	864	57	10	1	864	57	10	1				
Järvi-Suomen pi	5	1	22	142	841	10	22	799	7	4	12	899	70	49	7	7	131	287	7	12	1	3	3335	252	79				
Juupiaisten pi	2	41	27	2	348	7	10	122	8	3	2	609	19	27	8	43	74	6	11	1	1	3	1371	118	24				
Juupiaisten pi	3	1	127	3	10	62	1	2	293	29	3	1	2	20	1	6	2	567	42	2	2	2	567	42	2				
Juupiaisten pi	4	3	63	1	24	1	24	163	6	8	7	14	2	3	297	25	2	297	25	2	2	2	297	25	2				
Kanta-Hämeen pi	5	4	136	2	7	55	3	3	312	2	19	14	3	14	30	5	1	1	616	45	4	1	616	45	4				
Keskis-Suomen pi	1	7	11	85	3	12	46	1	1	204	1	19	10	1	5	9	1	1	420	30	1	1	420	30	1				
Keskis-Suomen pi	1	1	31	1	241	7	6	76	-2	1	4	583	2	23	18	2	1	26	183	4	3	1	1226	83	18				
Keskis-Suomen pi	1	7	6	390	7	5	117	1	8	306	16	22	2	6	40	4	2	1	940	94	9	1	940	94	9				
Kuusinkosken pi	22	5	1	59	1	6	62	868	4	14	9	1	8	1	2	159	34	8	1264	5	70	1	1264	5	70				
Kuusinkosken pi	1	2	20	9	9	2	99	2	8	398	2	13	23	3	20	49	8	3	942	71	10	1	942	71	10				
Kuusinkosken pi	13	21	244	6	13	107	7	3	8	398	2	13	23	3	20	49	8	3	942	71	10	1	942	71	10				
Kuusinkosken pi	1	6	3	126	3	5	86	1	370	1	4	9	1	11	30	2	1	660	43	2	1	660	43	2					
Kuusinkosken pi	1	16	26	358	7	2	253	1	7	602	3	16	13	8	29	122	8	4	1483	114	28	3	1483	114	28				
Kuusinkosken pi	18	51	231	5	6	280	1	1	2	459	1	4	5	3	22	69	2	1161	121	15	1	1161	121	15					
Kuusinkosken pi	14	12	141	2	166	1	3	326	5	9	2	14	53	2	3	755	60	10	755	60	10	1	755	60	10				
Kuusinkosken pi	26	22	424	8	5	343	1	4	5	985	2	14	31	3	7	39	145	9	3	3	1	2085	153	16					
Kuusinkosken pi	3	16	122	9	6	112	1	3	223	24	4	2	17	29	2	1	3	577	35	2	1	577	35	2					
Kuusinkosken pi	1	16	5	135	3	3	151	1	3	4	494	7	13	1	7	25	1	3	885	49	2	1	885	49	2				
Kuusinkosken pi	12	6	249	7	18	167	2	5	3	579	1	42	17	1	12	67	2	1	1192	86	11	1	1192	86	11				
Kuusinkosken pi	1	7	4	321	1	8	167	2	2	469	1	17	7	1	24	99	2	11	1126	93	20	1	1126	93	20				
Kuusinkosken pi	1	1	18	1	301	9	4	64	1	10	400	1	18	31	1	3	14	78	9	2	1	967	88	14					
Kuusinkosken pi	8	94	734	7	8	192	4	5	1	4	815	1	47	32	5	85	108	4	5	2	2	2154	230	20					
Kuusinkosken pi	1	1	30	2	31	44	2	7	1	5	18	3	3	252	8	3	145	8	3	3	145	8	3						
Kuusinkosken pi	1	124	4	1	7	7	1	5	2	90	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2					
Kuusinkosken pi	19	2	12	116	4	1	180	1	3	180	1	3	180	1	3	180	1	3	180	1	3	180	1	3					
Muut toimeksiantajat	1	0	10	79	12	89	0	5	3	324	2	10	4	62	18	5	2	1	1	14	16	1	6	13	1	679			
Summa	9	15	335	924	15	6256	107	189	3690	892	332	74	66	122	11067	37	491	400	29	59	589	1919	92	124	68	25	28126	1995	393

Liite 5 Rikosteknisen laboratorion toimeksiantotilasto 2015

Rikosteknisen laboratorion saadut toimeksiantot yksiköittäin
1.1.-31.12.2015

	Ajoneuvotutkimukset	Alko-hollinnututkimukset	Asetutkimukset	Asiakirjatutkimukset	Asiantuntijalausunnat	DNA-tutkimukset	Elektronimikroskooppiset tutkimukset	Huikastutkimukset	Huumaus- ja lääkeainetutkimukset	Kansainväliset sormenjälkipyyntö	Kollikkotutkimukset	Kuva- ja videotutkimukset	Käsiläutkimukset	Liikennejuopumus-tutkimukset	Muotojälkitutkimukset	PaloKemialliset tutkimukset	Rajähälysalaiset	Sekääläiset kemialliset tutkimukset	Sotellitutkimukset	Sormenjälkitutkimukset	Tekniset tutkimukset	Tietotekniset tutkimukset	Aanikutkimukset	Olytutkimukset	Total	DNA-osumat	Sormenjälki-osumat			
Polisi	4	0	7	80	0	998	7	65	855	0	0	16	0	15	80	3	96	40	1	3	263	175	1	32	39	2	3911	253	26	
Maaningin poliisilaitos	1	0	25	23	0	810	8	9	236	0	1	8	0	8	0	47	22	13	40	100	8	15	4	2	2433	231	22			
13-Suomen poliisilaitos	0	7	27	14	0	894	24	9	230	0	0	22	4	10	1388	8	32	61	9	37	175	9	10	1	1	2963	286	25		
13-Uudenmaan poliisilaitos	0	1	44	57	0	541	8	15	422	0	0	7	5	6	333	4	35	24	13	174	144	5	11	2	1	2676	229	33		
Kanta-Hämeen poliisilaitos	0	1	28	22	0	561	7	5	226	0	0	3	2	11	772	1	19	22	2	4	55	107	4	3	2	0	2114	235	24	
Kokkolan poliisilaitos	0	0	11	11	0	125	3	5	52	116	0	5	3	9	0	3	8	1	0	1	156	0	25	12	0	1595	5	7		
Lapin poliisilaitos	0	0	13	15	0	443	6	15	278	0	0	3	1	12	210	1	13	11	1	0	15	69	6	4	3	0	1540	241	15	
Länne-Suomen poliisilaitos	0	0	33	123	0	1504	22	21	358	0	3	21	3	15	1378	2	51	77	4	3	147	217	16	8	3	3888	248	17		
Etelä-Suomen poliisilaitos	0	1	15	25	0	203	9	12	255	0	0	2	3	5	255	2	97	9	2	1	57	62	5	7	3	0	2046	247	24	
Oulun poliisilaitos	1	0	17	40	0	440	22	15	336	0	0	5	2	4	827	2	33	35	1	1	47	98	6	4	4	0	2332	117	21	
Pohjanmaan poliisilaitos	1	0	22	26	0	549	2	21	422	0	0	5	1	7	264	4	36	31	7	5	123	88	3	10	3	0	2069	208	11	
Seinäjoki poliisilaitos	0	1	60	25	0	1000	23	6	500	0	0	8	1	3	1389	5	72	44	2	8	163	280	15	5	15	0	4053	237	46	
Ålandin maakunnan poliisilaitos	0	0	0	0	0	33	0	0	40	2	0	1	0	0	41	0	1	5	0	0	8	11	2	0	0	1	143	5	2	
Metsävirasto	0	0	0	248	0	0	0	0	0	0	0	0	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	267	0	0	
Rajavartiolaitos	1	0	0	105	0	19	1	0	2	17	0	0	0	2	20	0	0	0	1	2	1	1	1	0	15	227	0	0		
Tulli	0	0	2	2	0	17	0	1	230	2	0	0	0	3	4	0	4	0	0	1	48	0	7	0	41	474	15	7		
Muut toimittamapaikat	0	0	0	31	0	552	0	0	12	0	1	362	0	1	10	17	17	7	1	0	0	20	5	2	5	2	0	2406	87	1
Summa	8	13	303	1024	0	10720	112	213	4740	146	355	93	40	120	11056	52	571	301	31	98	1112	2019	92	238	95	66	33757	2450	331	

Liite 6 Jalkineenjälkirekisteritilasto

		vertailu	rikos
Iisalmi	2013	74 (77)	1 (5)
	2015	11 (1)	11
Kuopio	2013	488(489)	69 103)
	2015	333(340)	61(194)
Varkaus	2013	3	13
	2015	0	33
Joensuu	2013	1(133)	13
	2015	57(66)	9(30)
Mikkeli	2013	44 (42)	5 (80)
	2015	51(55)	58(152)
Savonlinna	2013	67(68)	31(54)
	2015	11(11)	19

Suluissa oleva luku sisältää myös ympäristökunnissa taltioidut jäljet (yksikkö). Ei-suluissa = taltioi-
tipaikka on Iisalmi, Kuopio, Joensuu, Mikkeli, Savonlinna ja Varkaus

Liite 7 Haastattelulomake

Haastattelukysymyksiä asiantuntijoille:

1. Millainen on käsityksesi Itä-Suomen poliisilaitoksen teknisen rikostutkinnan tilasta?
2. Miten Itä-Suomen poliisilaitoksen tekninen rikostutkimuskeskus sijoittuu henkilöstön ammattitaidon ja laadun suhteen valtakunnallisesti muihin teknisiin rikostutkimuskeskuksiin verrattuna?
3. Mitkä ovat tulevaisuuden suurimmat haasteet ja kehityskohteet teknisessä rikostutkinnassa Itä-Suomessa ja valtakunnallisesti?
4. Miten tekninen rikostutkinta tulisi mielestäsi organisoida tulevaisuudessa?
 - a. Kaikki tekniset rikostutkimuskeskukset ovat samantasoisia tiloiltaan, laitteiltaan ja henkilöstöltään ja kaikki tekevät kaikkia tutkimuksia
 - b. Tekniset rikostutkimuskeskukset jaotellaan kahdelle tai kolmelle tasolle, joita on valtakunnallisesti eri määrä eri tasoilla
 - c. Kaikki tekniset rikostutkimuskeskukset ovat samantasoisia, mutta tiloiltaan ja laitteiltaan erilaisia ja erikoistuvat verkostomaisesti harvemmin tarvittaviin tutkimusalueisiin, joihin muut tekniset rikostutkimuskeskukset voivat tukeutua tarvittaessa
 - d. Teknisten rikostutkimuskeskusten tulisi olla osa Keskusrikospoliisia ja Rikosteknisen laboratorion johdon ja valvonnan alaisuudessa
 - e. Jokin muu hallintomalli
5. Mitä tehtäviä teknisessä rikostutkimuskeskuksessa tulevaisuudessa tehdään ja mitkä ovat teknisen rikostutkimuskeskuksen keskeisiä tehtäviä, jota osaamista tulee olla jokaisessa yksikössä?
6. Miten teknisen rikostutkinnan koulutus tulisi mielestäsi järjestää tulevaisuudessa?